

สภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่น
ของจังหวัดนนทบุรี ในช่วงปี พ.ศ. 2544-2545

ปริญญานิพนธ์
ของ
นายเกษม ชัยเพชร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
ตุลาคม 2547
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่น
ของจังหวัดนนทบุรี ในช่วงปี พ.ศ. 2544-2545

บทคัดย่อ
ของ
นายเกษม ชัยเพชร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
ตุลาคม 2547

เกษม ชัยเพชร. (2547). สภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนา
ท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี ในช่วงปี พ.ศ.2544-2545. ปรินทิฟอนท์ กศ.ม.
(การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลัย, ดร.ราณี รัชพงษ์.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุน
หมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี ระหว่างปี พ.ศ.2544-2545 ใน 5 ด้าน คือ ด้าน
การลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ ด้านการบริหารจัดการเงินกองทุน ด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อ
การพึ่งตนเอง ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และเพื่อเปรียบเทียบ
สภาพการดำเนินงาน โดยจำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ความรู้
เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน ตำแหน่งในคณะกรรมการกองทุน และการเป็นสมาชิกกองทุนชุมชนอื่น
และเพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านของจังหวัดนนทบุรี
ปี พ.ศ. 2544 จำนวน 268 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ
รวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่
ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การทดสอบค่าเอฟ
และวิธีการของเชฟเฟ

ผลการวิจัยสำคัญสรุปได้ดังนี้

1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน
โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่คณะกรรมการกองทุนมีความรู้ความ
เข้าใจในระดับมากมีจำนวน 12 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 9 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด
คือ ข้อ 1 การสนับสนุนนโยบายเงิน 1 ล้านบาท ของรัฐบาลในการพัฒนาท้องถิ่น และข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 17 การนำเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในกิจกรรมกองทุน

2. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีสภาพการดำเนินงานโดยรวมและรายด้าน แตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการลงทุนเพื่อการพัฒนา
อาชีพ และด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการบริหารจัดการเงินกองทุน
ด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง และด้านการส่งเสริมการตลาด อยู่ในระดับปานกลาง

3. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีเพศต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีอายุต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีอายุมากกว่า มีสภาพการดำเนินงานได้มากกว่าคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีอายุน้อยกว่า

5. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีอาชีพต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานโดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

7. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้ต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ ด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง และด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการบริหารจัดการเงินกองทุน และด้านการส่งเสริมการตลาด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีตำแหน่งในคณะกรรมการกองทุนต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

9. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่เป็นสมาชิกองค์กรชุมชนอื่นต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการบริหารจัดการเงินกองทุน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

10. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีปัญหาเพิ่มเติมที่สำคัญ ได้แก่

10.1 ด้านการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ สมาชิกกองทุนต้องการใช้เงินในการลงทุนสูง แต่ได้เงินได้น้อย และการลงทุนบางโครงการทำให้สูญเสียเงินบางส่วน

10.2 ด้านการบริหารจัดการเงินกองทุน สมาชิกกองทุนส่วนใหญ่ชำระเงินคืนไม่ตรงตามระยะเวลาที่กำหนด

10.3 ด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง ขาดการเอาใจใส่ในบางโครงการจากคณะกรรมการกองทุน

10.4 ด้านการส่งเสริมการตลาด คณะกรรมการกองทุนเห็นว่า ไม่มีองค์กรกลางเข้ามาช่วยเหลือทางการตลาด

10.5 ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คณะกรรมการกองทุนเห็นว่า มีปัญหาในระดับมาก คือ ขาดผู้นำที่เข้ามาทำงานเพื่อส่วนรวม

11. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีข้อเสนอแนะที่สำคัญ ได้แก่

11.1 ด้านการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ ควรให้มีการเพิ่มยอดเงินกู้จาก 20,000 บาท เป็น 30,000 บาทต่อคน

11.2 ด้านการบริหารจัดการเงินกองทุน ควรให้มีการตรวจสอบเงินกู้ในแต่ละครั้ง

11.3 ด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง เห็นว่าทางราชการควรมีการเสริมความรู้ให้กับประธานกองทุนและคณะกรรมการกองทุน

11.4 ด้านการส่งเสริมการตลาด ควรจัดให้มีตลาดภายในอำเภอนั้น ๆ

11.5 ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เห็นว่าควรใช้หลักธรรมทางศาสนามาพัฒนาบุคลากรด้วย

OPERATION OF THE VILLAGE FUND COMMITTEES FOR COMMUNITY
DEVELOPMENT IN NONTHABURI DURING 2001-2002

AN ABSTRACT
BY
KASEM CHAIPETCH

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Adult Education
at Srinakharinwirot University
October 2004

Kasem Chaipetch. (2004). *Operation of the Village Fund Committees for Community Development in Nonthaburi During 2001-2002*. Thesis, M.Ed. (Adult Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University, Committee : Assoc. Dr. Sauwanee Lewan, Dr. Ranee Rajnapong.

The purposes of this research were to study the operation of village fund committees for community development in Nonthaburi during 2001-2002 in 5 aspects, namely, vocational development investment, fund management, self-reliance learning process, marketing promotion, and human resource development ; to compare the operation as classified by gender, age, educational level, occupation, income, village fund knowledge, committee position, and other community fund membership ; and to gather additional problems and suggestions.

The sample used in this research were 268 village fund committee members in Nonthaburi during 2001-2002 derived through the purposive sampling. The instrument used for collecting the data were the rating-scale questionnaire. The statistics used for analyzing the data were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, and Scheffe's Method.

The main research findings were summarized as follows.

1. The village fund committees had knowledge and understanding about fund management as a whole at the high level. When considering by items, it was found that they had knowledge and understanding on 12 items at the high level, and 9 items at the moderate level, with the highest average item on the government's one million baht support policy for local development and the lowest average item on implementing sufficient economy in village fund operation.
2. The village fund committees had the operation as a whole and in individual aspects with statistically significant difference. When considering by aspect, it was found that the vocational development investment and human resource development

were at the high level, while the fund management, self-reliance learning process, and marketing promotion aspects were at the moderate level.

3. The village fund committees with different genders had the operation on village fund as a whole and in individual aspects with no statistically significant difference.

4. The village fund committees with different ages had the operation on village fund as a whole and in individual aspects with statistically significant difference at the .01 level, by which the older committee members had the operation more than the younger committee members.

5. The village fund committees with different educational levels had the operation on village fund as a whole with no statistically significant difference. When considering by item, it was found the self-reliance process aspect with statistically significant difference at the .05 level.

6. The village fund committees with different occupations had the operation on village fund as a whole and in all individual aspects with no statistically significant difference.

7. The village fund committees with different incomes had the operation on village fund as a whole with statistically significant difference at the .01 level. When considering by aspect, it was found the vocational development investment, self-reliance learning process, and human resource management aspects with statistically significant difference at the .01 level, while the fund management and marketing promotion aspects with no statistically significant difference.

8. The village fund committees with different committee positions had the operation on village fund as a whole and in individual aspects with no statistically significant difference.

9. The village fund committees with different other committee memberships had the operation on village fund as a whole and in individual aspects with statistically significant difference at the .05 level. When considering by item it was found the human

resource development aspect with statistically significant difference at the .01 level, and the fund management at the .05 level.

10. The village fund committees had main additional problems on the members. Requiring a lot of investment money but able to get insufficient amount, the members unable to refund on time, lacking attention in some projects by the fund committee members, no central marketing organization to help in marketing, and lacking leaders working for the common good.

11. The village fund committees had main suggestions that the loan amount should be increased from 20,000 baht to 30,000 baht per person, each entry loan should be checked, the government should develop self-reliance learning process for the chairpersons and committee members of the village fund, their self-reliance learning process, the market within the district should be built, and the religious teaching principles should be used for personnel development.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

สภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่น
ของจังหวัดนนทบุรี ในช่วงปี พ.ศ. 2544-2545

ของ

นายเกษม ชัยเพชร

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)

วันที่ 15... เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2547

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.เดาวันย์ เลวลีย์)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ราณี รัชนพงษ์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญแข ประจวบจั่น)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ด้วยความเมตตากรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์ ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ และ ดร.ราณี รัตนพงษ์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ซึ่งกรุณาให้คำแนะนำปรึกษา ตรวจแก้ไขและช่วยเหลือในการทำปริญญานิพนธ์ด้วยความเอาใจใส่ทุกขั้นตอน ตลอดจนช่วยจัดหาทุนในการเรียนในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณด้วยความซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญแข ประจวบปัจฉิม ที่กรุณารับเป็นกรรมการสอบปากเปล่า และให้คำแนะนำที่มีคุณค่า เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ พระเดชพระคุณหลวงพ่อบุญญาดิษฐ์ และ พระอาจารย์เกษม วุฒินาโณ ที่ได้เมตตาอุปการะสงฆ์ให้ได้ศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษา จนกระทั่งจบปริญญาตรี และยังจัดหาทุนให้เรียนต่อในระดับปริญญาโทอีกด้วย

ขอขอบพระคุณ ศึกษาธิการอำเภอปากเกร็ด และผู้อำนวยการสำนักพัฒนาชุมชน จังหวัดนนทบุรี นางสาวกาญจนา วิไลลักษณ์ และนางวรรณทิพย์ ตระการจินดานนท์ นักวิชาการ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชา ความรู้แก่ผู้วิจัยตลอดมา

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นำชัย เลวลีย์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ และสนับสนุนทุนในการทำวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ขอขอบคุณคุณมนัส สังขคร ที่ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ และจัดพิมพ์เอกสารในครั้งนี้ อย่างดียิ่ง

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงพระคุณของคุณพ่อสมนึก คุณแม่สมร ชัยเพชร ที่เป็น ผู้ให้ชีวิต และครู-อาจารย์ทุกท่าน ที่กรุณาอบรมสั่งสอน ทำให้ผู้วิจัยได้เจริญก้าวหน้าในด้านการศึกษาและชีวิตการทำงาน คุณค่าความดีงามและประโยชน์อันพึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ผู้มีพระคุณทุกท่าน

เกษม ชัยเพชร

สารบัญ

บทที่	หน้า
1	บทนำ
	ภูมิหลัง
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า
	ขอบเขตของการวิจัย
	นิยามศัพท์เฉพาะ
	สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
	ประวัติความเป็นมาของกองทุนหมู่บ้าน
	บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการและอนุกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
	การพัฒนาท้องถิ่นตามแนวทางหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์
	แนวคิดธุรกิจชุมชน
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
	ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
	การเก็บรวบรวมข้อมูล
	การวิเคราะห์ข้อมูล
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	50
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	52
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการเงินกองทุน หมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี	55
ตอนที่ 3 เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุน หมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี	57
ตอนที่ 4 สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี	83
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	89
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	89
ขอบเขตของการวิจัย	89
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	90
วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	91
การวิเคราะห์ข้อมูล	91
สรุปผลการวิจัย	92
อภิปรายผล	96
ข้อเสนอแนะทั่วไป	103
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	104

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	105
ภาคผนวก	109
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย	110
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	116
ประวัติย่อผู้วิจัย	126

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
14	ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเกี่ยวกับสภาพ การดำเนินงาน จำแนกตามอายุ ด้านการบริหารจัดการเงินกองทุน	67
15	ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเกี่ยวกับสภาพ การดำเนินงาน จำแนกตามอายุ ด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง .	68
16	ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเกี่ยวกับสภาพ การดำเนินงาน จำแนกตามอายุ ด้านการส่งเสริมการตลาด	69
17	ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเกี่ยวกับสภาพ การดำเนินงาน จำแนกตามอายุ ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	70
18	เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนา ท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน	71
19	ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเกี่ยวกับสภาพ การดำเนินงาน จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการ พึ่งตนเอง	72
20	เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน จำแนกตาม อาชีพ โดยรวมและรายด้าน	73
21	เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนา ท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามรายได้ โดยรวมและรายด้าน	74
22	ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเกี่ยวกับสภาพ การดำเนินงาน จำแนกตามรายได้ โดยรวม	75
23	ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเกี่ยวกับสภาพ การดำเนินงาน จำแนกตามรายได้ ด้านการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ	76
24	ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเกี่ยวกับสภาพ การดำเนินงาน จำแนกตามรายได้ ด้านการบริหารจัดการเงินกองทุน	77

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

25	ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเกี่ยวกับสภาพ การดำเนินงาน จำแนกตามรายได้ ด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง	78
26	ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเกี่ยวกับสภาพ การดำเนินงาน จำแนกตามรายได้ ด้านการส่งเสริมการตลาด	79
27	ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเกี่ยวกับสภาพ การดำเนินงาน จำแนกตามรายได้ ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	80
28	เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนา ท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามตำแหน่งในคณะกรรมการกองทุน หมู่บ้าน โดยรวมและรายด้าน	81
29	เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านของจังหวัด นนทบุรี จำแนกตามการเป็นสมาชิกองค์กรชุมชนอื่น โดยรวมและรายด้าน ...	82
30	ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุน หมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี	83
31	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี	86

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 โครงสร้างกลไกในการบริหารกองทุน	14
2 แผนภูมิโครงสร้างกลไกในการบริหารกองทุน	28
3 การจัดการธุรกิจชุมชน	35

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การพัฒนาประเทศเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยให้มนุษย์ได้ปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิต โดยการกระจายการพัฒนาไปยังส่วนที่เล็กที่สุด คือ หมู่บ้านซึ่งเป็นรากฐานอันสำคัญของประเทศ ทุกหมู่บ้านต้องได้รับการพัฒนา เน้นความสามัคคีในชุมชนและการมีผู้นำดี จะสะท้อนให้เห็นถึง ภาพลักษณ์ของชุมชนที่เข้มแข็งด้วยการฉีกแน่นของพลัง "คน" ในชุมชนสืบสานความผูกพันอันใน เครือญาติ เชื่อมโยงด้วยวัฒนธรรม ประเพณี บนพื้นฐานด้วยความเมตตาปรานี และไม่ตรีจิตต่อกัน สร้างความห่วงหาอาทร ความรักอย่างจริงใจ ไม่มีการเอารัดเอาเปรียบ และมีจิตสาธารณะ การพัฒนาประเทศเป็นการถักทอความช่วยเหลือเกื้อกูลกันโดยเป้าหมายเพื่อชุมชน เพื่อขยายผล การเชื่อมคนและเชื่อมงาน รู้จักนำงานมาประสานเกื้อกูลกัน เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่า การพัฒนาเป็นปัจจัยพื้นฐานอันสำคัญยิ่งของประชาชนทุกสังคม ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง รวมไปถึงเทคโนโลยีสมัยใหม่ การพัฒนาเป็นกระบวนการที่ดีอย่างต่อเนื่องและต้องปรับปรุงอยู่เสมอ เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การพัฒนาประเทศโดยการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นชนบท หมู่บ้านซึ่งเป็นรากฐานของประเทศย่อมสร้างความเจริญไปทั่วประเทศ มิใช่ส่วนหนึ่งส่วนใด (จามร ร่มรื่น. 2541 : บทนำ)

นโยบายของกองทุนหมู่บ้านของรัฐบาล ซึ่งมีพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี และถือเป็นนโยบายสำคัญยิ่ง เพื่อต้องการแก้ปัญหาความยากจนของประชาชนส่วนใหญ่ ในประเทศที่กำลังเผชิญอยู่ ประชาชนทุกระดับได้รับความเดือดร้อน วิกฤตการณ์ด้านเศรษฐกิจ นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชน โดยเฉพาะประชาชน ชนบทได้รับผลกระทบในการว่างงาน อันเนื่องจากการที่โรงงานอุตสาหกรรม บริษัท ห้างร้านปิด และล้มเลิกกิจการ ทำให้แรงงานเหล่านี้ต้องย้ายกลับชนบทบ้านเกิดจำนวนประชากรในพื้นที่ ชนบทจึงมีการเพิ่มอัตราที่สูงขึ้น ประชากรผู้ย้ายถิ่นกลับส่วนใหญ่เป็นประชากรวัยแรงงานผ่าน ประสบการณ์การเรียนรู้อาชีพใหม่มาแล้ว หากนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเดิมมาผสมผสานกับประสบ การณ์จะสามารถสร้างเสริมอาชีพหลัก รัฐบาลตั้งเป้าหมายที่จะดำเนินนโยบาย เพื่อต้องการ แก้ปัญหาความยากจน และนำไปสู่การสร้างงาน สร้างรายได้ลดค่าใช้จ่ายให้แก่ประชาชน เพื่อให้ ประชาชนมีรายได้เพียงพอกับรายจ่ายนำไปสู่การพอมีพอกิน และเหลือจากนั้นจึงนำไปสู่การสร้าง

ชีวิตใหม่ โดยใช้กลไกทุกส่วนของภาครัฐในการสร้างโอกาสให้กับประชาชน โดยให้ทุนทางปัญญา ศักยภาพส่วนตัวแก้ปัญหา เมื่อประชาชนมีรายได้ก็จะทำให้ครอบครัวมีรายได้ และประเทศชาติมีรายได้ ซึ่งก็จะกลายเป็นฐานภาษีใหม่ให้รัฐมีรายได้มากขึ้น เพื่อนำไปสู่การลดภาระหนี้สินของประเทศ การแก้ปัญหาความยากจนนำไปสู่กระบวนการพึ่งตนเองของหมู่บ้านในด้านการเรียนรู้ การสร้าง และการพัฒนาความคิดริเริ่มทางปัญญา นำไปสู่การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ของประชาชนในหมู่บ้าน โดยรัฐบาลได้จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านกองทุนละ 1 ล้านบาท ในการบริหารจัดการกองทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน (กรมการพัฒนาชุมชน. 2544 : 2)

รัฐบาลได้ประกาศให้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 ตามที่รัฐบาลได้แถลงนโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ โดยมีปรัชญาในการสร้างจิตสำนึกของความเป็นชุมชนและท้องถิ่น โดยชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตและจัดการหมู่บ้าน ชุมชน ให้มีคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง ให้มีการเกื้อกูล ผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้าน และชุมชนเมือง เชื่อมโยงกระบวนการการเรียนรู้ระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และประชาคม ถือเป็นกระบวนการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นชนบทเพื่อการพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐานเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนภายในหมู่บ้าน สำหรับกองทุนเพื่อการพัฒนา อาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่าย และบรรเทาทุกข์เหตุฉุกเฉิน และความจำเป็นเร่งด่วน และอีกทั้ง เพื่อให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการกองทุนด้วยตนเอง เพื่อสร้าง ศักยภาพ เสริมสร้างความเข้มแข็งเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับรากฐานของประเทศ รวมทั้ง เป็นการส่งเสริมภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต จากความพร้อมของ หมู่บ้านที่ได้รับการจัดตั้งกองทุนแล้วเสร็จ และได้รับการอนุมัติจัดตั้งกองทุนรับการจัดสรรโอนเงิน เข้ากองทุนหมู่บ้านแล้ว หรือชุมชนที่ยังไม่ได้รับการจัดตั้งกองทุนก็ตามเป็นการกระทำอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนากองทุนไปสู่ความเข้มแข็ง ด้านสังคมและเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นภารกิจที่ต้องดำเนินการ สำนักงานคณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้านจึงเห็นสมควรให้มีการสนับสนุน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุน หมู่บ้าน โดยให้ทุนการศึกษาแก่บัณฑิต เพื่อการศึกษาหลักสูตร การจัดการและการประเมิน โครงการ ซึ่งเป็นหลักสูตรที่กำหนดการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในพื้นที่หมู่บ้านโดยกำหนดให้ นโยบายกองทุนหมู่บ้านเป็นภารกิจหลักของการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้การบริหารจัดการกองทุน รวมทั้งก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ ตลอดจนลดปัญหาการว่างงานแก่ผู้ที่จบการศึกษาใน

ระดับปริญญาตรี ซึ่งเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจระดับล่างได้อีกทางหนึ่ง (สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. 2544 : บทนำ)

การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน เป็นการจัดให้กับทุกหมู่บ้านทั่วประเทศ จึงได้มีการพัฒนารูปแบบและวิธีการ เพื่อกองทุนหมุนเวียนภายในหมู่บ้าน และกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึงการกระจายการพัฒนาหมู่บ้านชนบทได้กระจายครอบคลุมทุกพื้นที่ เพื่อต้องการแก้ปัญหาดังกล่าว กระทรวงมหาดไทยได้มอบหมายให้กรมพัฒนาชุมชนในระดับจังหวัด อำเภอ และระดับตำบล โดยให้สำนักงานพัฒนาชุมชนในระดับต่าง ๆ มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน ตามเขตการปกครองส่วนท้องถิ่นหมู่บ้านละ 1 ล้านบาท โดยให้ประชาชนในหมู่บ้านเลือกคณะกรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้านละจำนวน 15 คน ตามระเบียบของสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านแห่งชาติ เพื่อให้หมู่บ้านได้มีความพร้อมในการรวมกลุ่มและมีการเลือกคณะกรรมการกองทุนก็ได้เสนอไปยังพัฒนาชุมชน และพัฒนาชุมชนได้เสนอไปยังสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านแห่งชาติเพื่อขอขึ้นทะเบียนกองทุนหมู่บ้านและรอกการจัดสรรเงินกองทุนหมุนเวียน หลังจากได้รับเงินกองทุนแล้วทางคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านได้ประกาศ และให้สมาชิกในหมู่บ้านได้ดำเนินการเขียนโครงการเพื่อเสนอมายังคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและอนุมัติโครงการที่มีความเหมาะสมสามารถดำเนินการหรือประกอบกิจการดังกล่าวได้

การบริหารจัดการเงินกองทุนหมู่บ้าน เป็นการจัดให้กับทุกหมู่บ้านทั่วประเทศจึงได้มีรูปแบบและวิธีการเพื่อกองทุนหมุนเวียนภายในหมู่บ้านและกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึงการกระจายการพัฒนาหมู่บ้านชนบทท้องถิ่นได้กระจายครอบคลุมทุกพื้นที่เพื่อต้องการแก้ไขปัญหาดังกล่าว รัฐบาลได้จัดสรรเงินกองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาท ในเบื้องต้น เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2544 จำนวน 7,125 หมู่บ้าน จำนวนเงินทั้งสิ้น 7,125 ล้านบาท กองทุนหมู่บ้านละ 1 ล้านบาทถือเป็นโครงการที่สำคัญของรัฐบาลที่มุ่งแก้ไขปัญหาความยากจนซึ่งเป็นปัญหาที่ใหญ่หลวงต่อการพัฒนาประเทศตลอดมา การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาท ทำให้เกิดมิติของการพัฒนาแบบคิดใหม่ ทำใหม่ มุ่งส่งเสริมพัฒนาขีดความสามารถของประชาชนในชุมชน โดยกระบวนการ ร่วมคิด ร่วมทำ ด้วยตนเอง นับเป็นกระแสการพัฒนาแบบใหม่สำคัญยิ่งต่อความเป็นมนุษย์ นั่นคือ การเน้นคนเป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนากล่าวคือ มุ่งเน้น การพัฒนาคนอย่างแท้จริงเป็นโอกาสในการบริหารจัดการของชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน อย่างไม่เคยมีมาก่อน การสร้างการเรียนรู้การทำงานของชาวบ้าน เพื่อพัฒนาขีดความสามารถของชาวบ้านให้สูงขึ้นเป็นการกระจายอำนาจให้กับท้องถิ่นชุมชนในการตัดสินใจกำหนดทิศทางของตนเอง ดังปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นข้างต้น เชื่อว่ากลไกบริหารกองทุนหมู่บ้านที่จะทำหน้าที่ขับเคลื่อนให้การ

ดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาท ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้หรือไม่ นั้นจึงขึ้นอยู่กับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านซึ่งเป็นชาวบ้านในหมู่บ้านต่าง ๆ โดยในแต่ละหมู่บ้านมีจำนวน 15 คน ที่ได้รับการยอมรับคัดเลือกจากสมาชิกในหมู่บ้านให้เป็นตัวแทนเพื่อทำหน้าที่บริหารจัดการเงินกองทุนดูแลรับผิดชอบเงินกองทุน 1 ล้านบาท ดังนั้นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะต้องทำงานให้บังเกิดผลและสร้างความพึงพอใจให้กับชาวบ้านและสมาชิกกองทุน (กรมการพัฒนาชุมชน. 2544 : 11-13)

การดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นมีการบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนภายในหมู่บ้าน คณะกรรมการกองทุนที่มีบทบาทหน้าที่ในตำแหน่ง ประธาน รองประธาน เลขานุการ และเหรัญญิกซึ่งต้องรับผิดชอบเงินกองทุนเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาอาชีพ การบริหารจัดการเงินกองทุนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง การส่งเสริมการตลาด และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สามารถบริหารจัดการเงินกองทุนให้กับสมาชิกภายในหมู่บ้านได้อย่างทั่วถึง เป็นการส่งเสริมการสร้างงาน สร้างรายได้ ลดรายจ่าย ก่อให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่น และชุมชนเข้มแข็ง เมื่อชุมชนเข้มแข็งส่งผลต่อการพึ่งตนเอง มีการพอกิน พอใช้ส่งเสริม หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่นและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่รัฐบาลได้ตั้งเป้าหมายไว้

จากสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรีในช่วงปี พ.ศ.2544-2545 ดังกล่าว เพื่อให้ทราบว่าการปฏิบัติงานการส่งเสริมการพัฒนาอาชีพ การบริหารจัดการเงินกองทุนหมู่บ้าน การเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง การส่งเสริมการตลาดและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง ประธาน รองประธาน เลขานุการ และเหรัญญิก ได้ปฏิบัติตามสอดคล้องกับนโยบายที่ได้รับจากรัฐบาลได้หรือไม่อย่างไร ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับอนุกรรมการกองทุนและบุคคลที่กำกับดูแลเงินกองทุนหมู่บ้าน ได้นำไปพิจารณาแก้ไข ปรับปรุง ติดตามผลให้การฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ทักษะใหม่ ๆ ในการบริหารจัดการแก่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีต่อสภาพการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน
2. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรีในช่วงปี พ.ศ.2544-2545 ใน 5 ด้านคือ ด้านการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ ด้านการบริหารจัดการเงินกองทุน ด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง ด้านการส่งเสริมการตลาด และด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
3. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ความรู้เกี่ยวกับกองทุน ตำแหน่งในคณะกรรมการกองทุน และการเป็นสมาชิกองค์กรชุมชนอื่น
4. เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ในการพัฒนาท้องถิ่นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปเป็นข้อมูลสำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านบุคคลที่กำกับดูแลเงินกองทุนและผู้ที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ทำให้ทราบถึงสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี เพื่อนำไปพิจารณาหาทางปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ข้อมูลที่ได้สามารถนำไปประกอบการพัฒนาการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และอนุกรรมการระดับตำบล อำเภอ จังหวัด และบุคคลที่เกี่ยวข้อง
3. ผลจากการศึกษาค้นคว้า สามารถเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวิจัยในเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง และตอบสนองความต้องการของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง มีดังนี้

1.1 ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรีในช่วงปี พ.ศ.2544-2545 ซึ่งผ่านการพิจารณาอนุมัติเงิน 1 ล้านบาท จากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติแล้ว และเป็นกองทุนหมู่บ้านที่มีการดำเนินงานให้สมาชิกของกองทุนกู้ยืมเงินในการประกอบอาชีพแล้ว จำนวนทั้งสิ้น 3,765 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจากข้อ 1.1 โดยการเจาะจงเฉพาะกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นประธาน รองประธาน เลขานุการ และเหรัญญิก ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 268 คน จากจำนวนกองทุน 46 กองทุน จาก 6 อำเภอ ในจังหวัดนนทบุรี ซึ่งมีกองทุนหมู่บ้านที่ผ่านการพิจารณาอนุมัติเงิน 1 ล้านบาทแล้ว จำนวน 251 กองทุน เขียนชื่อของแต่ละอำเภอใส่แก้วแล้วจับมา 2 อำเภอ ได้อำเภอเมือง และอำเภอปากเกร็ด อำเภอเมือง มี 21 กองทุน ได้กลุ่มตัวอย่าง 84 คน กองทุนอำเภอปากเกร็ด มี 46 กองทุน รวมได้กลุ่มตัวอย่าง 184 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 268 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น

2.1.1 เพศ

- 1) ชาย
- 2) หญิง

2.1.2 อายุ

- 1) ต่ำกว่า 35 ปี
- 2) 36-45ปี
- 3) 46ปีขึ้นไป

2.1.3 ระดับการศึกษา

- 1) ประถมศึกษา
- 2) มัธยมศึกษา
- 3) ปริญญาตรี

2.1.4 อาชีพ

- 1) เกษตรกรรม
- 2) ค้าขาย

2.1.5 รายได้

- 1) ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน
- 2) 5,000-10,000 บาท
- 3) 10,001บาทขึ้นไป

2.1.6 ตำแหน่ง

- 1) ประธาน
- 2) รองประธาน
- 3) เลขานุการ
- 4) เภรัณญิก

2.1.7 การเป็นสมาชิกองค์กรชุมชนอื่น

- 1) เป็น
- 2) ไม่เป็น

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี แบ่งออกเป็น 5 ด้าน

- 1) ด้านการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ
- 2) ด้านการบริหารจัดการเงินกองทุน
- 3) ด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง
- 4) ด้านการตลาด
- 5) ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้การสื่อความหมายของคำและข้อความเฉพาะที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงนิยามของคำและข้อความดังนี้

1. สภาพการดำเนินงาน หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติงานหรือการปฏิบัติหน้าที่บริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและได้ดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลทำให้บรรลุเป้าหมาย ใน 5 ด้าน ซึ่งได้มาจากความคิดเห็นของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน คือ

1.1 ด้านการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ หมายถึง คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่ปฏิบัติหน้าที่หรือดำเนินกิจการกองทุนหมู่บ้านเกี่ยวกับการสนับสนุนด้านการเงินการลงทุนเพื่อประกอบอาชีพ การสร้างงาน สร้างรายได้พัฒนาอาชีพเสริม การลงทุนทางการเกษตร ทำสวน การเลี้ยงสัตว์ หรือการแปรรูปผลิตภัณฑ์ในครัวเรือน การทำขนมหวาน เครื่องปั้นดินเผา

1.2 ด้านการบริหารจัดการเงินกองทุน หมายถึง คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับ การอนุมัติเงินโครงการ การบริการด้านการเงิน การจัดการเงินกองทุน การใช้จ่ายรับคืนเงิน การทำสัญญากู้ยืมของสมาชิก การจัดสรรผลประโยชน์การให้ข้อมูลข่าวสาร การเขียนโครงการ

1.3 ด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง หมายถึง คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ การมีส่วนร่วมการนำเทคโนโลยีใช้เพื่อการผลิต หลีกเลี่ยงการกู้เงินจากนายทุน การนำความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการประกอบอาชีพ การพอมิ พอกิน พอใช้ การไม่เป็นหนี้ ทำให้สมาชิกมีกระบวนการเรียนรู้และพึ่งตนเองได้

1.4 ด้านการตลาด หมายถึง คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่ดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริมการตลาด การจัดหาตลาดเพื่อการค้าขาย การให้ความรู้เกี่ยวกับการผลิต การบริการ จัดให้มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์สินค้า ตลอดจนแนะนำสินค้าของสมาชิกกองทุนให้เป็นที่รู้จักกับบุคคลทั่วไป

1.5 ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หมายถึง คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการอบรม การให้ความรู้ แนะนำสมาชิกกองทุนให้มีความสามารถ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กว้างไกล ให้มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีเมตตาไมตรีจิตต่อกัน ให้เห็นคุณค่าของความเป็นชุมชนและท้องถิ่น

2. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน หมายถึง บุคคลที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านไม่น้อยกว่า 2 ปีก่อนมีการจัดตั้งกองทุนและได้รับการคัดเลือกจากสมาชิกภายในหมู่บ้านให้ปฏิบัติหน้าที่และทำงานในตำแหน่ง ประธาน รองประธาน เลขานุการและเหรัญญิกในช่วงปี พ.ศ. 2544-2545

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ หมายถึง ความคิดเห็นของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่ปฏิบัติหน้าที่ว่ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ตลอดจนความสามารถในการปฏิบัติงานในตำแหน่งที่รับผิดชอบ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่และบรรลุเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีเพศต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านแตกต่างกัน
2. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีอายุต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านแตกต่างกัน
3. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านแตกต่างกัน
4. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีอาชีพต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านแตกต่างกัน
5. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้ต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านแตกต่างกัน
6. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีความรู้ความเข้าใจต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านแตกต่างกัน
7. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีตำแหน่งในคณะกรรมการกองทุนต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านแตกต่างกัน
8. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่เป็นสมาชิกองค์กรชุมชนอื่นต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ประวัติความเป็นมาของกองทุนหมู่บ้าน
2. บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการและคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
3. การพัฒนาท้องถิ่นตามแนวทางหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์
4. แนวคิดธุรกิจชุมชน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประวัติความเป็นมาของกองทุนหมู่บ้าน

นโยบายกองทุนหมู่บ้านแห่งชาติของรัฐบาล ซึ่งมี พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี และถือเป็นนโยบายที่สำคัญยิ่งในการต่อสู้กับปัญหาความยากจนของประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศที่กำลังเผชิญอยู่ เพื่อเป็นกระบวนการเสริมสร้างการพึ่งตนเองของหมู่บ้าน ในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่มเพื่อการแก้ไขปัญหา และเสริมสร้างศักยภาพทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้าน โดยรัฐจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน กองทุน ละ 1 ล้านบาท พร้อมเสริมสร้างและพัฒนาหมู่บ้านให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบ บริหาร จัดการเงินกองทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านตนเอง

รัฐบาลได้ดำเนินการตามนโยบาย โดยประกาศใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วย คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน พ.ศ. 2544 และระเบียบคณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน ว่าด้วยการจัดตั้งและการบริหารกองทุนหมู่บ้าน พ.ศ. 2544 (สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. 2544 : บทนำ) ความยากจนของประชาชนในชนบทและชุมชนเมือง คือ การไม่มีทุนและขาดโอกาสเข้าถึง แหล่งเงินทุน เพื่อนำมาพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่าย ตลอดจนบรรเทาทุกข์ฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน รัฐบาลมีเจตนารมณ์ที่จะแก้ไขปัญหาความยากจน โดยได้กำหนดนโยบาย เร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน สำหรับเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน ใช้ในการพัฒนา เศรษฐกิจ อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบ และบริหารจัดการกองทุนของ ตนเอง เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการสร้างความเข้มแข็งด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจของ

ประชาชนในหมู่บ้าน ผู้การพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน อันเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจรากฐานของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคตจากความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านที่ได้จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านเสร็จแล้ว และได้รับการอนุมัติให้ตั้งกองทุนรับการจัดสรรโอนเงินเข้ากองทุนหมู่บ้าน

ความสำคัญของกองทุนหมู่บ้าน

ตามนโยบายกองทุนหมู่บ้านแห่งชาติจะประสบความสำเร็จได้ ควรประกอบด้วยหลัก 4 ประการ ดังนี้ (สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. 2544 : 1-3)

1. ความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน ทั้งความพร้อมของคนและครัวเรือน การควบคุมดูแลกันเองในหมู่บ้าน ประสบการณ์ในการบริหารจัดการกองทุนสังคมของหมู่บ้านเอง เช่น กลุ่มออมทรัพย์ ธนาคารหมู่บ้าน กองทุนอาชีพและกองทุน สวัสดิการ

2. การบริหารจัดการกองทุนหมุนเวียนของหมู่บ้าน ทั้งในส่วนของเงินอุดหนุนจากกองทุนหมู่บ้านแห่งชาติกับกองทุนทางสังคมของชุมชน และกองทุนที่หน่วยงานของราชการจัดตั้งขึ้น เพื่อให้กองทุนดังกล่าวมีการบริหารจัดการได้สอดคล้องและเกื้อกูลกัน

3. การปฏิรูประบบราชการแผ่นดิน ตามแนวทางให้หมู่บ้าน 1 ชุมชนเมืองเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา การพัฒนาเป็นของหมู่บ้าน โดยส่วนราชการเป็นผู้สนับสนุนใน ด้านวิชาการและจัดการกองทุน

4. การติดตามและประเมินผล โดยมีตัวชี้วัดประสิทธิภาพของกองทุน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการพึ่งตนเอง เพื่อความโปร่งใส มีประสิทธิภาพกองทุนหมู่บ้านคือ กองทุนที่จัดตั้งขึ้นตามนโยบายของรัฐบาล โดยรัฐบาลได้จัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่หมู่บ้าน เพื่อให้ทำหน้าที่เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนภายในหมู่บ้าน แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ

4.1 กองทุนหมู่บ้าน เป็นกองทุนรวมในระดับชาติ เพื่อจัดสรรให้แก่หมู่บ้าน

4.2 กองทุนหมู่บ้าน คือ กองทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน เมื่อเริ่มก่อตั้งจะได้รับเงินอุดหนุนจากกองทุนหมู่บ้าน หมู่บ้านละ 1 ล้านบาท เพื่อให้ประชาชนในหมู่บ้านบริหารจัดการกันเอง

วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกองทุน

การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนตามนโยบายที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นรัฐบาล ได้มอบหมายให้บุคคลที่เกี่ยวข้องดำเนินการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายโดยทางคณะกรรมการของหมู่บ้านแห่งชาติ ได้กำหนดวัตถุประสงค์และกลไกในการบริหาร จัดการกองทุนในระดับชาติ และระดับจังหวัดไว้ดังนี้ (สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. 2544 : 2-5)

1. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านสำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงานสร้างรายได้หรือเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย
2. ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการกองทุนของตนเอง
3. เสริมสร้างกระบวนการพึ่งตนเองของหมู่บ้าน ในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อการแก้ไขปัญหา และเสริมสร้างศักยภาพและส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้าน
4. กระตุ้นเศรษฐกิจในระดับรากฐานของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต
5. เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชน

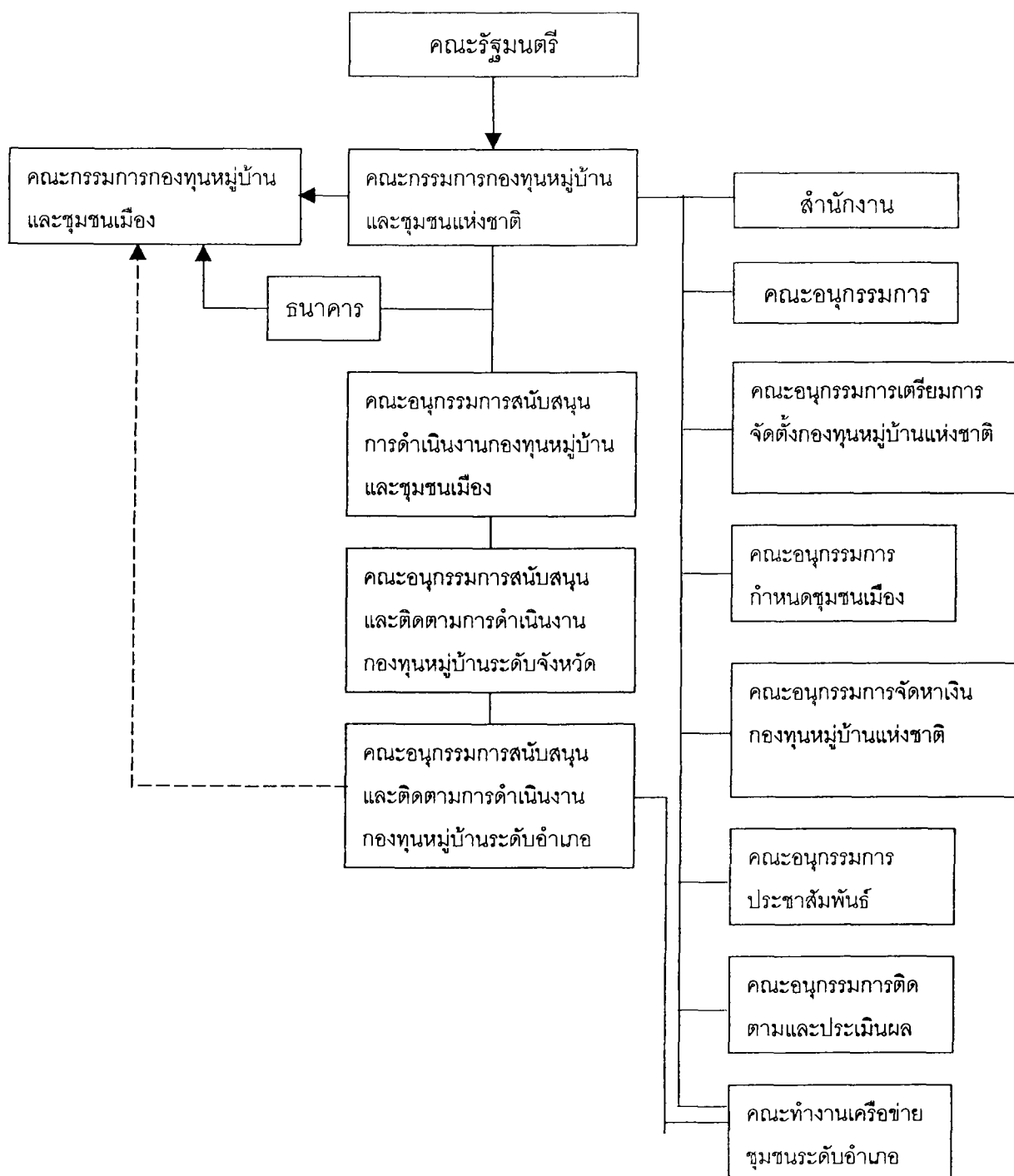
โครงสร้างในการบริหารกองทุน

ระดับชาติ

1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านแห่งชาติ (กทบช.) มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงาน
2. สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านแห่งชาติในสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ
3. คณะอนุกรรมการสนับสนุนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ประกอบด้วย ตัวแทนกระทรวงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สถาบันการศึกษา ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน และตัวแทนประชาชนเป็นตัวประกอบ

ระดับจังหวัด

มีคณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัด เพื่อทำหน้าที่ในการให้ความเห็นชอบผลการประเมินความพร้อมของชุมชน คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ประกอบด้วยตัวแทนของกลุ่ม องค์กรประชาชน และประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนซึ่งได้มาโดยวิธีชาวบ้านเลือกกันเองในหมู่บ้านหรือชุมชน จำนวน 15 คน เพื่อทำหน้าที่ในการบริหารการจัดการกองทุนหมุนเวียน 1 ล้านบาท กันเองในหมู่บ้าน

“กองทุน” หมายความว่า หมู่บ้านที่จัดตั้งตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะการปกครองท้องถิ่น

“ชุมชน” หมายความว่า ชุมชนซึ่งตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เทศบาล ในเขตปกครองท้องถิ่นที่พิเศษและชุมชนอื่น

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านแห่งชาติ

“คณะกรรมการสนับสนุน” หมายความว่า คณะกรรมการสนับสนุนการ ดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน

“คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด” หมายความว่า คณะกรรมการสนับสนุน และติดตามการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัด หรือกรุงเทพมหานคร

“คณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ” หมายความว่า คณะกรรมการสนับสนุน และติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอหรือเขต

“คณะกรรมการกองทุน” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และคณะกรรมการกองทุนชุมชนเมืองต่าง ๆ

“กรรมการกองทุน” หมายความว่า กรรมการในคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือ กรรมการในคณะกรรมการกองทุนชุมชนเมือง

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แห่งชาติ

“ธนาคาร” หมายความว่า ธนาคารที่คณะกรรมการกำหนดให้บริหารจัดการกองทุน กองทุนหมู่บ้านแห่งชาติประกอบด้วย

1. เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้
2. เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้
3. เงินกู้ยืม
4. ดอกผลหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดจากกองทุน
5. เงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ ที่กองทุนได้รับ โดยไม่มีเงื่อนไขผูกพัน

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

คณะกรรมการกองทุนอาจเรียกหลักประกันเงินกู้ไม่ว่าจะเป็นบุคคลหรือ ทรัพย์สินและวิธีการที่กองทุนกำหนดตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีได้กำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน (สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. 2544 : 17-18)

ข้อ 16 ให้กองทุนแต่ละกองทุนมีคณะกรรมการกองทุนจำนวนสิบห้าคนประกอบด้วยกรรมการซึ่งมาจากการคัดเลือกรับรองโดยสมาชิกซึ่งกรรมการดังกล่าวเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถมีประสบการณ์และมีความรับผิดชอบที่จะบริหารจัดการกองทุนซึ่งเป็นที่ยอมรับของประชาชนในหมู่บ้านและต้องมีคุณสมบัติ ดังข้อ 17 หลักเกณฑ์และวิธีการในการเลือกกรรมการกองทุนหมู่บ้านอันให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านออกข้อบังคับกองทุนตามมติของที่ประชุมสมาชิก

ข้อ 17 กรรมการกองทุนหมู่บ้านต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (1) เป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองปี ก่อนวันที่ได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการกองทุน
- (2) เป็นผู้บรรลุนิติภาวะโดยมีอายุยี่สิบปีบริบูรณ์
- (3) ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนามีความรับผิดชอบเสียสละ มีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนไม่ติดการพนัน ไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และไม่มีประวัติเสียทางการเงิน ตลอดจนยึดมั่นในระบบประชาธิปไตย
- (4) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (5) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกเว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินยกเว้นความผิด ที่ได้กระทำโดยประมาท
- (6) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิดแต่รอการกำหนดโทษหรือการลงโทษในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินยกเว้นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์สินและความผิดฐานบุกรุก
- (7) ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการองค์หรือสละตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือสร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทางราชการ องค์กร หรือหน่วยงานที่สังกัด
- (8) ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งที่เสียสิทธิ์ตามมาตรา 68 วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540
- (9) ไม่เป็นผู้ที่เคยพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุน

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการและอนุกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

1. บริหารจัดการกองทุน รวมทั้งตรวจสอบ กำกับ ดูแล จัดสรรผลประโยชน์ของ เงินกองทุน เพื่อสอดคล้องและเกื้อกูลกับกองทุนอื่นที่มีอยู่แล้วในหมู่บ้าน
 2. ออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์หรือวิธีการเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนที่ไม่ขัดแย้งกับระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดและต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิก
 3. รับสมาชิกและจัดทำทะเบียนสมาชิก ทั้งที่เป็นกลุ่ม องค์กรชุมชนหรือปัจเจกบุคคลในหมู่บ้าน
 4. สำรวจและจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอุตสาหกรรมครัวเรือนและวิสาหกิจชุมชนในเขตท้องที่หมู่บ้าน ตลอดจนสำรวจและจัดทำข้อมูลดังกล่าวของกองทุนอื่น ๆ ที่มีอยู่แล้วในหมู่บ้าน
 5. พิจารณาให้กู้เงินตามระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด
 6. ทำนิติกรรมสัญญา หรือ ดำเนินการกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับภาระผูกพันของกองทุน
 7. จัดหรือเรียกประชุมสมาชิกตามที่กำหนดหรือได้ตกลงกัน หรือตามที่สมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของสมาชิกทั้งหมด ลงลายมือชื่อทำหนังสือร้องขอ และจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่รับคำร้อง
 8. จัดทำบัญชีและส่งมอบเงินที่ได้รับการจัดสรร ดอกผล ผลตอบแทนหรือรายได้ที่เกิดขึ้นจากเงินที่ได้รับการจัดสรรจากคณะกรรมการคืนให้แก่กองทุนให้ครบเต็มตามจำนวนที่ได้รับอนุมัติให้เบิกจ่าย ในกรณีที่คณะกรรมการมีหนังสือหรือคำสั่งเป็นที่สุด เนื่องจากคณะกรรมการกองทุนไม่ปฏิบัติตามหรือบริหารจัดการกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบ หรือข้อบังคับที่กองทุนกำหนด
 9. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการกำหนดหรือมอบหมาย
- กรรมการกองทุนมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี ในกรณีที่กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้คณะกรรมการกองทุนประกอบด้วย กรรมการกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ และให้คณะกรรมการกองทุนจัดให้มีการคัดเลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งแทนกรรมการกองทุนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามหลักเกณฑ์หรือวิธีการที่กำหนดไว้ภายในระยะเวลาสามสิบวัน กรรมการกองทุนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับคัดเลือกอีกได้แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้ (สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. 2544 : 18-19)

กองทุนและสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและการสมัครเป็นสมาชิกของกองทุน โดยผ่านการเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านแห่งชาติ ให้มีการจัดตั้งและให้ทำการเปิดบัญชีเพื่อรอการอนุมัติโอนเงินเข้ากองทุนหมู่บ้านพร้อมนำไปบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านอาจประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินดังนี้ (สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. 2544 : 21-22) กองทุนหมู่บ้านอาจประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินดังนี้

- (1) เงินที่ได้รับการจัดสรรจากคณะกรรมการ
- (2) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้โดยปราศจากภาระผูกพัน
- (3) เงินกู้ยืม
- (4) ดอกผลหรือผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากกองทุน
- (5) เงินฝากสัจจะและเงินรับฝาก
- (6) เงินค่าน้ำ
- (7) เงินสมทบจากกลุ่มหรือองค์กรสมาชิก
- (8) เงินและทรัพย์สินอื่น ๆ ตามระเบียบที่กองทุนกำหนด

สมาชิกกองทุนประกอบด้วย บุคคลธรรมดาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านนั้น และมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อบังคับของกองทุน การรับสมาชิกและการขาดจากสมาชิกภาพของสมาชิก ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการที่กองทุนกำหนด ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความต้องการและการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองเป็นหลัก คณะกรรมการกองทุนสามารถกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนให้สมาชิกถือหุ้นของกองทุน หรือมีเงินฝากไว้ที่กองทุน ในการชำระค่าน้ำ สมาชิกอาจชำระเป็นเงิน ทรัพย์สิน หรือแรงงานตามหลักเกณฑ์และวิธีที่กองทุนกำหนด

- ให้มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปีผู้ถือหุ้นอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งภายในกำหนดระยะเวลาห้าสิบวัน นับจากวันที่กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่ง ตามวาระเพื่อพิจารณาผลการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุน และรับรองคณะกรรมการกองทุนที่ได้รับเลือกใหม่ วิธีการในการเรียกประชุมให้เป็นไปตามที่กองทุนกำหนด โดยคำนึงถึงจารีตประเพณีของแต่ละหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

- ในการประชุมสมาชิกต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

- สมาชิกจะมอบอำนาจเป็นหนังสือให้บุคคลอื่นมาประชุมแทนก็ได้แต่ผู้รับมอบอำนาจนั้น จะรับมอบอำนาจจากสมาชิกเกินกว่าหนึ่งรายมิได้
- การประชุมคราวใดมีสมาชิกมาประชุมไม่ครบองค์ประชุมให้นัดประชุมอีกครั้งหนึ่งภายในห้าสิบวันนับแต่วันประชุมครั้งแรกในการประชุมครั้งหลังถ้ามิใช่เป็นการประชุมใหญ่สามัญประจำปี เมื่อมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมด ก็ให้ถือเป็นองค์ประชุม

สมาชิกคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด การวินิจฉัยชี้ขาดที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก ให้คณะกรรมการกองทุนกำหนดอัตราดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนเงินฝากและเงินกู้เป็นอัตราที่แน่นอนจากความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิก โดยคำนึงถึงจารีตประเพณี และสภาพเศรษฐกิจและสังคมในหมู่บ้านเป็นหลัก และปิดประกาศอัตราดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทน ดังกล่าวอย่างเปิดเผย การกำหนดระยะเวลาคืนเงินกู้ ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามความเหมาะสมแห่งสัญญาเงินกู้แต่ละราย การชำระเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนให้ ผู้ชำระให้แล้วเสร็จสิ้นภายในกำหนดระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี นับแต่วันที่ทำสัญญา

การชำระเงินกู้หรือเงินลงทุนทุกประเภท ผู้กู้หรือผู้ที่นำเงินไปลงทุนจะต้องนำเงินไปส่งคืน ณ ธนาคาร และนำหลักฐานการชำระเงินกู้หรือเงินลงทุนไปมอบให้คณะกรรมการกองทุนเพื่อเป็นหลักฐานในการจัดทำบัญชีหรือดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

ในกรณีที่ผู้กู้ผิดสัญญาไม่ชำระเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย หรือค่าตอบแทนตามเงื่อนไขที่กำหนดในสัญญากู้ยืมเงิน ให้ผู้กู้เสียเบี้ยปรับตามจำนวนที่ระเบียบหรือข้อบังคับที่กองทุนกำหนดไว้อย่างแน่นอน สำหรับจำนวนที่ขาดหรือค้างชำระ เว้นแต่ผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผันการชำระหนี้ คณะกรรมการกองทุนอาจพิจารณายกเลิกหรือปรับลดเบี้ยปรับให้แก่ผู้กู้อย่างหนึ่งรายใดก็ได้เมื่อมีเหตุผลอันสมควร และด้วยความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิกด้วยเสียงเกิน กึ่งหนึ่ง หรือดำเนินการอื่น ๆ ตามระเบียบที่กองทุนกำหนด

ในกรณีที่ผู้กู้มิได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ ในการขอกู้ยืมเงินหรือเมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้กู้นำไปใช้นอกกรอบวัตถุประสงค์โดยปราศจากเหตุผล อันสมควรให้คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจยกเลิกสัญญาและเรียกคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนที่ค้างชำระคืนเต็มจำนวนได้โดยทันที ให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมสมาชิกเพื่อลงมติให้ ผู้กู้ซึ่งนำเงินกู้ไปใช้ นอกกรอบวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ในคำขอกู้ยืมเงินพ้นจากสมาชิกภาพในระยะเวลาสามสิบวัน หลังจากวันยกเลิกสัญญา สมาชิกซึ่งที่ประชุมสมาชิกมีมติให้พ้นจาก สมาชิกภาพ ห้ามมิให้สมัคร

เข้าเป็นสมาชิกกองทุนเป็นระยะเวลาสองปี ให้คณะกรรมการกองทุนจัดทำบัญชีกองทุนตามหลักเกณฑ์และวิธีที่คณะกรรมการกองทุนกำหนดอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง และแจ้งให้สมาชิกทราบ รวมทั้งให้จัดทำสรุปผลการดำเนินงานประจำปีรายงานต่อคณะกรรมการอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

คณะกรรมการกองทุนต้องจัดให้มีการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการบริหาร จัดการ การเงิน การบัญชี และการพัสดุ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบของสมาชิกเป็นหลัก คณะกรรมการอาจแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลที่เห็นสมควรเป็นผู้ตรวจสอบกองทุน เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบและประเมินผลการบริหารจัดการกองทุน และการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุน ได้ตามที่เห็นสมควร ในการนี้ให้คณะกรรมการกองทุนมีหน้าที่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบกองทุน ให้คณะกรรมการกองทุนจัดทำรายงานการเงินตามที่คณะกรรมการกำหนด และสั่งให้ผู้ตรวจสอบบัญชีที่คณะกรรมการกำหนดภายในระยะเวลาสามสิบวัน นับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของทุกปี ให้คณะกรรมการกองทุนแต่งตั้งผู้ตรวจสอบบัญชีกองทุน เพื่อทำหน้าที่ประเมินผลการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของกองทุน โดยให้แสดงความคิดเห็นเป็นข้อวิเคราะห์ว่าการใช้จ่ายดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์ประหยัด และได้ผลตามเป้าหมายเพียงใด และให้ทำบันทึกรายงานผลการสอบบัญชีต่อคณะกรรมการกองทุน พร้อมทั้งจัดพิมพ์เผยแพร่ต่อสมาชิก และสาธารณชนการจัดทำกำไรสุทธิ เมื่อสิ้นปีทางบัญชีหากปรากฏว่าปีใดมีกำไรสุทธิ คณะกรรมการกองทุนสามารถนำกำไรสุทธิมาจัดสรรตามระเบียบ และหลักเกณฑ์ตามที่กองทุนกำหนด

แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการการเงินกองทุนหมู่บ้าน

จากการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านแล้วเสร็จและได้รับเงินกองทุนหมุนเวียน 1 ล้านบาท ในการบริหารจัดการส่งเสริมอาชีพ สร้างงานสร้างรายได้หรือประกอบธุรกิจเป็นกลุ่ม องค์กร สหกรณ์ ตลอดจนการสร้างอาชีพเสริมให้กับครอบครัวทางคณะกรรมการกองรายได้มีหน่วยปฏิบัติเดียวกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ได้ดังนี้ (สำนักงานพัฒนาชุมชน จังหวัดนนทบุรี, 2544)

1. การให้กู้เงินฉุกเฉิน วัตถุประสงค์ประการหนึ่งของกองทุนหมู่บ้านคือ การเปิดโอกาสให้สมาชิกสามารถขอกู้เงินฉุกเฉินจากเงินที่ได้รับจัดสรรจากรัฐบาล (บัญชีที่ 1) ไม่ใช้จ่ายเพื่อการฉุกเฉิน หรือจำเป็นเร่งด่วน ตามเงื่อนไขและวิธีการดังนี้

- (1) เงินฉุกเฉินเป็นเงินที่ กองทุนหมู่บ้านเอาเก็บรักษาไว้ในรูปของเงินสด
 - (2) ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาคณะหนึ่ง (3-4 คน) เรียกว่า คณะกรรมการเงินฉุกเฉินกองทุนหมู่บ้าน..... (ชื่อหมู่บ้าน).....เพื่อเก็บรักษาดูแล และบริหารจัดการเงินฉุกเฉิน
 - (3) ให้คณะกรรมการเงินฉุกเฉิน เปิดบัญชีเงินฉุกเฉินไว้กับธนาคารสาขา และทำสัญญากับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เพื่อขอเบิกเงินฉุกเฉินได้ไม่เกินปีละ 50,000 บาท ต่อกองทุนจากธนาคาร และให้ธนาคารโอนเงินฉุกเฉินที่ขอเบิก เข้าบัญชีเงินฉุกเฉินข้างต้น ก่อนเบิกมาเก็บรักษาไว้เป็นเงินสด
 - (4) กองทุนหมู่บ้านหนึ่ง ๆ จะกันเงินไว้สำหรับเป็นเงินฉุกเฉินได้ไม่เกินปีละ 50,000 บาท และวงเงินเก็บรักษาแต่ละครั้งจะต้องได้รับความเห็นชอบจากประชาคมหมู่บ้าน แต่ต้องไม่เกิน 5,000 บาทต่อครั้ง และรักษาได้ไม่เกิน 30 วัน
 - (5) ให้กองทุนหมู่บ้านเป็นผู้กำหนดวิธีการ และเงื่อนไขการเบิกจ่ายเงินฉุกเฉินด้วยตนเอง แต่อย่างไรก็ตามคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน จะต้องมีการนำระเบียบ วิธีการ หรือเงื่อนไขต่าง ๆ ให้ประชาคมได้รับทราบก่อนประกาศใช้ อนึ่งการเบิกจ่ายเงินฉุกเฉินจะต้องเป็นไปด้วยความรอบคอบและโปร่งใส ตลอดจนสามารถตรวจสอบได้
 - (6) การชำระคืนเงินฉุกเฉิน ให้คณะกรรมการเงินฉุกเฉินปฏิบัติเช่นเดียวกันกับการคืนเงินกู้ของสมาชิก แต่ให้ชำระคืนปีละ 1 ครั้ง ก่อนและทันกับการเปิดบัญชีของกองทุนหมู่บ้าน
2. การเก็บและเบิกจ่ายดอกเบี้ย หรือผลตอบแทนจากการลงทุน จากการที่กองทุนหมู่บ้านต่าง ๆ ไม่ปล่อยให้สมาชิกกู้เงินไปลงทุนเพื่อประกอบอาชีพ มีการคิดผลตอบแทน หรือดอกเบี้ย ตามความเหมาะสมหรือความจำเป็นของกองทุนหมู่บ้าน และให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเก็บรักษา หรือเบิกจ่ายดอกเบี้ย หรือผลตอบแทนจากการลงทุนตามเงื่อนไขและวิธีการดังต่อไปนี้
- (ก) ดอกเบี้ย หรือผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจากการนำเงินที่ได้รับการจัดสรร (บัญชีที่ 1) ไปปล่อยกู้หรือให้สมาชิกนำไปลงทุน จะต้องนำเข้าบัญชีกองทุนหมู่บ้าน (บัญชีที่ 1)
 - (ข) ให้กองทุน จัดทำงบดุล และกำไรขาดทุน ทุก 6 เดือน เพื่อจะได้รับทราบผลประโยชน์ของกองทุนโดยรวม และให้เบิกจ่ายดอกเบี้ยหรือผลตอบแทนสะสมที่เกิดขึ้นมาใช้จ่ายได้

(ค) การเบิกจ่าย ตามข้อ (ข) ให้สามารถเบิกจ่ายเป็นเงินสด และนำมาหักลบหนี้ที่เกิดขึ้น หรือ นำไปใช้จ่ายในรายการต่าง ๆ ตามเงื่อนไข หรือ ระเบียบแต่ละหมู่บ้านได้กำหนดขึ้น

(ง) ในปีแรก หากกองทุนหมู่บ้านต่าง ๆ มีความจำเป็นที่จะต้องใช้จ่ายเงินเพื่อการหนึ่งการใด ตามเงื่อนไขหรือระเบียบและวิธีปฏิบัติของหมู่บ้านนั้น ๆ ก่อนครบกำหนด 6 เดือนให้กองทุนหมู่บ้านนั้น ๆ จัดหา หรือจัดสรรจากบัญชีเงินสะสม (บัญชีที่ 1) มาใช้จ่ายก่อน แล้วให้จัดทำหลักฐานการเบิกจ่ายไว้อ้างอิง และให้นำเงินจากข้อ (ค) มาหักลบหนี้ แต่การเบิกจ่ายเงินจากบัญชีเงินสะสม (บัญชีที่ 1) รวมแล้วต้องไม่เกิน 10,000 บาทต่อปี

3. การชำระคืนเงินกู้

(ก) สมาชิกที่ประสงค์จะชำระคืนเงินกู้ จะต้องไปติดต่อขอชำระคืนเงินกู้กับกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

(ข) คณะกรรมการกองทุนจะต้องจัดทำหนังสือแจ้งความประสงค์ในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกให้กับสมาชิก จำนวน 3 ฉบับ

(ค) สมานักนำเงิน (ต้นและดอกเบี้ย) ไปฝากเข้าบัญชีออมทรัพย์ของสมาชิกพร้อมทั้งทำหนังสือมอบอำนาจให้ธนาคารถอนเงินจำนวนดังกล่าว

(ง) ธนาคารถอนเงิน ตามยอดเงิน ซึ่งระบุไว้ตามหนังสือมอบอำนาจ

(จ) เมื่อธนาคารรับชำระเงินกู้จากสมาชิกกองทุนแล้ว ให้มอบหนังสือแจ้งความประสงค์ในการชำระคืนเงินกู้ (ฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2) มอบให้กับสมาชิกเพื่อให้สมานักนำไปเก็บไว้เป็นหลักฐานหนึ่งฉบับ และนำไปมอบให้คณะกรรมการกองทุนหนึ่งฉบับ ส่วนอีกหนึ่งฉบับ (ฉบับที่ 3) ให้ธนาคารจัดเก็บไว้เป็นหลักฐาน

4. การปล่อยเงินกู้ภายหลังการรับชำระเงินกู้จากผู้กู้

(1) คณะกรรมการสามารถนำเงินต้นและดอกเบี้ยที่ได้รับการโอนเข้าบัญชีเงินกองทุนหมู่บ้าน (บัญชีที่ 1) ไปปล่อยกู้ให้กับผู้ยื่นคำขอกู้รายเดิม หรือ รายใหม่ตามข้อกำหนดเงื่อนไข ข้อตกลงหรือ ระเบียบของกองทุนหมู่บ้าน

(2) การปล่อยกู้ และการชำระคืนเงินกู้ ให้ดำเนินการตามระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้าน

การกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน

การกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านของสมาชิกกองทุนที่มีความประสงค์จะขอกู้ยืมเงินกองทุนเพื่อทำธุรกิจหรือประกอบอาชีพตามนโยบายของรัฐบาล สมาชิกสามารถดำเนินการตามระเบียบของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านแห่งชาติ ซึ่งได้กำหนดไว้ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ตั้งแต่ข้อ 30-37 ดังต่อไปนี้ (สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. 2544 : 23-26)

ข้อ 30 สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ประสงค์จะขอกู้เงินจากกองทุนต้องจัดทำคำขอกู้โดยระบุวัตถุประสงค์ในการขอกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน โดยให้ยืมคำขอกู้ดังกล่าวต่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านพิจารณาเงินกู้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

ข้อ 31 คณะกรรมการมีอำนาจในการอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งไม่เกินสองหมื่นบาท ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติอนุมัติเงินกู้รายได้เกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมสมาชิกเพื่อให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดต่อไปแต่ทั้งนี้การอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งต้องไม่เกินห้าหมื่นบาทการอนุมัติเงินกู้ฉุกเฉินให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามความเหมาะสมและจำเป็น

ข้อ 32 ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติอนุมัติเงินกู้ยืมตามคำขอทั้งหมดหรือบางส่วน ให้บันทึกความเห็นในแบบคำขอกู้ยืมเงินพร้อมทั้งสำเนาแบบขอกู้ยืมเงิน ตลอดจนเงื่อนไขและรายละเอียดในการอนุมัติเงินกู้แจ้งให้ผู้ขอกู้และธนาคารรับทราบโดยเร็วให้คณะกรรมการกองทุนแต่งตั้งผู้แทนกรรมการกองทุนอย่างน้อยสองคนเป็นผู้แทนคณะกรรมการกองทุนในการทำสัญญากู้ยืมเงินกับผู้ขอกู้กับผู้อนุมัติเงินกู้ ให้ผู้ขอกู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ เปิดบัญชีออมทรัพย์กับธนาคาร (ธนาคารออมสิน) และแจ้งหมายเลขบัญชีออมทรัพย์ให้คณะกรรมการกองทุนรับทราบโดยเร็ว การโอนเงินเข้าบัญชีของผู้กู้ตามวรรคสอง ธนาคารจะเป็นผู้ทำหน้าที่โอนเงินเข้าในบัญชีผู้กู้ที่ผ่านพิจารณาอนุมัติจากคณะกรรมการกองทุน ตามคำสั่งและเงื่อนไขของคณะกรรมการกองทุน

ข้อ 33 คณะกรรมการกองทุนอาจเรียกหลักประกันเงินกู้ไม่ว่าจะเป็นบุคคลหรือทรัพย์สินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

ข้อ 34 ให้คณะกรรมการกองทุนกำหนดอัตราดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนเงินฝากและเงินกู้เป็นอัตราที่แน่นอนตามความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิก โดยคำนึงถึงหลักจารีตประเพณีสภาพเศรษฐกิจและสังคมในหมู่บ้านและปิดประกาศอัตราดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนดังกล่าวอย่างเปิดเผย

ข้อ 35 การกำหนดระเบียบชำระคืนเงินกู้ ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามความเหมาะสมแห่งเงินกู้แต่ละรายการชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนให้ผู้กู้ชำระให้แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี นับแต่วันที่ทำสัญญา

การชำระคืนเงินหรือเงินลงทุนทุกประเภทผู้กู้หรือผู้นำเงินไปลงทุนจะต้องนำเงินไปส่งเงิน ณ ธนาคารและหลักฐานการส่งชำระคืนเงินกู้หรือเงินลงทุนไปมอบให้คณะกรรมการกองทุนเพื่อเป็นหลักฐานในการจัดทำบัญชีหรือดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 36 ในกรณีที่ผู้กู้ผิดสัญญาไม่ชำระคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญากู้ยืมเงินให้ผู้กู้เสียเบี้ยปรับตามจำนวนที่ระเบียบหรือข้อบังคับที่กองทุนกำหนดไว้อย่างแน่นอนสำหรับจำนวนที่ขาดหรือต้องชำระ เว้นแต่ผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผันการชำระหนี้

คณะกรรมการกองทุนอาจพิจารณายกเลิกหรือปรับลดเบี้ยปรับให้แก่ผู้กู้รายใดก็ได้เมื่อมีเหตุผลอันสมควรและด้วยความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิกด้วยเสียงเกินกึ่งหนึ่งหรือดำเนินการอื่น ๆ ตามระเบียบที่กองทุนกำหนด

ข้อ 37 ในกรณีที่ผู้กู้มิได้เริ่มดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้ยืมเงิน หรือมีหลักฐาน อันควรเชื่อได้ว่าผู้นำเงินไปใช้นอกกรอบวัตถุประสงค์โดยปราศจากเหตุผลอันสมควรให้ กรรมการกองทุนมีอำนาจยกเลิกสัญญาและเรียก้องคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนที่ควรชำระคืนเต็มจำนวนได้โดยทันที

ให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมสมาชิกเพื่อลงมติให้ผู้ซึ่งนำเงินกู้ไปใช้นอกกรอบวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในคำขอกู้ยืมเงินพ้นจากสมาชิกภาพในระยะเวลาสามสิบวันหลังจากวันยกเลิกสัญญา

สมาชิกซึ่งที่ประชุมสมาชิกมีมติให้พ้นจากสมาชิกภาพตามวรรคสอง ห้ามมิให้สมัครเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนเป็นระยะเวลาสองปี คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจในการอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งไม่เกินจำนวนสองหมื่นบาท การอนุมัติเงินกู้ฉุกเฉิน ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามความเหมาะสมและจำเป็น ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติอนุมัติเงินกู้ยืมตามคำขอทั้งหมดหรือบางส่วน ให้บันทึกในแบบคำขอกู้ยืมเงินพร้อมทั้งส่งสำเนาคำขอกู้ยืมเงินตลอดจนเงื่อนไขและรายละเอียดในการอนุมัติเงินกู้แจ้งให้ผู้ขอกู้และธนาคารรับทราบโดยเร็วให้คณะกรรมการกองทุนแต่งตั้งผู้แทนกรรมการกองทุนอย่างน้อยสองคนเป็นผู้แทนคณะกรรมการกองทุนในการทำสัญญากู้ยืมเงินกับผู้ขอกู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ให้ผู้ขอกู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้เปิดบัญชีออมทรัพย์กับธนาคาร

และแจ้งหมายเลขบัญชีออมทรัพย์ให้คณะกรรมการกองทุนรับทราบโดยเร็ว และเป็นธนาคารออมสินเท่านั้น

การพัฒนาท้องถิ่นตามแนวทางหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

จากการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านแห่งละ 1 ล้านบาท เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในการลงทุน สร้างอาชีพเสริมและสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในชุมชนและวิสาหกิจขนาดเล็กในครัวเรือน พร้อมทั้งภาครัฐจะให้มีโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (กรมการพัฒนาชุมชน. 2544 : 12) ได้กล่าวถึงแนวทางในการดำเนินงานไว้ดังนี้

1. สนับสนุนการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและการบริหารจัดการกองทุนทุกขั้นตอน
2. โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์
 - 1) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนรวมกลุ่มผู้มีภูมิปัญญาและความชำนาญด้านการผลิตเป็นกลุ่มอาชีพ รวมทั้งให้มีความรู้ความสามารถพิเศษในการวางแผน การตลาด มุ่งเน้นการผลิต และบริการโดยคำนึงถึงผู้บริโภคเป็นหลัก
 - 2) ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการผลิต คุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์ของดีที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนแต่ละพื้นที่เพื่อสร้างจุดขายที่ดีให้กับชุมชน และลดความซ้ำซ้อนของสินค้าในพื้นที่ ลดปัญหาทางด้านการผลิตสินค้าพัฒนาชุมชนทำให้ชุมชนมีช่องทางจำหน่ายมากขึ้น
 - 3) สนับสนุนด้านการจัดหาตลาดเพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของชุมชน ตลอดจนการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตในการเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ของชุมชน โดยเน้นในเมือง C-commerce การจัดตั้งบ "ไทยพัฒนาชุมชน" เพื่อเป็นช่องทางในการจำหน่ายและขายสินค้าชุมชน
 - 4) การพัฒนาเครือข่ายองค์กรเน้นในเรื่องการพัฒนาเครือข่าย พัฒนาชุมชนเป็นนิติบุคคล สมาคม บริษัท เพื่อให้เป็นองค์กรที่มีสภาพบุคคลถูกต้องตามกฎหมายที่มีความคล่องตัวในการจัดการ
 - 5) ส่งเสริมการท่องเที่ยวซื้อสินค้าจากแหล่งผลิต และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
 - 6) การวิจัยและการประเมินผล เพื่อให้ได้รับข่าวสารข้อมูลผลจากการศึกษา ชุมชนโดยตรง ประเมินผลเพื่อต้องการทราบตัวชี้วัดรายปีได้ ความเป็นเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์เพื่อพัฒนาศักยภาพของชุมชน
3. ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานโครงการอินเทอร์เน็ตตำบล เพื่อมุ่งสร้างระบบเครือข่ายข้อมูลอินเทอร์เน็ตให้ตำบลต่าง ๆ ทั่วประเทศ ในเรื่องของผลผลิต ผลิตภัณฑ์ และบริการ

ที่มีอยู่แล้วในตำบลหรือเกิดขึ้นตามโครงการกองทุนหมู่บ้านในระดับหมู่บ้านให้มีโอกาสและเป็นช่องทางนำไปสู่การขายและบริการให้ขยายผลไปในทุกระดับ

จากการที่รัฐบาลมีนโยบายกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น เพื่อประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศที่อยู่ตามชนบทได้มีเงินในการลงทุนประกอบอาชีพ สร้างรายได้ และเป็นผลต่อการพัฒนาประเทศในระยะยาว และส่งเสริมโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ นำไปขยายผลดำเนินงานตามนโยบายในระดับต่าง ๆ การมุ่งเน้นให้ประชาชนรู้จักช่วยตัวเอง รู้จักคิด ขณะเดียวกันราชการจะต้องเข้าไปร่วมมือกันทำงานกับประชาชน แต่จะต้องไม่ครอบงำ เพราะประชาชนคนไทย โดยธรรมชาติจะมีการรวมตัวกันอยู่แล้ว เช่น งานวัด งานบุญ เป็นต้น

การดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ เป็นแนวคิดที่สร้างความเจริญให้แก่ชุมชน เป็นการสร้างอาชีพ นำไปสู่การมีรายได้ที่มั่นคงและต่อเนื่อง แนวคิดนี้ไม่ได้หมายความว่า 1 ตำบล จะมีเพียง 1 ผลิตภัณฑ์ หรือ 1 ผลิตภัณฑ์ จะต้องอยู่ในตำบลเดียว อาจมีการรวมกัน 1-2 ตำบลเป็นหนึ่งผลิตภัณฑ์ ดังนั้นกระบวนการสร้างรายได้โดยการพึ่งตนเอง เป็นแนวคิดที่เน้นขบวนการสร้างรายได้จากผลิตภัณฑ์ในหมู่บ้าน หรือตำบล แนวคิดนี้สนับสนุนและส่งเสริมให้ท้องถิ่นสามารถสร้างผลิตภัณฑ์ (Product) ต้องการตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์โดยเฉพาะ โดยที่ท้องถิ่นต้องพึ่งตนเอง (Self – Reliance) เป็นหลัก ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องในขบวนการนี้ต้องอุทิศทั้งกำลังกาย (Energy) ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) และความปรารถนา (Desire) ที่จะใช้ทรัพยากรที่หาพบได้ในท้องถิ่นเป็นหลักเพื่อที่จะสร้างการกินดีอยู่ดี และคุณภาพชีวิตมุ่งสู่ตลาดสากลพร้อม ๆ กับการเน้นท้องถิ่น

กระบวนการนี้พร้อมที่จะเพิ่มคุณภาพของผลิตภัณฑ์ที่มีคุณลักษณะของท้องถิ่นเป็นหลัก ให้เข้าสู่มาตรฐานสากล เพื่อจะขยายขอบเขตตลาดไปสู่ตลาดโลกเสริมกับตลาดในประเทศ การคิดค้นและพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่แต่ละท้องถิ่นผลิตขึ้นให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ มีการจัดการทางด้านการตลาดอย่างเหมาะสม สามารถเพิ่มรายได้ให้แก่ชุมชนนั้น ๆ ได้ทางหนึ่ง คนในท้องถิ่นให้ความร่วมมือร่วมใจกันให้คำแนะนำ และให้กำลังใจซึ่งกันและกัน มีจุดประสงค์ไปในทางเดียวกัน จึงจะสามารถทำให้ความคิดนั้น ๆ สำเร็จได้ สิ่งที่มีมองเห็นได้ชัดก็คือ การคิดค้น และการสร้างผลิตภัณฑ์บนรากฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรม สิ่งที่มีมองไม่เห็นคือ พลังแห่งความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของคนในท้องถิ่นซึ่งจะเกิดจากความเชื่อมั่นซึ่งกันและกัน

แนวการพัฒนาท้องถิ่นนี้ เป็นการสืบสานวัฒนธรรมอันดีงามให้คงอยู่ต่อไป สร้างความภาคภูมิใจให้กับคนรุ่นต่อ ๆ ไป แนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับธรรมชาติจะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้สูงขึ้นอยู่กับธรรมชาติอย่างฉลาดและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ช่วยสร้างกำลังใจ

ให้เกิดขึ้นรวมทั้งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับหน่วยงานที่จะให้การสนับสนุน แนวทางพัฒนานี้ จึงเป็นแนวทางการส่งเสริม และสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ โดยมีกิจกรรมทางการตลาด การผลิต การบริหารการจัดการ และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีทางการผลิต ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาชนบท เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ และนำไปสู่เป้าหมายของการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชากร และวางรากฐานสำคัญของประเทศ และสังคมไทย แนวคิด “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” เป็นแนวคิด ที่ต้องการให้แต่ละหมู่บ้านมีผลิตภัณฑ์หลัก 1 ประเภท เป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้วัตถุดิบทรัพยากรของท้องถิ่น ลดปัญหาการอพยพย้ายถิ่นไปสู่เมืองใหญ่ ซึ่งถือได้ว่าเป็นการสร้างเศรษฐกิจชุมชนให้เกิดขึ้น เป็นแนวทางที่สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว กิจกรรมทางเศรษฐกิจ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” นี้จะเป็นเครื่องมือในการ กระตุ้นให้เกิดกระบวนการพัฒนาชุมชน เกิดการดำเนินการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง นับเป็น กลยุทธ์การพัฒนาที่อยู่อาศัย หมู่บ้าน และรวมเป็นเครือข่ายภายใต้ตำบล

“หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” เป็นแนวทางอันหนึ่งที่จะสร้างความเจริญให้แก่ชุมชน จะสามารถยกระดับความเป็นอยู่ของคนในชุมชนให้ดีขึ้น โดยการผลิตหรือจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น ให้กลายเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ มีจุดเด่น จุดขาย และสอดคล้องกับวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น เพื่อให้รู้จักแพร่หลายไปทั่วประเทศและทั่วโลก (กรมการพัฒนาชุมชน. 2544 : 13)

หลักการพื้นฐาน 3 ข้อ

การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นออกสู่สากลหรือผลิตภัณฑ์สินค้า จากตำบลสู่ตลาดหรือตลาดในประเทศ หลักการพื้นฐานขั้นการเชื่อมโยงสินค้าภูมิปัญญาท้องถิ่นพร้อมนโยบายหลัก 3 ประการ (สำนักงานพัฒนาชุมชน จังหวัดนนทบุรี. 2544)

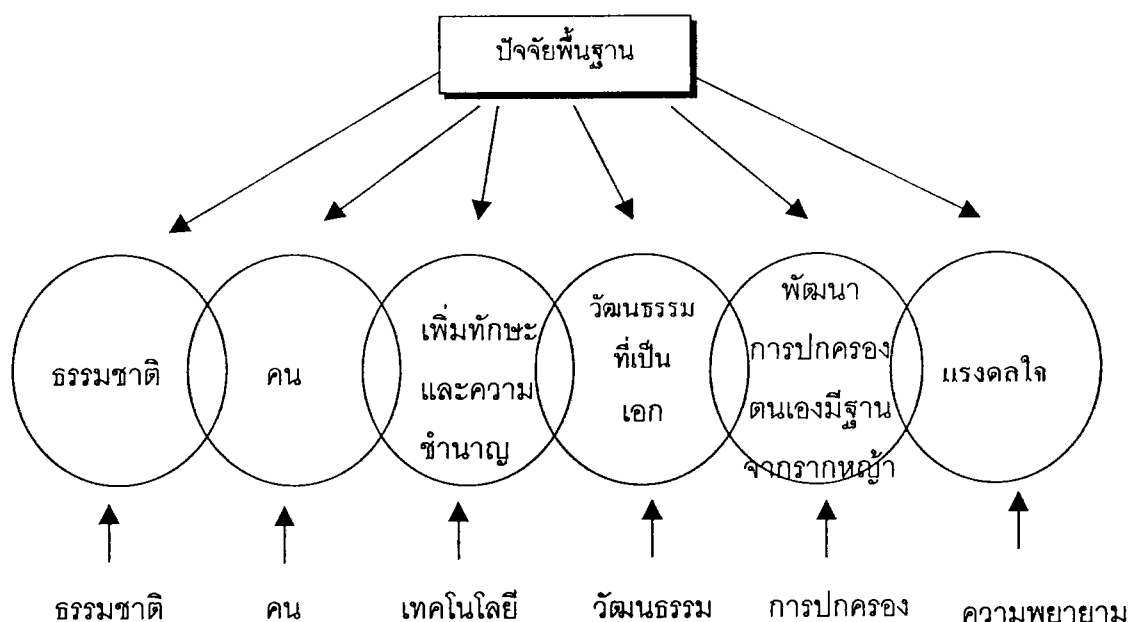
1. ภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่สากล (Local Wisdom Global) ผลิตภัณฑ์สินค้า และบริการที่ใช้ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล

2. พึ่งตนเองและคิดอย่างสร้างสรรค์ (Self – Reliance – Creativity) ทำความฝันให้เป็นจริงด้วยกระบวนการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ โดยสร้างกิจกรรมที่อาศัยศักยภาพของท้องถิ่น

3. การสร้างทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development) ฟูมฟักประชาชน ให้ใช้ชีวิตด้วยความท้าทายและจิตวิญญาณแห่งการสร้างสรรค์

สโลแกน : นำภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อสร้างความมั่นคงสู่เมือง
 ปรัชญา สร้างเสริมและพัฒนาให้ท้องถิ่นมั่นคง
 การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นในทุกกิจกรรม
 กิจกรรมครอบคลุมข้ามช่วงอายุและพื้นที่

นำภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่ภาคเมืองและสากล เพื่อสร้างความมั่นคง

ภาพประกอบ 2 แผนภูมิโครงสร้างกลไกในการบริหารกองทุน

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชน จังหวัดนนทบุรี 2544.

การให้การสนับสนุน (Support) มากกว่าการให้เงินช่วยเหลือ (Subsidy) หลักของ ขบวนการนี้ ไม่เน้นการให้เงินสนับสนุนแก่ท้องถิ่น เพราะมักจะทำลายความสามารถในการพึ่ง ตนเอง รัฐบาลเพียงให้การสนับสนุนแก่ชุมชนต่างๆ ด้านเทคนิคเพื่อที่จะพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ ตลอดจนช่วยเหลือในด้านโฆษณาประชาสัมพันธ์ในการตลาด ท้องถิ่นจะรับความช่วยเหลือเพื่อ สร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์อย่างเต็มที่ เช่น จากศูนย์วิจัยและแนวทางการเกษตรและประมง (Agricultural and Marine Product Processing Research and Guidance Center) ในด้านการ ตลาดเพื่อจะเพิ่มยอดขาย อาจจัดตั้งบริษัทหนึ่งผลิตภัณฑ์ (One Product Corporation) เพื่อให้ เป็นช่องทางในการกระจายสินค้าสู่ตลาดต่าง ๆ

นโยบายหลัก 3 ประการ

ในการส่งเสริมโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

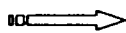
1) มาตรฐานผลิตภัณฑ์คุณภาพระดับโลกผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้น ต้องมีคุณภาพได้มาตรฐาน มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับวัฒนธรรมและมีจุดเด่นเฉพาะ เป็นที่ยอมรับของตลาดภายในประเทศและตลาดโลก

2) มีเอกลักษณ์เป็นที่ลือชื่อเพียงหนึ่งเดียว ต้องมีการระดมความคิดในการคิดค้นและพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อให้ได้สิ่งที่ดีที่สุดเท่าที่ช่วยกันทำได้ โดยคำนึงถึงการรื้อฟื้นวัฒนธรรมประเพณีในแต่ละท้องถิ่นให้สอดคล้องกันอย่างเหมาะสม ไม่ซ้ำแบบกันและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของหมู่บ้านหรือตำบลให้เป็นที่ยอมรับทั่วไป

3) พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และปรับปรุงเทคโนโลยี การสร้างบุคคลที่มีความคิดกว้างไกล มีความรู้ความสามารถให้เกิดขึ้นในสังคม มีการวางแผนการตลาด มุ่งเน้นการผลิตและบริการ โดยคำนึงถึงผู้บริโภคเป็นหลัก

การพึ่งระบบการเงินและกิจกรรมต่าง ๆ

● ความหลากหลายของ
หนึ่งตำบล
หนึ่งผลิตภัณฑ์

หนึ่งตำบล	หนึ่งผลิตภัณฑ์
หนึ่งตำบล	หนึ่งประเพณี วัฒนธรรมล้ำลึก
หนึ่งตำบล	หนึ่งกีฬาเลิศ
หนึ่งตำบล	หนึ่งแหล่งท่องเที่ยวเด่น
หนึ่งตำบล	หนึ่งบทกวี/แสดงดนตรี/บทเพลงดัง
หนึ่งตำบล	หนึ่งความฝันสูงสุด

● ดังนั้น หนึ่งตำบลมิได้หลายผลิตภัณฑ์ แต่อย่างน้อยมีหนึ่งผลิตภัณฑ์เด่น

หลักการ

- หนึ่งผลิตภัณฑ์เด่น อาจผลิตโดยเครือข่ายของหลายหมู่บ้าน ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของท้องถิ่น และขบวนการทั้งสิ้นที่สร้างขึ้น

ขั้นตอนการเปิดตัวของแนวคิด “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” สู่การปฏิบัติแม้ว่าการคิดค้นประสบความสำเร็จว่าควรจะมีผลิตภัณฑ์อะไรจึงเหมาะสม ก็ไม่ได้หมายความว่าประสบความสำเร็จ ถ้าปราศจากการกระจายสินค้าเหล่านี้ออกสู่ตลาด (สำนักงานพัฒนาชุมชน จังหวัดนนทบุรี. 2544) ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นตอนการพัฒนา ต้องมีใจที่จะทำได้ เพื่อการนี้ต้องอาศัยสื่อมวลชนช่วยสร้างกระแสเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยสร้างกระแสว่า “ทำไมหมู่บ้านข้าง ๆ เขาถึงพัฒนาได้ หมู่บ้านเราจะแพ้ไม่ได้ ต้องทำได้โดยหัวใจของการอยากทำ อยากสู้” ซึ่งจะนำไปสู่การฝึกอบรม และสะสมประสบการณ์

ขั้นที่ 2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์: เริ่มจากการพิจารณาว่าผลิตภัณฑ์ดั้งเดิมของท้องถิ่นมีอะไรบ้างหลังจากนั้นก็ทำการพิจารณาว่า ตลาดมีความต้องการหรือไม่ โดยทำการสำรวจตลาด ทำการวิจัยเพื่อหาเทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสม การพิจารณาผลิตภัณฑ์ว่ามีอะไรบ้าง อาจดูจากท้องถิ่นที่ก้าวหน้ากว่าทั้งภายในประเทศตลอดจนต่างประเทศ โดยทำการเลียนแบบดูบ้างในขั้นตอนนี้ ควรจัดตั้ง “ศูนย์แนะนำการเกษตรและประมง” เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมผลการศึกษาด้านเทคนิคการผลิต, การฝึกอบรม, การแนะแนว ตลอดจนข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ

ขั้นที่ 3 การกระจายสินค้า : ในการนี้หน่วยงานในระดับต่าง ๆ ได้ช่วยโฆษณาสินค้า ช่วยสืบเสาะหาตลาด และทำวิจัยตลาด รวมทั้งทำการขายด้วยการขับเคลื่อนสำคัญของกระบวนการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” พลังขับเคลื่อนสำคัญของกระบวนการนี้คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นนั่นเอง ประชาชนเป็นผู้นำเอาปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ หนึ่งระบบราชการบริหารส่วนท้องถิ่น สองบริษัท สามความมีอยู่ของผู้นำมีการรวมกลุ่มของประชาชนเป็นกลุ่มพลังต่าง ๆ มาสร้างพลังร่วม ดังมีรายละเอียดดังนี้

1) ระบบราชการ เนื่องจากกระบวนการนี้เพื่อการพัฒนา “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” เป็นการสร้างการพัฒนาจากภายใน ดังนั้นแทนที่จะเป็นการชี้นำโดยภาครัฐบาล ขบวนการนี้เป็นการคิดและทำจากล่างสู่บนโดยประชาชนมีส่วนร่วม ราชการเป็นเพียงผู้คอยติดตามการขับเคลื่อนเพื่อสรุปเป็นรายงานแต่ละจังหวัด เมือง อำเภอ หมู่บ้าน ต่างก็มีวิธีการแตกต่างกันไปในแต่ละขั้นตอนของการพัฒนาระบบราชการคือตัวจังหวัดเองเป็นฐานของระบบการปกครอง ไม่ได้มีการสร้างระบบการช่วยเหลือต่าง ๆ ไว้รองรับโดยตรง อาจมีเพียงหน่วยงานเล็ก ๆ คอยรับเรื่องราว

ต่าง ๆ ตลอดจนติดตามการฟื้นฟูท้องถิ่นที่มีความก้าวหน้าไปเพียงใด สำนักงานเล็ก ๆ ของจังหวัดนี้ทำการออกสำรวจเพื่อประเมินผล รวบรวมข้อมูลข่าวสารเหล่านั้น อย่างไรก็ตามในระดับตำบลและหมู่บ้าน ตลอดจนการบริหารส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ จะมีการรวมกลุ่มของประชาชนโดยมีเจ้าหน้าที่ระดับต่าง ๆ ของจังหวัดคอยเป็นที่ปรึกษาเพื่อช่วย ผลักดันและสนับสนุนการพัฒนาให้ผ่านขั้นตอนต่าง ๆ ของกระบวนการ "หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์" ภายใต้กระบวนการพัฒนาขั้นต่าง ๆ นี้ ศูนย์ที่คอยช่วยเหลือเพื่อสอนเทคนิคการผลิต การแปรรูปผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ จะใช้งบประมาณของหน่วยงานราชการซึ่งในระดับล่างหรือ ตำบล หมู่บ้าน จะมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบด้านต่าง ๆ ของหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้น เป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือ

2) บริษัท ทางจังหวัดต้องการ การมีส่วนร่วมของบริษัทในท้องถิ่นก่อน ถ้าบริษัทเหล่านี้ต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทางจังหวัดเชื่อว่าบริษัทท้องถิ่นเหล่านี้จะรับผิดชอบและร่วมกันแก้ปัญหาในพื้นที่ได้โดยตรง

3) ผู้นำ ผู้นำเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้สำหรับกระบวนการพัฒนาเช่นนี้พอ ๆ กับการจัดตั้งองค์กรที่เข้มแข็ง อย่างไรก็ตาม ผู้นำในที่นี้ไม่ได้หมายถึงเฉพาะกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่เป็นผู้นำในการปกครองเท่านั้น แต่ก็ยังมีผู้นำธรรมชาติที่มาจากภาคประชาชนอื่น ๆ เช่น จากสหกรณ์ชาวนา ผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารสถานที่บริการอื่น ๆ ผู้นำเหล่านี้จะทราบถึงความต้องการ สามารถเป็นตัวแทนของความต้องการได้

4) องค์กรประชาชน ได้แก่ สหกรณ์ของกลุ่มเกษตรกรต่าง ๆ หอการค้า กลุ่มผู้บริโภค ฯลฯ กลุ่มเหล่านี้เป็นตัวแทนของผลประโยชน์ ประชาชนต่างวางรูปแบบและบรรทัดฐานที่แต่ละฝ่ายเสนอมา รวมถึงการเลือกผลิตภัณฑ์เพื่อการผลิต การวางแผนกลยุทธ์ต่างๆ ด้านการตลาด เป็นต้น

แนวคิดธุรกิจชุมชน

ท่ามกลางกระแสธุรกิจอุตสาหกรรม และความล้มละลายของภาคเอกชน ชาวบ้านบางกลุ่มได้ค้นหาแนวทางที่จะดำรงอยู่ในสภาพที่มีปัญหาต่าง ๆ มากมาย ธุรกิจทางเลือก คือ ธุรกิจชุมชนเป็นรูปแบบหนึ่งที่กลุ่มชาวบ้านและองค์กรเอกชนพัฒนาขึ้นเพื่อต่อสู้กับความยากจนธุรกิจชุมชนเป็นทางเลือกหนึ่งทางชาวบ้าน จากที่เคยทำการผลิตเพียงพอบริโภคในครอบครัว เช่น เลี้ยงปลา ปลูกยาเป็นการผลิตที่อิงระบบตลาดต่อ (ปริยานุช ป้องภัย. 2541 : 82)

ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ (2540 : 96-98) กล่าวว่า ธุรกิจชุมชน หมายถึง การสร้างงาน สร้างอาชีพ และเพิ่มรายได้การส่งเสริมให้กลุ่ม องค์กรประชาชน และเอกชน ใน

ชุมชนดำเนินกิจกรรมค่าครองชีพ ฝึกทักษะด้านอาชีพ และการให้ความรู้ด้านการบริหารธุรกิจ การตลาด การผลิต ทุนและการจัดการขั้นต้น “กิจกรรมขั้นต้นให้เกิดอาชีพ การจ้างงาน นำไปสู่การก่อร่างสร้างตัวของคนยากจนอาจเป็นทั้งกิจกรรมรายบุคคล หรือกลุ่มก็ได้”

“การสร้างงาน และรายได้ให้ชาวบ้านเพื่อนำไปสู่การพัฒนา และการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์”

“การส่งเสริมให้กลุ่มองค์กรประชาชน หรือเอกชนในชุมชนดำเนินการด้านอาชีพ ฝึกทักษะด้านอาชีพ และให้ความรู้ด้านการบริหารธุรกิจ การตลาด การผลิต ทุน และการจัดการขั้นต้น”

อภิชาติ พันธุ์เสน (2545) ให้ความหมายของธุรกิจชุมชนว่า ธุรกิจชุมชน หมายถึง ธุรกิจที่เป็นของชุมชนเพื่อชุมชน และบริหารจัดการโดยชุมชน ซึ่งเป็นการบริหารจัดการเป็นการทำในเชิงธุรกิจแตกต่างจากการกุศล หรือการช่วยเหลือเกื้อกูลในลักษณะของสหกรณ์ ทั้งนี้เนื่องจากธุรกิจเอกชนตามปกติ เป็นธุรกิจที่มีการดำเนินการ การจัดการ มีการแข่งขันกันทางการตลาดสูง แต่ที่จำเป็นต้องจัดทำเป็นธุรกิจชุมชนก็เพราะสมาชิกแต่ละคนไม่มีความสามารถ และความเข้มแข็งทางการเงินพอที่จะแข่งขันให้กับธุรกิจเอกชน และให้แนวคิดเกี่ยวกับธุรกิจชุมชนไว้ดังนี้

(1) ธุรกิจชุมชน เป็นแนวทางพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็ง เป็นส่วนใหญ่ในการลดภาวะปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขได้ในระดับครอบครัว เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาโรคเอดส์ ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ปัญหาโสเภณีเด็ก โดยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็นกลุ่มได้ 4 กลุ่ม 1. หน่วยงานภาครัฐ 2. หน่วยงานอาสาสมัครของเอกชน 3. โครงการหลวง 4. บ - ว - ร (บ้าน - วัด - โรงเรียน)

(2) ธุรกิจชุมชน คือ การรวมตัวกันของคนในชุมชนเพื่อดำเนินการทางธุรกิจ โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนอันเป็นเป้าหมายสุดท้ายที่สำคัญ โดยมีกลุ่มหรือองค์กรชุมชนร่วมเป็นเจ้าของ และระหว่างดำเนินการ ตลอดจนร่วมรับผลประโยชน์จากการดำเนินงานนั้น

(3) ลักษณะเด่นของธุรกิจชุมชนคือ เป็นธุรกิจขนาดเล็ก มีความคล่องตัวในการบริหาร รายได้จากยอดขายไม่มากนัก ต้นทุนในการดำเนินการไม่มากนักในระยะเริ่มต้น การติดต่อและการให้บริการลูกค้าเป็นไปอย่างใกล้ชิด การเริ่มต้นธุรกิจทำได้ง่าย ประเภทของธุรกิจชุมชน แบ่งออกได้เป็น ธุรกิจการผลิต ธุรกิจค้าปลีก ธุรกิจค้าส่ง และธุรกิจบริการ นอกจากนี้ ธุรกิจชุมชนมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ กล่าวคือ เปิดโอกาสให้มีการประกอบการก่อให้เกิดการว่าจ้างงาน ส่งเสริมการพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมและสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน

(4) การสร้างจิตสำนึกการจัดธุรกิจชุมชนทำได้โดยร่วมทำให้สังคมท้องถิ่นมีการพัฒนาที่ยั่งยืนด้วยการเพิ่มขีดความสามารถให้คนในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีขีดความสามารถทางปัญญา ไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และช่วยทำให้สังคมมีความสงบสุข รักใคร่กลมเกลียวช่วยเหลือเกื้อกูลกันอันเป็นการเพิ่มทุนทางสังคม

หน่วยงานภาครัฐได้เข้ามาส่งเสริมธุรกิจชุมชน โดยผ่านนโยบายของพรรคการเมืองที่เข้ามาร่วมเป็นรัฐบาลและจัดทำนโยบายของรัฐบาลด้วยการมอบหมายให้กระทรวงการคลัง กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงศึกษาธิการ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น มหาวิทยาลัยต่าง ๆ และสถาบันราชภัฏนำไปปฏิบัติตัวอย่างโครงการที่รัฐบาลได้ริเริ่มหรือกำลังจัดทำ อาทิเช่น โครงการกองทุนหมู่บ้าน โครงการพักชำระหนี้เกษตรกร ซึ่งเป็นโครงการที่ช่วยให้ชาวบ้านเพิ่มขีดความสามารถในการออมเพื่อมาใช้ประกอบธุรกิจได้ โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ อันเป็นโครงการที่เน้นธุรกิจชุมชนอย่างแท้จริง โดยโครงการเหล่านี้มุ่งสนับสนุนให้ชาวบ้านร่วมกันทำงานเพื่อพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง

หน่วยงานอาสาสมัครของเอกชน ได้แก่ หน่วยงานที่มีได้สังกัดภาครัฐ อาทิเช่น มูลนิธิรักษาเด็กคณะกรรมการเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน (ดพช.) มูลนิธิอาสาเพื่อพัฒนาสังคม (มอส.) ซึ่งลักษณะการช่วยเหลือเป็นไปในรูปแบบของการให้ความรู้ และการฝึกอบรมชาวบ้านในการประกอบสัมมาอาชีพ ช่วยแนะนำแนวทางในการเพิ่มผลผลิตทั้งภาคเกษตรและอุตสาหกรรม พื้นบ้าน รวมทั้งเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภค เช่น โครงการผู้ผลิตพบผู้บริโภค หรือโครงการข้าวแลกปลา ซึ่งเป็นกิจกรรมเพื่อชุมชนของมูลนิธิรักษาเด็ก โดยได้รับการสนับสนุนจากบริษัท ยูคอม จำกัด (มหาชน)

โครงการหลวงได้เข้ามามีบทบาทช่วยเหลือธุรกิจชุมชนในรูปแบบของโครงการพัฒนาตามแนวพระราชดำริต่างๆ เช่น มูลนิธิชัยพัฒนา มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ร้านจิตรลดา และโครงการสวนพระองค์จิตรลดา ตลอดจนโครงการหลวงอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับชุมชน โดยช่วยเหลือชาวบ้านให้มีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพต่าง ๆ ช่วยสร้างรายได้หลัก และรายได้เสริมให้กลุ่มชาวบ้านที่ร่วมโครงการ

บ-ว-ร (บ้าน-วัด-โรงเรียน) เป็นรูปแบบความร่วมมือระหว่างตัวแทนหมู่บ้าน เช่น ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหรือกำนัน ตัวแทนวัดต่าง ๆ ในเขตชุมชน เช่น เจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาสหรือผู้ช่วยเจ้าอาวาส มุ่งหมายก็เพื่อให้เกิดการรวมตัวกันเพื่อช่วยสร้างสรรค์ และพัฒนาธุรกิจชุมชนให้เกิดให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน เช่น ชุมชนตลาดริมน้ำวัดดอนหวาย ตำบลบางกระทิก อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ท่านเจ้าอาวาสวัดดอนหวายเป็นผู้นำร่วมกับผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และคณะครู วางแผนตลาดริมน้ำแห่งนี้กลายเป็นธุรกิจชุมชนที่สร้างงานสร้างรายได้ โดยแต่ละครอบครัวได้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแรง ร่วมใจ ร่วมมือกันพัฒนาชุมชน ตลาดแห่งนี้กลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดนครปฐม

การจัดการธุรกิจชุมชนที่มีความยั่งยืนจะต้องก่อให้เกิด “ผลประโยชน์” แก่ “ทุกฝ่าย” ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งคำว่า “ทุกฝ่าย” ในที่นี้หมายถึงนิติทางสังคม วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ฯลฯ ส่วนคำว่า “ผลประโยชน์” มิได้หมายถึงรายได้เพียงอย่างเดียว แต่ยังรวมถึงผลประโยชน์มิติอื่น ๆ เช่น การเรียนรู้ร่วมกัน ความสามารถในการผลิต และการบริหารจัดการเพิ่มมากขึ้น ความก้าวหน้าในหน้าที่ ความเอื้ออาทร ความยั่งยืนของวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ความหลากหลายทางชีวภาพ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ธุรกิจชุมชนจะประสบความสำเร็จและเข้มแข็งในระยะยาวก็ต่อเมื่อธุรกิจมีผลผลิต และมีรายได้เข้ามาสม่ำเสมอ เนื่องจากสามารถจำหน่ายสินค้าได้ตลอดเวลา จนในชุมชนได้ทั้งบ้านเรือนไปทำงานต่างถิ่น การวางแผนธุรกิจชุมชน ควรเริ่มจากการจัดการตลาดสมัยใหม่ ด้วยการแบ่งตลาด ผู้บริโภคออกเป็นส่วน ๆ ทำการตลาด เป้าหมาย การวางตำแหน่งสินค้าในท้องตลาด นำแผนตลาดสมัยใหม่มาใช้ ตามภาพประกอบ 3 ต่อไปนี้

ภาพประกอบ 3 การจัดการธุรกิจชุมชน

ที่มา : สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. 2544 : 5.

กล่าวโดยสรุป ธุรกิจชุมชนคือ กิจกรรมที่บุคคลหรือองค์กรในชุมชนมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจกรรม และ/หรือช่วยดำเนินงานบางส่วนหรือทั้งหมด โดยประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ มีการเรียนรู้ และการจัดการร่วมกันเพื่อดำเนินในกิจกรรมการผลิต การแปรรูป การค้า และการบริหารที่มุ่งเน้นพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนได้อย่างสอดคล้องกับสังคม วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของชุมชนอันจะนำไปสู่ชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีและพัฒนาที่ยั่งยืน

ประเภทและความสำคัญของธุรกิจชุมชน

ธุรกิจชุมชนก็เหมือนกับธุรกิจทั่วไปที่มีการจัดแบ่งธุรกิจออกเป็นประเภทตามการประกอบการ 4 ประเภท คือ (อุทิศ ศิริวรรณ และคณะ. 2545 : 13-15)

1. ธุรกิจการผลิต หมายถึง การผลิตสินค้า โดยการนำเอาวัสดุหรือสินค้าบางชนิดมาแปรรูปให้เป็นสินค้าใหม่ ธุรกิจชุมชนมีการดำเนินการด้านการผลิตและทำการผลิตในครัวเรือนซึ่งอาศัยวัตถุดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่น อาทิเช่น ผลิตเครื่องปั้นดินเผา ผลิตเครื่องจักสาน ทอผ้า

อุตสาหกรรมจากไม้ หรือธุรกิจชุมชนที่ทำการผลิตในขบวนการที่ต้องอาศัย คนงานจำนวนหนึ่ง เช่นการผลิตวุ้นเส้น การผลิตชีวในท้องถิ่น เป็นต้น

2. ธุรกิจค้าปลีก หมายถึง กิจการที่ทำการขายสินค้าให้ถึงมือผู้บริโภค ณ จุดที่ทำการขายสินค้าที่นิยมจำหน่ายให้กับผู้บริโภค จะได้แก่ สินค้าอุปโภค ตั้งแต่ของใช้จำเป็นในหมู่บ้าน เช่น สบู่ ยาสีฟัน ผงซักฟอก หรือสินค้าประเภทอาหาร อาทิเช่น ขนมปัง อาหารกระป๋อง

3. ธุรกิจค้าส่ง หมายถึง กิจการที่รับซื้อสินค้าจากผู้ผลิตเป็นจำนวนมาก ๆ และนำสินค้านั้นมาขายต่อให้กับพ่อค้าปลีกหลาย ๆ รายต่อไป ได้แก่ โรงสีข้าว อาหารแปรรูป อาหารกระป๋อง เสื้อผ้า รองเท้า

4. ธุรกิจบริการ หมายถึง การรวมกลุ่มของสมาชิกเพื่อประกอบธุรกิจบริการ คือ สินค้าที่ไม่สามารถจับต้องได้ แต่สามารถสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้บริการ ได้แก่ บริการนวดแผนโบราณ และอบสมุนไพร บริการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทั้งในทางวัฒนธรรม และธรรมชาติ

ความสำคัญของธุรกิจชุมชน

ธุรกิจชุมชนมีความสำคัญและมีส่วนในการพัฒนาประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม แต่บทบาทของธุรกิจชุมชนในการพัฒนาแตกต่างกันไปตามประเภทของธุรกิจนั้น ๆ ธุรกิจชุมชนจึงมีความสำคัญดังนี้ (สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. 2544 : 6-7)

1. เปิดโอกาสให้มีการประกอบการ ธุรกิจชุมชนเป็นช่องทางและโอกาสสำหรับผู้ที่มีความต้องการในการประกอบธุรกิจด้วยตนเองร่วมกับสมาชิกคนอื่น

2. ก่อให้เกิดการว่างงาน การพัฒนาธุรกิจชุมชนก่อให้เกิดการว่างงานในท้องถิ่น มีการพัฒนาฝีมือแรงงานอย่างต่อเนื่องพร้อมกันไปด้วย แทนการว่างให้เป็นแรงงานไร้ฝีมือ

3. ส่งเสริมการพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรม ธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดใหญ่บางประเภท ต้องอาศัยวัตถุดิบ หรือชิ้นส่วนประกอบหลาย ๆ แห่่ง เพื่อนำมาผลิตสินค้าในอุตสาหกรรมประเภทนั้น

4. สร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน ธุรกิจชุมชนยังมีจำนวนมากเพิ่มขึ้นเท่าไร จะก่อให้เกิดการกระจายอำนาจทางเศรษฐกิจไปสู่กลุ่มผู้ประกอบการ และกลุ่มคนเพิ่มมากยิ่งขึ้นเท่านั้น เกิดการกระจายรายได้สู่ชนกลุ่มอื่นอย่างทั่วถึง ธุรกิจชุมชนช่วยลดปัญหาของสังคม เนื่องจากประชาชนมีรายได้ ส่งผลให้ปัญหาอาชญากรรมลดลงด้วย

5. ลดปัญหาสังคมที่เป็นภัยคุกคามประเทศชาติ กล่าวคือ ถ้าหากธุรกิจชุมชนบรรลุเป้าหมาย สมาชิกชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น ชุมชนมีความเข้มแข็ง ปัญหาสังคมเกิดจากครอบครัวแตกแยกหรือล่มสลาย จะได้รับการบรรเทาพร้อมกันไปด้วย ช่วยให้เกิดเป็นสังคมที่มีความร่มเย็นเป็นสุข

การสร้างจิตสำนึกและบทบาทของธุรกิจชุมชน

ธุรกิจชุมชนจะสามารถดำรงอยู่ได้ก็ด้วยการจำหน่ายสินค้า และบริการออกสู่ตลาด ผู้บริโภคจึงเป็นกลุ่มสัมพันธ์กลุ่มแรกที่มีผลต่อความอยู่รอด และสะสมทุนภายในท้องถิ่น ธุรกิจชุมชนจะประสบความสำเร็จได้ต้องรับผิดชอบต่อผู้บริโภค ในขณะที่ผู้บริโภคส่วนหนึ่งก็เป็นสมาชิกของชุมชน และมีหน้าที่ต้องช่วยเหลือกันและสนับสนุนธุรกิจชุมชนที่มุ่งจัดหาสวัสดิการให้แก่สมาชิกทุกคนในชุมชน ธุรกิจชุมชนซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบต่อผู้บริโภค ดังนี้ (อุทิศ ศิริวรรณ และคณะ. 2545 : 16)

1. ผลิตสินค้า และบริการ เพื่อสนองความต้องการของผู้บริโภคอย่างแท้จริง
2. จำหน่ายสินค้า และบริการที่มีคุณภาพเท่านั้น
3. จำหน่ายสินค้า และบริการที่มีมาตรฐานความปลอดภัยเพียงพอ
4. ให้ข้อมูลทั้งที่เป็นจุดเด่น และข้อจำกัดของสินค้า
5. จำหน่ายสินค้า ในราคาที่เหมาะสม สมเหตุสมผลกับคุณภาพ
6. ดำเนินธุรกิจด้วยจริยธรรม ไม่หลอกล่อ
7. ให้ผู้บริโภคมีอิสระตัดสินใจซื้อ ไม่ถูกเร้า หรือรวบรัดให้ธุรกิจได้ประโยชน์แต่

เพียงฝ่ายเดียว

8. รับผิดชอบต่อสินค้าที่บกพร่องโดยทันที
9. ให้การจำหน่ายสินค้าหรือบริการ ผู้จำหน่ายหรือผู้ให้บริการไม่ละลาบละลั้ว

หรือ ยุ่งเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของผู้บริโภค

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจังหวัดนนทบุรี ซึ่งเป็นเรื่องใหม่ที่รัฐบาลภายใต้การนำของนายกรัฐมนตรี พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร มีนโยบายที่จะแก้ปัญหาคะណาของประชาชน และเป็น การส่งเสริมอาชีพสร้างรายได้ลดรายจ่าย ประชาชนมีงานทำ เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียน เนื่องจาก ยังไม่มีงานวิจัยเรื่องนี้โดยตรง ผู้วิจัยจึงขอเสนองานวิจัยที่มีความใกล้เคียงกับการวิจัยครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

ทศพร ชูเกียรติ (2534 : 135-140) ได้ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานการเงินของ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษา ปัญหาการ ปฏิบัติงานการเงินของโรงเรียนประถมศึกษาโดยส่วนรวมทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย และเมื่อ จัดลำดับคะแนนเฉลี่ยของปัญหาเรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านการรายงานและการตรวจสอบ ด้านการ จ่ายเงิน ด้านการรับเงิน ด้านการเก็บรักษาเงิน และด้านการนำส่งเงิน เมื่อเปรียบเทียบระดับ ปัญหาการปฏิบัติงานการเงินของโรงเรียนประถมศึกษาพบว่า ปัญหาด้านการรับ การจ่ายเงิน การ เก็บรักษาเงิน การรายงานและการตรวจสอบในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปัญหาด้านการนำส่งเงิน ในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีปัญหาแตกต่างกันไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

พินิจ หนูเกตุ (2534 : 109) ได้ศึกษาการบริหารงานธุรการ และการเงินของศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้ของประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ระดับปัญหาการบริหารงานธุรการและ การเงินของศึกษาธิการอำเภอ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านงานการจัดสำนักงานงานสารบรรณ และ งานการงบประมาณอยู่ในระดับปานกลางส่วนการเงินการบัญชีและการพัสดุอยู่ในระดับน้อย

สนธิ เครือกลาง (2534 : 96-100) ได้ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานการเงินและพัสดุของ เจ้าหน้าที่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา 11 ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการ ปฏิบัติงานด้านการเบิกจ่ายเงินโดยเฉลี่ยมีปัญหาอยู่ในระดับน้อยเปรียบเทียบการปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่การเงิน การบัญชีและการพัสดุที่ปฏิบัติงานในอำเภอขนาดเล็ก และอำเภอขนาดใหญ่ พบว่า มีปัญหาการปฏิบัติด้านการเงินทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ศิริเทพ บุญญาลัย (2538 : 84-85) ได้ศึกษาปัญหาในการดำเนินการศึกษานอก โรงเรียนอำเภอของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในเขตภาคกลาง ผลการ ศึกษาพบว่า โดยภาพรวมการดำเนินการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ของหัวหน้าศูนย์บริการการ ศึกษาออกโรงเรียนอำเภอในเขตภาคกลาง มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกฝ่าย โดยฝ่ายบริหาร

มีปัญหาในระดับมาก ได้แก่การทำงานบัญชี และการทำงานการเงิน ฝ่ายส่งเสริมบริหารการศึกษา
มีปัญหาในระดับปานกลาง ได้แก่ การประชาสัมพันธ์รับสมัครนักศึกษา ฝ่ายหน่วยการจัดการ
ศึกษานอกโรงเรียน มีปัญหาในระดับปานกลาง ฝ่ายศูนย์การเรียนรู้มีปัญหาในระดับปานกลาง และ
ฝ่ายส่งเสริมการศึกษาชุมชนมีปัญหาในระดับปานกลาง

มนูญ สอนเกิด (2539 : บทคัดย่อ) ศึกษาเปรียบเทียบสภาพและความต้องการของ
กลุ่ม ออมทรัพย์ เพื่อการผลิระหว่างกลุ่มดีเด่นระดับเขต ปี 2538 กับกลุ่มทั่วไป พบว่า กลุ่ม
ออมทรัพย์ดีเด่นมีสภาพโดยรวมอยู่ในระดับดีทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ สภาพโดยทั่วไป การพัฒนาสมาชิก
คณะกรรมการและการบริหารจัดการ บัญชีและทะเบียนเอกสารและกิจกรรมเครือข่ายในขณะที่
กลุ่มทั่วไปมีสภาพโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นเพียงด้านการพัฒนาสมาชิกเท่านั้น
มีสภาพอยู่ในระดับดี และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของสภาพ พบว่า กลุ่มดีเด่นไม่มีในรายการใด
อยู่ในระดับปานกลางหรือต้องปรับปรุง แต่ในกลุ่มทั่วไปซึ่งโดยรวมมีสภาพอยู่ในระดับปานกลาง
แล้วยังต้องปรับปรุงในด้านต่าง ๆ อีก ได้แก่ สถานที่ การประชุมของคณะกรรมการบริหาร ในรอบ
1 ปี เงินของกลุ่ม การจัดสรรผลกำไร และแหล่งเงินทุนเพื่อให้สมาชิกกู้

เฉลิมชัย จันทรโรจน์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพในการทำงานของบัณฑิต
ภาควิชาสถาปัตยกรรม คณะอุตสาหกรรมศึกษา สถาบันราชภัฏพระนคร

สรุปผลการวิจัยไว้ดังนี้

1. บัณฑิตส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถทางวิชาการโดยเฉลี่ยในระดับปานกลาง
ยกเว้นความรู้ความสามารถในการเขียนแบบสถาปัตยกรรมแบบขยายในที่ก่อสร้างจริงกับเป็นผู้ที่
แสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ที่มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก และบัณฑิตยังขาดความรู้ความ
สามารถในการใช้คอมพิวเตอร์

2. บัณฑิตส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถเชิงปฏิบัติการในระดับปานกลาง

3. บัณฑิตส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีคุณธรรม และจริยธรรมโดยเฉลี่ยในระดับมากยกเว้น
คุณสมบัติในเรื่องการตรงต่อเวลา และการเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์แก่สังคม ที่มีค่า
เฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

4. บัณฑิตส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพ โดยเฉลี่ยในระดับมาก ยกเว้นความสามารถ
ในการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ความสามารถในการพูดในที่ชุมชน ความเชื่อมั่นในตนเองกล้าคิด
กล้าทำ กล้าแสดงออก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และความสามารถในการควบคุมอารมณ์ให้
เยือกเย็น ที่มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง

5. หัวหน้างานหวังให้บัณฑิตมีความรู้ความสามารถทางวิชาการในระดับปานกลาง แต่ควรเป็นผู้มีความรู้ในการใช้คอมพิวเตอร์ในงานสถาปัตยกรรม คาดหวังให้บัณฑิตมีความรู้ความสามารถเชิงปฏิบัติการในระดับมาก คาดหวังให้เป็นผู้มีคุณธรรม และจริยธรรมในระดับมาก โดยเฉพาะความซื่อสัตย์ในเรื่องการเงิน และควรเป็นผู้มีบุคลิกภาพดีในระดับมาก โดยเฉพาะเรื่องความตั้งใจทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและรู้จักแก้ไขข้อบกพร่อง

ศิริลักษณ์ สุภานันท์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินงานของคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จังหวัดฉะเชิงเทรา

1. คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต มีระดับปัญหาในการดำเนินงานโดยรวม 3 ด้าน อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับน้อยเรียงตามลำดับดังนี้คือ การจัดตั้งกลุ่ม การจัดกิจกรรมของกลุ่ม และการบริหารงานของกลุ่มและการบริหารงาน

2. คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่มีเพศ อายุ สถานการสมรส ระดับการศึกษา และการประกอบอาชีพต่างกัน มีระดับปัญหาในการดำเนิน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่มีระยะเวลาการเป็นกรรมการต่างกัน มีระดับปัญหาในการดำเนินงานโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนรายด้านมีเพียงการจัดกิจกรรมของกลุ่มเพียงด้านเดียวที่มีระดับปัญหาในการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่มีระดับ .05 นอกนั้นมีระดับปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาที่สำคัญคือ หากความพร้อมและเร่งรัดการจัดตั้งเกินไป กรรมการเกี่ยวกับรับผิดชอบการเงินและทำงานอยู่เพียงคนเดียว ไม่มีการตรวจสอบจากกรรมการตรวจสอบและกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ไม่ให้ข้อเสนอแนะการดำเนินงานที่สำคัญคือ พัฒนาการและพัฒนากการอำเภอควรติดตามผล แนะนำช่วยเหลือ ด้านการทำบัญชีรายรับรายจ่าย อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดชุมพร (2540 : 46-48) ได้ทำการวิจัยเรื่องการติดตามผลการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจังหวัดชุมพร ปีการศึกษา 2540 โดยศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 23 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ 23 คน ครูอาจารย์แนะแนวหรือผู้ทำหน้าที่แนะแนว จำนวน 23 คน รวมทั้งสิ้น 69 คน พบว่า ด้านสภาพการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของจังหวัดในภาพรวมอยู่ในระดับดีเป็นที่น่าพอใจ โดยมีความพอใจในการ

ดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์มากที่สุด รองลงมาได้แก่ การจัดทำทะเบียนข้อมูลผู้ขอกู้ยืมเงิน และการประชุมทำความเข้าใจแก่คณะกรรมการและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติน้อยที่สุด ด้านสภาพปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานกองทุนฯ พบว่า มีปัญหาอุปสรรคในระดับน้อย เมื่อจำแนกเป็นรายอุปสรรค พบว่า การดำเนินงานไม่เพียงพอ มีปัญหาอุปสรรคมากที่สุด รองลงมาคือ ขาดบุคลากรในการปฏิบัติงาน ปัญหาน้อยที่สุด ได้แก่ การกำกับ ดูแล การดำเนินงานกองทุนฯ ในโรงเรียนและสถานศึกษา ด้านความเหมาะสมในการดำเนินงานกองทุนฯ พบว่า ภาพรวมการดำเนินงานกองทุนฯ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เป็นที่น่าพอใจ เมื่อจำแนกเป็นรายกิจกรรม พบว่า การกำหนดนโยบายในการจัดตั้งกองทุนฯ มีความเหมาะสมมากที่สุด รองลงมาคือ ความชัดเจนในการทำระเบียบหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และการจัดสรรงบประมาณดำเนินงานกองทุนฯ ให้โรงเรียนและสถานศึกษามีความเหมาะสมน้อยที่สุด ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการดำเนินงานกองทุนฯ มีข้อเสนอแนะที่ไม่ควรแก้ไขคือ บทบาท อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการพิจารณากองทุน เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และการคิดอัตราดอกเบี้ย และระยะเริ่มคิดดอกเบี้ยเมื่อผู้สำเร็จการศึกษาหรือพ้นสภาพการเป็นนักศึกษา ส่วนข้อเสนอที่ควรแก้ไขมากที่สุดคือ การจัดสรรงบประมาณดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา รองลงมาคือ การให้สามารถดำเนินการเบิกจ่ายเงินได้ที่ธนาคารกรุงไทยฯ แห่งเดียว ส่วนข้อเสนอแนะอื่น ๆ คือ ต้องการให้จังหวัดจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานกองทุนฯ ให้สถานศึกษาถือเป็นแนวทางการปฏิบัติงานและควรเพิ่มบุคลากรในการปฏิบัติงานในระดับสถานศึกษา การกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณารายได้ของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง และคุณสมบัติของนักเรียน/นักศึกษาที่มีสิทธิ์ในการกู้ยืมเงินให้รูดกุ่มและเป็นธรรมในการจัดสรรเงินมากยิ่งขึ้น

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา (2541 : 42-46) ได้ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินงานตามนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 213 คน ผู้ปกครองนักเรียน/นักศึกษาที่กู้ยืมเงินจำนวน 137 คน และผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครูปฏิบัติงานการกู้ยืมเงินกองทุน ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการศึกษา การศาสนา และวัฒนธรรมจังหวัดสงขลา จำนวน 62 คน พบว่า การดำเนินงานตามนโยบายกองทุนฯ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา ได้แก่ ด้านการจัดทำสัญญากู้ยืมเงิน และด้านคุณสมบัติของผู้กู้ ส่วนด้านการประชาสัมพันธ์และด้านการจัดสรรเงินกองทุนฯ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด นักเรียน/นักศึกษาผู้ปกครองของผู้กู้ และผู้เกี่ยวข้องมักมีทัศนคติต่อการดำเนินงานตามนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พบว่า นักเรียน/นักศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนผู้ปกครองมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งน่าจะมีเป้าหมายเพราะว่าการดำเนินงานตามนโยบายกองทุนฯ

มีผลกระทบต่อนักเรียน/นักศึกษามากกว่ากลุ่มผู้ปกครอง ส่วนผู้ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ประเภทผู้ที่มีทัศนคติต่อการดำเนินงานตามนโยบายกองทุนฯ ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย พบว่า ด้านปลูกจิตสำนึกรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดทุกกลุ่ม ยกเว้นผู้รู้รายเก่า พบว่า ด้านการประชาสัมพันธ์ด้านการจัดสรรเงินกองทุน และด้านการจัดทำสัญญากู้ยืมมีค่าเฉลี่ยสูงกว่า ผู้ปกครองของผู้ที่ประกอบอาชีพแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการดำเนินงานตามนโยบายกองทุนฯ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่ากลุ่มอาชีพเกษตรกรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และกลุ่มอาชีพรับจ้างมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ส่วนผู้เกี่ยวข้องที่มีสถานภาพต่างกัน มีทัศนคติต่อการดำเนินงานตามนโยบายกองทุนฯ ไม่แตกต่างกัน พบว่า กลุ่มผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และกลุ่มคณะกรรมการ ศศว.จ. มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

บัณฑิต หงษ์ภักดี (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในโรงเรียนมัธยมสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม โดยสอบถามจากคณะกรรมการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจำนวน 171 คน ผลการวิจัยพบว่าการดำเนินงานกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยภาพรวมและแต่ละขั้นตอนอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นในคณะกรรมการโรงเรียนขนาดใหญ่ มีปัญหาขึ้นการวางแผนการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดยมีปัญหาเป็นรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง คณะกรรมการดำเนินงาน กองทุนฯ ในโรงเรียนมีขนาดต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาทั้งโดยภาพรวมและในแต่ละขั้นตอน คณะกรรมการในโรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหาขึ้นการวางแผนการดำเนินงานมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุวัฒนา ฐิตวัฒนพงศ์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องทัศนคติที่มีต่อการจัดบริการของหน่วยทุนการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยสอบถามจากนักศึกษาศรีปริญาตรีที่ได้รับทุนการศึกษาประเภทต่าง ๆ และนักศึกษาที่กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจำนวน 340 คน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาต่างคณะกัน มีทัศนคติต่อการจัดบริการของหน่วยทุนการศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงโดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการแนะนำและให้คำปรึกษา นักศึกษาคณะเศรษฐศาสตร์กับคณะนิติศาสตร์ นักศึกษาคณะเศรษฐศาสตร์กับคณะรัฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์กับคณะบริหารธุรกิจ และคณะเศรษฐศาสตร์กับคณะวิทยาศาสตร์ มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการให้บริการแก่นักศึกษาคณะเศรษฐศาสตร์กับคณะมนุษยศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์กับนิติศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์กับคณะบริหารธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์กับคณะวิทยาศาสตร์ และคณะเศรษฐศาสตร์กับคณะรัฐศาสตร์ มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และนักศึกษา

ที่ได้รับทุนการศึกษาประเภทต่าง ๆ และนักศึกษาที่กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีทัศนคติต่อการจัดบริการของหน่วยทุนการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยรวมทุกด้านและในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วิสิทธิ์ สีนะวาร์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 9 โดยสอบถามจากคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจำนวน 142 คน พบว่า การปฏิบัติงานด้านระบบประชาสัมพันธ์ข่าวสารกองทุนยังไม่มีประสิทธิภาพ จำนวนผู้สมัครขอรับทุนมีจำนวนมาก แต่จำนวนทุนที่ได้รับจัดสรรมีน้อย คณะกรรมการมีความลำบากใจในการคัดเลือกผู้ไม่ทำสัญญาตามเวลาที่กำหนด นักเรียน นักศึกษาที่กู้ยืมเงินไม่มีวินัยในการใช้จ่ายเงิน และความคาดหวังในการได้รับวงเงินกู้ยืมปีต่อไปไม่มีความแน่นอน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย สามารถสรุปได้ว่า การปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ตามที่รัฐบาลประกาศนโยบายเร่งด่วนในการแก้ปัญหาความยากจนของประชาชน ต้องการกระจายรายได้สู่ชนบทท้องถิ่น แก้ปัญหาการว่างงาน สร้างงานเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย พัฒนาอาชีพ และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น จะประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยมีคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านแห่งชาติและอนุกรรมการสนับสนุนทุนหมู่บ้านเพื่อทำหน้าที่ในการบริหารจัดการเงินกองทุนจำนวน 1 ล้านบาท ให้แก่สมาชิกในหมู่บ้านได้หมุนเวียนในการประกอบอาชีพภายในหมู่บ้าน พร้อมทั้งออกกฎระเบียบ ข้อบังคับการอนุมัติโครงการในแต่ละโครงการและการเบิกจ่ายรับคืนเงิน พร้อมทั้งดูแลผลประโยชน์หรือค่าตอบแทนจากเงินกองทุนจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านได้ปฏิบัติงานดังกล่าว ซึ่งไม่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มักทำให้ประสบกับปัญหาอยู่เสมอ ได้แก่ ความไม่เข้าใจเกี่ยวกับการออกกฎระเบียบข้อบังคับการอนุมัติโครงการ การเบิกจ่ายเงินรับคืนเงินกองทุน และการจัดสรรผลประโยชน์จากเงินกองทุน ความล่าช้าทำให้การปฏิบัติงานได้บรรลุวัตถุประสงค์ รวมทั้งความแตกต่างกันตามสถานภาพของผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ ตำแหน่งที่ปฏิบัติงาน เพศ อายุ วุฒิ การศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพการดำเนินงานตามความคิดเห็นในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางในการให้ความรู้ความเข้าใจและปรับปรุงการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนให้มีประสิทธิภาพเหมาะสมและคล่องตัว อันจะเป็นประโยชน์แก่รัฐบาลในการบริหารประเทศต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย และได้นำเสนอเป็นหัวข้อตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่ผ่านการพิจารณาอนุมัติเงิน 1 ล้านบาท จากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติแล้ว และเป็นกองทุนหมู่บ้านที่มีการดำเนินงานให้สมาชิกของกองทุนกู้ยืมเงินในการประกอบอาชีพแล้ว จำนวน 3,765 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คัดมาจากกลุ่มประชากรข้างต้น โดยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่เป็นตำแหน่งในคณะกรรมการกองทุน กองทุนละ 15 คน โดยการคัดเลือกเฉพาะคณะกรรมการที่ดำรงตำแหน่งประธาน รองประธาน เลขานุการ และเหรัญญิก ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 268 คน จาก 2 อำเภอ โดยดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

1. คัดเลือกเฉพาะคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
2. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณจากสูตรของยามาเน่ (Yamane, 1976 : 571) ได้กลุ่มตัวอย่าง 268 คน คิดเป็นอัตราส่วนระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 268 คน คิดเป็นอัตราส่วนระหว่างกลุ่มตัวอย่างกับประชากรเท่ากับ 1 : 4 โดยประมาณ
3. จากจำนวน 6 อำเภอ ในจังหวัดนนทบุรี ซึ่งมีกองทุนหมู่บ้านที่ผ่านการพิจารณาอนุมัติเงินกองทุน 1 ล้านบาทแล้ว จำนวน 251 กองทุน เลือกมา 2 อำเภอ คือ อำเภอเมือง ซึ่งมี 21 กองทุน และอำเภอปากเกร็ด มี 46 กองทุน รวม 67 กองทุน

4. ใช้กลุ่มตัวอย่าง คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่เป็นประธาน รองประธาน เற்றுญิก และเลขานุการ ของแต่ละกองทุนจาก 67 กองทุน ในข้อ 1 ดังนั้นอำเภอเมืองได้ 84 คน อำเภอปากเกร็ดได้ 184 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 268 คน ดังตาราง 1 ต่อไปนี้

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ที่	อำเภอ	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
		จำนวนกองทุนหมู่บ้านที่อนุมัติเงินแล้ว	จำนวนประชากร	จำนวนกองทุน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง(คน)
1.	อำเภอเมือง	21	315	21	84
2.	อำเภอบางกรวย	22	330		
3.	อำเภอบางใหญ่	58	870		
4.	อำเภอบางบัวทอง	44	660		
5.	อำเภอปากเกร็ด	46	690	46	184
6.	อำเภอไทรน้อย	60	900		
รวม		251	3,765	67	268

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่น จังหวัดนนทบุรี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุน ตำแหน่ง ในคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และการเป็นสมาชิกองค์กรชุมชนอื่น ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถาม แบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน โดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน

- 1.00 – 1.49 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน กองทุนหมู่บ้านน้อย
- 1.50 – 2.49 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน กองทุนหมู่บ้านปานกลาง
- 2.50 – 3.00 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน กองทุนหมู่บ้านมาก

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการ พัฒนาท้องถิ่น จังหวัดนนทบุรี ในช่วงปี พ.ศ. 2544-2545 ใน 5 ด้าน คือ ด้านการลงทุนเพื่อ การพัฒนาอาชีพ ด้านการบริหารจัดการกองทุน ด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง ด้าน การส่งเสริมการตลาด และด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- 1 หมายถึง มีสภาพการดำเนินงานน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง มีสภาพการดำเนินงานน้อย
- 3 หมายถึง มีสภาพการดำเนินงานปานกลาง
- 4 หมายถึง มีสภาพการดำเนินงานมาก
- 5 หมายถึง มีสภาพการดำเนินงานมากที่สุด

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการหมู่บ้าน

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือเพื่อศึกษาค้นคว้าดังนี้

1. ศึกษาสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองจาก ตำรา เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอให้ประธานกรรมการผู้ควบคุมปริญญานิพนธ์ ตรวจสอบและปรับแก้ไข
3. นำแบบสอบถามที่ปรับแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง
4. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม นำไปทดลอง (Try – Out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89
5. นำแบบสอบถามที่เสร็จสมบูรณ์แล้ว ไปเก็บข้อมูลจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อขอหนังสือถึงพัฒนาการอำเภอปากเกร็ด และอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี เพื่อขออนุญาตเก็บ รวบรวมข้อมูลจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยขอ ความอนุเคราะห์ท่านปลัด อบต. เป็นผู้ดูแลเก็บแบบสอบถาม ในวันที่ 22 พฤศจิกายน 2546
3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนมาในวันที่ 22 ธันวาคม 2546 ได้จำนวน 227 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.70 แล้วนำแบบสอบถามที่ได้รับมาพิจารณาตรวจสอบความสมบูรณ์เพื่อ วิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนมาแล้ว ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน และ รายละเอียดดังต่อไปนี้

1. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้ง 227 ฉบับ ทำรหัสและกรอกตัวเลขในกระดาษรหัส
2. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Science) ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่และคำนวณหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

2.2 สภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านทั้ง 5 ด้าน วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อหาค่าคะแนนเฉลี่ยโดยใช้ความหมายของระดับคะแนน ดังนี้

1.00-1.80	หมายถึง	มีสภาพการดำเนินงานน้อยที่สุด
1.81-2.60	หมายถึง	มีสภาพการดำเนินงานน้อย
2.61-3.40	หมายถึง	มีสภาพการดำเนินงานปานกลาง
3.41-4.20	หมายถึง	มีสภาพการดำเนินงานมาก
4.21-5.00	หมายถึง	มีสภาพการดำเนินงานมากที่สุด

2.3 เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามตัวแปรอิสระวิเคราะห์ โดยใช้สถิติทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกันใช้ค่าทดสอบที (t-test) และสถิติทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ใช้ค่าทดสอบเอฟ (F-test) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะนำไปทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method) (ลัดดาวัลย์ หวังพานิช. 2528 : 233-234)

2.4 ข้อมูลคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจังหวัดนนทบุรี วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. สถิตินิหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha Coefficient) ของคอนบาค (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 200 ; อ้างอิงจาก Cronbach. 1970 : 126)

2. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 หาค่าร้อยละ

2.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)

2.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน ใช้การทดสอบค่าที (t-test)

3.2 ทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance) ใช้การทดสอบค่าเอฟ (F-test)

3.3 กรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน t - distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน F - distribution
df	แทน	ระดับขั้นของความแปรปรวนเป็นอิสระ (degree of freedom)
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมของคะแนนค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Mean of Squares)
*	แทน	ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ในการศึกษาสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี ในช่วงปี พ.ศ. 2544 – 2545 เกี่ยวกับด้านการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ ด้านการบริหารจัดการเงินกองทุน ด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง ด้านการส่งเสริมการตลาด และด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยไว้ดังนี้

1.00 – 1.80	หมายถึง	มีสภาพการดำเนินงานน้อยที่สุด
1.81 – 2.60	หมายถึง	มีสภาพการดำเนินงานน้อย
2.61 – 3.40	หมายถึง	มีสภาพการดำเนินงานปานกลาง
3.41 – 4.20	หมายถึง	มีสภาพการดำเนินงานมาก
4.21 – 5.00	หมายถึง	มีสภาพการดำเนินงานมากที่สุด

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน
ในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี

ตอนที่ 3 สภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่น
ของจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษาทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการลงทุนเพื่อการพัฒนา
อาชีพ ด้านการบริหารจัดการเงินกองทุน ด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง ด้านการ
ส่งเสริมการตลาด และด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการ
พัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการ
พัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ตำแหน่งในคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน การเป็นสมาชิกองค์กรชุมชนอื่น ปรากฏผลดังตาราง 2

ตาราง 2 ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

รายละเอียดข้อมูล	จำนวน (N = 227)	ร้อยละ (%)
1. เพศ		
1) ชาย	118	52.00
2) หญิง	109	48.00
รวม	227	100.00
2. อายุ		
1) ต่ำกว่า 35 ปี	25	11.00
2) 35 – 45 ปี	115	50.70
3) 46 ปีขึ้นไป	87	38.30
รวม	227	100.00
3. ระดับการศึกษา		
1) ประถมศึกษา	23	10.10
2) มัธยมศึกษา	163	71.80
3) ปริญญาตรี	41	18.10
รวม	227	100.00
4. อาชีพ		
1) เกษตรกรรม	90	39.60
2) ค้าขาย	137	60.40
รวม	227	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

รายละเอียดข้อมูล	จำนวน (N = 227)	ร้อยละ (%)
5. รายได้		
1) ต่ำกว่า 5,000 บาท ต่อเดือน	22	9.70
2) 5,000 – 10,000 บาท ต่อเดือน	183	80.60
3) 10,001 บาทขึ้นไป	22	9.70
รวม	227	100.00
6. ตำแหน่งในคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน		
1) ประธาน	61	26.90
2) รองประธาน	56	24.70
3) เลขานุการ	55	24.20
4) เสร็จญญิก	55	24.20
รวม	227	100.00
7. การเป็นสมาชิกองค์กรชุมชนอื่น		
1) เป็น (อบต. 35 คน ผู้ใหญ่บ้าน 27 คน อสม. 18 คน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน 23 คน กลุ่มออมทรัพย์ 21 คน)	118	52.00
2) ไม่เป็น	109	48.00
รวม	227	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่า มีคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านของจังหวัดนนทบุรีที่เป็น กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม รวมทั้งสิ้น 227 คน เป็นเพศชาย 118 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00 เพศหญิง 109 คน คิดเป็นร้อยละ 48.00

จำแนกตามอายุ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านของจังหวัดนนทบุรี ที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 11.00 อายุ 35 – 45 ปี มีจำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 50.70 และอายุ 46 ปีขึ้นไป มีจำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 38.30

จำแนกตามระดับการศึกษา คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านของจังหวัดนนทบุรี ที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา มีจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 10.10 ระดับมัธยมศึกษา มีจำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 71.80 และระดับปริญญาตรี มีจำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 18.10

จำแนกตามอาชีพ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านของจังหวัดนนทบุรี ที่มีอาชีพเกษตรกร มีจำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 39.60 อาชีพค้าขาย มีจำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 60.40

จำแนกตามรายได้ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านของจังหวัดนนทบุรี ที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 9.70 รายได้ 5,000 – 10,000 บาทต่อเดือน มีจำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 80.60 และคณะกรรมการที่มีรายได้ 10,001 บาทขึ้นไป ต่อเดือน มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 9.70

จำแนกตามตำแหน่งในคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านของจังหวัดนนทบุรี ที่เป็นประธานกองทุน มีจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 26.90 รองประธานกองทุน มีจำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 24.70 เลขานุการกองทุนมีจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 24.20 และเหรัญญิกมีจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 24.20

จำแนกตามการเป็นสมาชิกองค์กรชุมชนอื่น คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านของจังหวัดนนทบุรี เป็นสมาชิกองค์กรชุมชนอื่น มีจำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00 (อบต. 35 คน ผู้ใหญ่บ้าน 21 คน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน 23 คน อสม. 18 คน กลุ่มออมทรัพย์ 21 คน) และไม่เป็นสมาชิกองค์กรชุมชน มีจำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 48.00

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจสภาพการดำเนินงาน
กองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี

ในการศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยได้คำนวณหาค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของฐานความรู้ความเข้าใจ ดังปรากฏในตาราง 3

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมและรายข้อ

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความรู้ความเข้าใจ
1. การสนับสนุนนโยบายเงิน 1 ล้านบาทของรัฐบาลในการพัฒนาท้องถิ่น	2.51	0.53	มาก
2. การส่งเสริมให้มีการพัฒนาอาชีพแก่สมาชิกกองทุน	2.47	0.54	มาก
3. การสนับสนุนให้มีการสร้างงานในหมู่บ้าน	2.46	0.61	มาก
4. การพัฒนาอาชีพเสริมแก่สมาชิก	2.39	0.62	มาก
5. การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนตามระเบียบกองทุน	2.43	0.59	มาก
6. กฎ ระเบียบในการบริหารจัดการกองทุน	2.42	0.57	มาก
7. วิธีการสมัครสมาชิก	2.42	0.60	มาก
8. การจัดทำบัญชีกองทุนหมู่บ้าน	2.33	0.64	ปานกลาง
9. การรับฝากเงินของสมาชิก	2.46	0.65	มาก
10. วิธีระดมทุนเข้าร่วมเงินกองทุน	2.26	0.66	ปานกลาง
11. การกู้ยืมเงินของสมาชิก	2.48	0.59	มาก
12. การคิดอัตราดอกเบี้ยจากสมาชิกกองทุน	2.40	0.66	มาก
13. การดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุน	2.43	0.60	มาก
14. การพิจารณาอนุมัติเงินกู้ให้กับสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	2.48	0.62	มาก
15. การจัดสรรผลประโยชน์จากการกู้ยืมของสมาชิก	2.29	0.63	ปานกลาง
16. การปฏิบัติตามวัตถุประสงค์กองทุนหมู่บ้าน	2.29	0.66	ปานกลาง

ตาราง 3 (ต่อ)

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความรู้ความเข้าใจ
17. การนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในกิจกรรมกองทุน	2.22	0.67	ปานกลาง
18. ความเข้าใจเกี่ยวกับการพึ่งตนเอง	2.31	0.64	ปานกลาง
19. ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	2.25	0.64	ปานกลาง
20. ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการกิจการเงินกองทุน	2.26	0.61	ปานกลาง
รวม	2.35	0.64	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านของจังหวัดนนทบุรี มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก มีจำนวน 12 ข้อ ($\bar{X} = 2.40-2.51$) นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง 9 ข้อ ($\bar{X} = 2.22-2.33$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 1 การสนับสนุนนโยบายเงิน 1 ล้านบาทของรัฐบาลในการพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.51$) รองลงมา มี 2 ข้อ คือ ข้อ 11 การกู้ยืมเงินของสมาชิก และข้อ 14 การพิจารณาอนุมัติเงินกู้ให้กับสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ($\bar{X} = 2.48$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 17 การนำเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในกิจกรรมกองทุน ($\bar{X} = 2.22$)

ตอนที่ 3 สภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่น ของจังหวัดนนทบุรี

ในตอนนี้เป็นการศึกษาสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี ปรากฏผลในตาราง 4-9

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานของคณะกรรมการ
กองทุนหมู่บ้านจังหวัดนนทบุรี โดยรวมและรายด้าน

สภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1. ด้านการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ	3.43	1.17	มาก
2. ด้านการบริหารจัดการเงินกองทุน	3.31	1.08	ปานกลาง
3. ด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง	3.25	1.07	ปานกลาง
4. ด้านการส่งเสริมการตลาด	3.12	1.14	ปานกลาง
5. ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	3.41	1.10	มาก
รวม	3.31	1.12	ปานกลาง

จากตาราง 4 แสดงว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีสภาพการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ ($\bar{X} = 3.43$) และด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ($\bar{X} = 3.41$) นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ($\bar{X}=3.12-3.31$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการส่งเสริมการตลาด ($\bar{X} = 3.12$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานของคณะกรรมการ
กองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่น จังหวัดนนทบุรี ด้านการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ

สภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1. จัดให้มีการสนับสนุนการลงทุน เช่น การเกษตร การทำอาหาร เสริมสวย ตัดผม ตัดเย็บเสื้อผ้ากับสมาชิก	3.56	1.12	มาก
2. จัดให้มีการขยายกิจการกับสมาชิก	3.44	0.90	มาก
3. จัดให้มีการส่งเสริมการจำหน่ายสินค้าของสมาชิกกองทุน	3.49	2.17	มาก
4. จัดให้มีการพัฒนาอาชีพเดิมที่มีอยู่แล้วในท้องถิ่น	3.34	1.05	ปานกลาง
5. จัดให้สมาชิกกองทุนพัฒนาอาชีพตามวัตถุประสงค์ของเงินกองทุน	3.44	1.00	มาก
6. แนะนำให้สมาชิกกองทุนลงทุนเพื่อการค้าขาย เช่น ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร การทำอาหาร เย็บผ้า เครื่องปั้นดินเผา เป็นต้น	3.39	0.99	ปานกลาง
7. แนะนำให้สมาชิกกองทุนใช้ผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่น	3.35	0.93	ปานกลาง
8. แนะนำให้ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ ปลูกผักสวนครัว เสริมสวย เป็นต้น	3.40	0.97	ปานกลาง
9. ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ ค้าขาย ทำขนมหวาน และอื่น ๆ	3.41	1.01	มาก
10. ให้ความรู้เกี่ยวกับการลงทุนในการประกอบอาชีพตามต้องการ	3.41	1.00	มาก
รวม	3.43	1.17	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีสภาพการดำเนินงาน ด้านการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 6 ข้อ ($\bar{X}=3.41-3.56$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 1 จัดให้มีการสนับสนุนการลงทุน เช่น การเกษตร การทำอาหาร เสริมสวย ตัดผล เย็บเสื้อผ้ากับสมาชิกกองทุน มีการดำเนินงานสม่ำเสมอ ($\bar{X}= 3.56$) รองลงมาคือข้อ 3 จัดให้มีการส่งเสริมการจำหน่ายสินค้าของสมาชิกกองทุน ($\bar{X}=3.49$) และอยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ ($\bar{X}=3.34-3.40$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อ 4 จัดให้มีการพัฒนาอาชีพเดิมที่มีอยู่แล้วในท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.34$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจังหวัดนนทบุรี ด้านการบริหารจัดการเงินกองทุน

สภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1. อนุมัติเงินกู้กับสมาชิกตามต้องการ	3.33	1.32	ปานกลาง
2. จัดให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการเงินกองทุนในการประกอบอาชีพ	3.32	1.07	ปานกลาง
3. จัดให้ความรู้เกี่ยวกับการเขียนโครงการเพื่อขออนุมัติเงินในการประกอบอาชีพ	3.43	0.93	มาก
4. จัดให้มีการทำบัญชีเงินกู้แก่สมาชิกกองทุน	3.24	0.99	ปานกลาง
5. จัดหาตลาดเพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของสมาชิก กองทุน	3.25	1.08	ปานกลาง
6. จัดให้มีการคัดเลือกผู้กู้ตามนโยบายเงินกองทุน	3.39	1.05	ปานกลาง
7. จัดให้มีการแนะนำวิธีการทำธุรกิจชุมชน	3.17	1.10	ปานกลาง
8. ติดตามการชำระคืนเงินกู้ตามระเบียบกองทุน	3.48	1.07	มาก
9. จัดให้มีเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกันในชุมชน	3.24	1.04	ปานกลาง
10. จัดให้มีการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างกองทุนเพื่อการแลกเปลี่ยนตามความคิดเห็นของสมาชิก	3.22	1.05	ปานกลาง
รวม	3.31	1.08	ปานกลาง

จากตาราง 6 แสดงว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีสภาพการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการเงินกองทุน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ข้อคือ ($\bar{X} = 3.43-3.48$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 8 ติดตามการชำระคืนเงินกู้ตามระเบียบกองทุน มีการดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.48$) รองลงมาคือ จัดให้ความรู้เกี่ยวกับการเขียนโครงการเพื่อขออนุมัติเงินในการประกอบอาชีพ ($\bar{X} = 3.43$) และอยู่ในระดับปานกลาง 8 ข้อ ($\bar{X} = 3.22-3.39$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 10 จัดให้มีการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างกองทุนเพื่อการแลกเปลี่ยนตามความคิดเห็นของสมาชิก ($\bar{X} = 3.22$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน จังหวัดนนทบุรี ด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง

สภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1. จัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับการพึ่งตนเองของสมาชิก	3.27	1.02	ปานกลาง
2. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประกอบอาชีพ	3.28	1.03	ปานกลาง
3. ชักชวนให้สมาชิกกองทุนมีการรวมกลุ่มเพื่อการผลิตสินค้า	3.38	1.02	ปานกลาง
4. มีการจัดส่งข้อมูลเพื่อให้สมาชิกกองทุนศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง	3.39	1.05	ปานกลาง
5. ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพึ่งตนเอง	3.31	1.03	ปานกลาง
6. จัดให้มีเวทีชาวบ้านเกี่ยวกับการพึ่งตนเอง	3.22	1.04	ปานกลาง
7. ให้ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงกับสมาชิก	3.26	1.07	ปานกลาง
8. จัดให้มีการเรียนรู้เกี่ยวกับการผลิตสินค้า	3.17	1.07	ปานกลาง
9. จัดหาวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับการจำหน่ายสินค้า	3.12	1.18	ปานกลาง
10. จัดหาข้อมูลข่าวสารการบริหารจัดการกองทุนให้กับสมาชิก	3.17	1.11	ปานกลาง
รวม	3.25	1.07	ปานกลาง

จากตาราง 7 แสดงว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีสภาพการดำเนินงาน ด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อพึ่งตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ($\bar{X} = 3.12-3.39$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 4 มีการจัดส่งข้อมูลเพื่อสมาชิกกองทุนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.39$) รองลงมาคือ ข้อ 3 ชักชวนให้สมาชิกกองทุนมีการรวมกลุ่มเพื่อการผลิตสินค้า ($\bar{X} = 3.38$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 9 จัดหาวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับการจำหน่ายสินค้า ($\bar{X} = 3.12$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน จังหวัดนนทบุรี ด้านการส่งเสริมการตลาด

สภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1. จัดให้มีตลาดภายในชุมชนเพื่อการจำหน่ายสินค้า	3.28	1.24	ปานกลาง
2. จัดหาช่องทางจำหน่ายสินค้าให้แก่สมาชิก	3.22	1.13	ปานกลาง
3. จัดให้มีการส่งเสริมผลิตภัณฑ์สินค้าพื้นบ้าน	3.23	1.07	ปานกลาง
4. สนับสนุนซื้อสินค้าของชุมชน	3.24	1.08	ปานกลาง
5. มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์สินค้าของสมาชิก	3.11	1.09	ปานกลาง
6. มีการส่งเสริมสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์	3.33	1.11	ปานกลาง
7. จัดให้มีตลาดนัดภายในชุมชน	3.08	1.12	ปานกลาง
8. มีการประชาสัมพันธ์สินค้าทางอินเทอร์เน็ต	2.67	1.20	น้อย
9. ให้ความรู้ใหม่ ๆ ทางการตลาดแก่สมาชิก	3.01	1.11	ปานกลาง
10. แนะนำ เทคนิควิธีการจำหน่ายสินค้าแก่สมาชิก	3.02	1.11	ปานกลาง
รวม	3.12	1.14	ปานกลาง

จากตาราง 8 แสดงว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีสภาพการดำเนินงาน ด้านการส่งเสริมการตลาด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 9 ข้อ ($\bar{X} = 3.01-3.33$) และระดับน้อย 1 ข้อ ($\bar{X} = 2.67$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 6 มีการส่งเสริมสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ($\bar{X} = 3.33$) รองลงมาคือ ข้อ 1

จัดให้มีตลาดภายในชุมชนเพื่อการจำหน่ายสินค้า ($\bar{X} = 3.28$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 8 มีการประชาสัมพันธ์สินค้าทางอินเทอร์เน็ต ($\bar{X} = 2.76$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานของคณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน จังหวัดนนทบุรี ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นรายชื่อ

สภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1. นำหลักศีลธรรมมาใช้ในการพัฒนาในชุมชน	3.50	1.09	มาก
2. ปลุกจิตสำนึกให้สมาชิกกองทุนรักท้องถิ่นบ้านเกิด	3.46	1.08	มาก
3. จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในหมู่บ้าน	3.44	1.10	มาก
4. จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้สมาชิกกองทุนมีความเอื้ออาทรต่อกัน	3.38	1.11	ปานกลาง
5. สมาชิกกองทุนมีความสามัคคีต่อกัน	3.49	1.07	มาก
6. จัดให้มีการเขียนและรายงานผลการปฏิบัติงาน	3.22	1.10	ปานกลาง
7. มีการสร้างมนุษยสัมพันธ์ภายในชุมชน	3.42	1.04	มาก
8. นำหลักจริยธรรมใช้ในการปฏิบัติงาน	3.46	1.03	มาก
9. มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกองทุนหมู่บ้านกับกองทุนอื่น ๆ	3.37	1.11	ปานกลาง
10. มีการจัดข้อมูลเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการเงินกองทุนแก่สมาชิก	3.33	1.12	ปานกลาง
11. มีการพัฒนาระบบการทำงานและเพิ่มประโยชน์ในการดำเนินงาน	3.36	1.20	ปานกลาง
รวม	3.41	1.10	มาก

จากตาราง 9 แสดงว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีสภาพการดำเนินงาน ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 6 ข้อ ($\bar{X} = 3.42-3.50$) และอยู่ในระดับปานกลาง 5 ข้อ ($\bar{X} = 3.22-3.38$)

ข้อที่มีค่าเฉลี่ย คือ ข้อ 1 นำหลักศีลธรรมมาใช้ในการพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 3.50$) รองลงมาคือ ข้อ 5 สมาชิกกองทุนมีความสามัคคีดีต่อกัน ($\bar{X} = 3.49$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 6 จัดให้มีการเขียนและรายงานผลการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.22$)

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี

4.1 เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า “คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีเพศต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านแตกต่างกัน” โดยใช้ t-test ดังปรากฏในตาราง 10

ตาราง 10 เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน

สภาพการดำเนินงาน	ชาย (N = 118)		หญิง (N = 109)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ	3.46	0.78	3.39	0.82	0.64
2. ด้านการบริหารจัดการเงินกองทุน	3.37	0.75	3.25	0.87	1.10
3. ด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อพึ่งตนเอง	3.33	0.80	3.17	0.91	1.46
4. ด้านการส่งเสริมการตลาด	3.17	0.85	3.07	0.91	0.88
5. ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	3.51	0.83	3.30	0.87	1.80
รวม	3.37	0.73	3.24	0.80	1.32

จากตาราง 10 แสดงว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีเพศต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานเกี่ยวกับเงินกองทุนหมู่บ้านโดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.2 เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามอายุ เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า “คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจังหวัดนนทบุรี ที่มีอายุต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานแตกต่างกัน” โดยใช้ F-test ดังปรากฏในตาราง 11

ตาราง 11 เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้าน

สภาพการดำเนินงานของ คณะกรรมการกองทุน หมู่บ้าน	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านการลงทุนเพื่อการ พัฒนาอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2	8.15	4.07	6.71**
	ภายในกลุ่ม	224	135.96	0.60	
	รวม	226	144.12		
2. ด้านการบริหารจัดการ เงินกองทุน	ระหว่างกลุ่ม	2	13.37	6.68	11.12**
	ภายในกลุ่ม	224	134.66	0.60	
	รวม	226	148.04		
3. ด้านกระบวนการเรียนรู้ เพื่อการพึ่งตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	2	9.96	4.98	7.20**
	ภายในกลุ่ม	224	154.88	0.69	
	รวม	226	164.84		
4. ด้านการส่งเสริม การ ตลาด	ระหว่างกลุ่ม	2	8.67	4.33	5.82**
	ภายในกลุ่ม	224	166.78	0.74	
	รวม	226	175.46		
5. ด้านการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์	ระหว่างกลุ่ม	2	12.88	6.44	9.48**
	ภายในกลุ่ม	224	152.11	0.67	
	รวม	226	164.99		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	10.46	5.23	9.64**
	ภายในกลุ่ม	224	121.57	0.54	
	รวม	226	132.03		

จากตาราง 11 แสดงว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ที่มีอายุต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานโดยรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีอายุมากกว่า มีสภาพการดำเนินงานได้มากกว่าคณะกรรมการกองทุนที่มีอายุน้อยกว่าทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เพื่อให้ทราบว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ที่มีอายุต่างกันรายคู่ใดบ้าง มีสภาพการดำเนินงานแตกต่างกัน จึงนำไปทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe's Method) ดังปรากฏในตาราง 12-17

ตาราง 12 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน จำแนกตามอายุ โดยรวม

อายุ		ต่ำกว่า 35 ปี	36 – 45 ปี	46 ปี ขึ้นไป
	$\bar{X}$	2.70	3.38	3.39
ต่ำกว่า 35 ปี	2.70	-	0.68*	0.69*
36 – 45 ปี	3.38		-	0.01
46 ปี ขึ้นไป	3.39			-

จากตาราง 12 แสดงว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป มีสภาพการดำเนินงานโดยรวม แตกต่างจากคณะกรรมการกองทุนที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีอายุ 36-45 ปี มีสภาพการดำเนินงานโดยรวม แตกต่างจากคณะกรรมการกองทุนที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 13 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน จำแนกตามอายุ ด้านการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ

อายุ		ต่ำกว่า 35 ปี	36 – 45 ปี	46 ปี ขึ้นไป
	$\bar{X}$	2.89	3.48	3.52
ต่ำกว่า 35 ปี	2.89	-	0.58*	0.63*
36 – 45 ปี	3.48		-	0.04
46 ปี ขึ้นไป	3.52			-

จากตาราง 13 แสดงว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป มีสภาพการดำเนินงานด้านการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ แตกต่างจากคณะกรรมการกองทุนที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีอายุ 36-45 ปี มีสภาพการดำเนินงานด้านการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ แตกต่างจากคณะกรรมการกองทุนที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 14 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน จำแนกตามอายุ ด้านการบริหารจัดการเงินกองทุน

อายุ		ต่ำกว่า 35 ปี	36 – 45 ปี	46 ปี ขึ้นไป
	$\bar{X}$	2.62	3.38	3.42
ต่ำกว่า 35 ปี	2.62	-	0.76*	0.79*
36 – 45 ปี	3.38		-	0.04
46 ปี ขึ้นไป	3.42			-

จากตาราง 14 แสดงว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป มีสภาพการดำเนินงาน ด้านการบริหารจัดการเงินกองทุน แตกต่างจากคณะกรรมการกองทุนที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีอายุ 36-45 ปี มีสภาพการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการเงินกองทุน แตกต่างจากคณะกรรมการกองทุนที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 15 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน จำแนกตามอายุ ด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง

อายุ	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 35 ปี	36 – 45 ปี	46 ปี ขึ้นไป
		2.66	3.31	3.35
ต่ำกว่า 35 ปี	2.66	-	0.65*	0.69*
36 – 45 ปี	3.31		-	0.04
46 ปี ขึ้นไป	3.35			-

จากตาราง 15 แสดงว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป มีสภาพการดำเนินงาน ด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง แตกต่างจากคณะกรรมการกองทุนที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีอายุ 36-45 ปี มีสภาพการดำเนินงานด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง แตกต่างจากคณะกรรมการกองทุนที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 16 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน จำแนกตามอายุ ด้านการส่งเสริมการตลาด

อายุ		ต่ำกว่า 35 ปี	36 – 45 ปี	46 ปี ขึ้นไป
	$\bar{X}$	2.57	3.18	3.20
ต่ำกว่า 35 ปี	2.57	-	0.61*	0.63*
36 – 45 ปี	3.18		-	0.02
46 ปี ขึ้นไป	3.20			-

จากตาราง 16 แสดงว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป มีสภาพการดำเนินงาน ด้านการส่งเสริมการตลาด แตกต่างจากคณะกรรมการกองทุนที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีอายุ 36-45 ปี มีสภาพการดำเนินงานด้านการส่งเสริมการตลาด แตกต่างจากคณะกรรมการกองทุนที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 17 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน จำแนกตามอายุ ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

อายุ		ต่ำกว่า 35 ปี	36 – 45 ปี	46 ปี ขึ้นไป
	$\bar{X}$	2.73	3.46	3.52
ต่ำกว่า 35 ปี	2.73	-	0.73*	0.79*
36 – 45 ปี	3.46		-	0.06
46 ปี ขึ้นไป	3.52			-

จากตาราง 17 แสดงว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป มีสภาพการดำเนินงาน ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ แตกต่างจากคณะกรรมการกองทุนที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีอายุ 36-45 ปี มีสภาพการดำเนินงานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ แตกต่างจากคณะกรรมการกองทุนที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.3 เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า "คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านแตกต่างกัน" โดยใช้ F-test ดังปรากฏในตาราง 18

ตาราง 18 เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน

สภาพการดำเนินงานของ คณะกรรมการกองทุน หมู่บ้าน	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านการลงทุนเพื่อการ พัฒนาอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.44	0.72	1.13
	ภายในกลุ่ม	224	142.67	0.63	
	รวม	226	144.12		
2. ด้านการบริหารจัดการ เงินกองทุน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.32	0.16	0.24
	ภายในกลุ่ม	224	147.72	0.65	
	รวม	226	148.04		
3. ด้านกระบวนการเรียนรู้ เพื่อการพึ่งตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	2	6.20	3.10	4.37*
	ภายในกลุ่ม	224	158.64	0.70	
	รวม	226	164.84		
4. ด้านการส่งเสริมการ ตลาด	ระหว่างกลุ่ม	2	3.59	1.79	2.34
	ภายในกลุ่ม	224	171.86	0.76	
	รวม	226	175.46		
5. ด้านการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์	ระหว่างกลุ่ม	2	0.07	0.03	0.04
	ภายในกลุ่ม	224	164.92	0.73	
	รวม	226	164.99		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.55	0.77	1.33
	ภายในกลุ่ม	224	130.48	0.58	
	รวม	226	132.03		

จากตาราง 18 แสดงว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านของจังหวัดนนทบุรี ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เพื่อให้ทราบว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีการศึกษาต่างกันรายคู่ใดบ้าง มีสภาพการดำเนินงานด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง แตกต่างกัน จึงนำไปทดสอบเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ดังปรากฏในตาราง 19

ตาราง 19 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง

ระดับการศึกษา		ปริญญาตรี	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา
	$\bar{X}$	2.91	3.26	3.34
ปริญญาตรี	2.91	-	0.35*	0.43*
ประถมศึกษา	3.26		-	0.08
มัธยมศึกษา	3.34			-

จากตาราง 19 แสดงว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา มีสภาพการดำเนินงานด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง แตกต่างจากคณะกรรมการกองทุนที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา มีสภาพการดำเนินงานด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง แตกต่างจากคณะกรรมการกองทุนที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.4 เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามอาชีพ เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 ที่ว่า "คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีอาชีพต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน แตกต่างกัน" โดยใช้ t-test ดังปรากฏในตาราง 20

ตาราง 20 เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน จำแนกตามอาชีพ โดยรวมและรายด้าน

สภาพการดำเนินงาน	เกษตรกรรวม (N = 90)		ค้าขาย (N = 137)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ	3.42	0.76	3.44	0.83	0.19
2. ด้านการบริหารจัดการเงินกองทุน	3.27	0.78	3.34	0.83	0.70
3. ด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อพึ่งตนเอง	3.25	0.80	3.26	0.89	0.07
4. ด้านการส่งเสริมการตลาด	3.15	0.85	3.11	0.91	0.35
5. ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	3.25	0.86	3.44	0.85	0.86
รวม	3.29	0.75	3.32	0.78	0.33

จากตาราง 20 แสดงว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีอาชีพต่างกัน มีสภาพการดำเนินงาน โดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4 ที่ตั้งไว้

4.5 เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามรายได้ เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 5 ที่ว่า "คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ที่มีรายได้ต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน แตกต่างกัน" โดยใช้ F-test ดังปรากฏในตาราง 21

ตาราง 21 เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามรายได้ โดยรวมและรายด้าน

สภาพการดำเนินงานของ คณะกรรมการกองทุน หมู่บ้าน	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านการลงทุนเพื่อการ พัฒนาอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2	8.12	4.06	6.68**
	ภายในกลุ่ม	224	135.99	0.60	
	รวม	226	144.12		
2. ด้านการบริหารจัดการ เงินกองทุน	ระหว่างกลุ่ม	2	5.22	2.61	4.09*
	ภายในกลุ่ม	224	142.82	0.63	
	รวม	226	148.04		
3. ด้านกระบวนการเรียนรู้ เพื่อการพึ่งตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	2	14.52	7.26	10.81**
	ภายในกลุ่ม	224	150.32	0.67	
	รวม	226	164.84		
4. ด้านการส่งเสริมการ ตลาด	ระหว่างกลุ่ม	2	21.19	10.59	15.39*
	ภายในกลุ่ม	224	154.29	0.68	
	รวม	226	175.46		
5. ด้านการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์	ระหว่างกลุ่ม	2	5.52	2.76	3.88**
	ภายในกลุ่ม	224	159.47	0.71	
	รวม	226	164.99		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	8.99	4.49	8.18**
	ภายในกลุ่ม	224	123.04	0.54	
	รวม	226	132.03		

จากตาราง 21 แสดงว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้ต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ ด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง และด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการบริหารจัดการเงินกองทุน และด้านการส่งเสริมการตลาด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เพื่อให้ทราบว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้ต่างกันรายคู่ใดบ้าง มีสภาพการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน แตกต่างกัน จึงนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ดังปรากฏในตาราง 22-27

ตาราง 22 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน จำแนกตามรายได้ โดยรวม

รายได้		10,001 บาทขึ้นไป	5,000-10,000 บาท	ต่ำกว่า 5,000 บาท
	$\bar{X}$	2.85	3.31	3.75
10,001 บาทขึ้นไป	2.85	-	0.46*	0.90*
5,000-10,000 บาท	3.31		-	0.43
ต่ำกว่า 5,000 บาท	3.75			-

จากตาราง 22 แสดงว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท มีสภาพการดำเนินงานโดยรวม แตกต่างจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้ 10,001 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคณะกรรมการกองทุนที่มีรายได้ 5,000-10,000 บาท มีสภาพการดำเนินงานโดยรวม แตกต่างจากคณะกรรมการกองทุนที่มีรายได้ 10,001 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 23 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน จำแนกตามรายได้ ด้านการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ

รายได้		10,001 บาทขึ้นไป	5,000-10,000 บาท	ต่ำกว่า 5,000 บาท
	$\bar{X}$	2.99	3.43	3.85
10,001 บาทขึ้นไป	2.99	-	0.44*	0.86*
5,000-10,000 บาท	3.43		-	0.42
ต่ำกว่า 5,000 บาท	3.85			-

จากตาราง 23 แสดงว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท มีสภาพการดำเนินงานด้านการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ แตกต่างจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้ 10,001 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคณะกรรมการกองทุนที่มีรายได้ 5,000-10,000 บาท มีสภาพการดำเนินงานด้านการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ แตกต่างจากคณะกรรมการกองทุนที่มีรายได้ 10,001 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 24 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน จำแนกตามรายได้ ด้านการบริหารจัดการเงินกองทุน

รายได้		10,001 บาทขึ้นไป	5,000-10,000 บาท	ต่ำกว่า 5,000 บาท
	$\bar{X}$	3.06	3.29	3.73
10,001 บาทขึ้นไป	3.06	-	0.22	0.66*
5,000-10,000 บาท	3.29		-	0.43
ต่ำกว่า 5,000 บาท	3.73			-

จากตาราง 24 แสดงว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท มีสภาพการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการเงินกองทุน แตกต่างจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้ 10,001 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 25 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน จำแนกตามรายได้ ด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง

รายได้		10,001 บาทขึ้นไป	5,000-10,000 บาท	ต่ำกว่า 5,000 บาท
	$\bar{X}$	2.61	3.27	3.75
10,001 บาทขึ้นไป	2.61	-	0.66*	1.14*
5,000-10,000 บาท	3.27		-	0.48*
ต่ำกว่า 5,000 บาท	3.75			-

จากตาราง 25 แสดงว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท มีสภาพการดำเนินงานด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง แตกต่างจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้ 10,001 บาทขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคณะกรรมการกองทุนที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท มีสภาพการดำเนินงานด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง แตกต่างจากคณะกรรมการกองทุนที่มีรายได้ 5000-10,000 บาท คณะกรรมการกองทุนที่มีรายได้ 5,000-10,000 บาท มีสภาพการดำเนินงานด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง แตกต่างจากคณะกรรมการกองทุนที่มีรายได้ 10,001 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คณะกรรมการกองทุนที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท มีสภาพการดำเนินงานด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง แตกต่างจากคณะกรรมการกองทุนที่มีรายได้ 5,000-10,000บาท

ตาราง 26 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน จำแนกตามรายได้ ด้านการส่งเสริมการตลาด

รายได้		10,001 บาทขึ้นไป	5,000-10,000 บาท	ต่ำกว่า 5,000 บาท
	$\bar{X}$	2.25	3.18	3.53
10,001 บาทขึ้นไป	2.25	-	0.93*	1.28*
5,000-10,000 บาท	3.18		-	0.35
ต่ำกว่า 5,000 บาท	3.53			-

จากตาราง 26 แสดงว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท มีสภาพการดำเนินงานด้านการส่งเสริมการตลาด แตกต่างจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้ 10,001 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคณะกรรมการกองทุนที่มีรายได้ 5,000-10,000 บาท มีสภาพการดำเนินงานด้านการส่งเสริมการตลาด แตกต่างจากคณะกรรมการกองทุนที่มีรายได้ 10,001 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 27 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน จำแนกตามรายได้ ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

รายได้		10,001 บาทขึ้นไป	5,000-10,000 บาท	ต่ำกว่า 5,000 บาท
	$\bar{X}$	3.27	3.37	3.88
10,001 บาทขึ้นไป	3.27	-	0.10	0.61*
5,000-10,000 บาท	3.37		-	0.51*
ต่ำกว่า 5,000 บาท	3.88			-

จากตาราง 27 แสดงว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท มีสภาพการดำเนินงานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ แตกต่างจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้ 10,001 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคณะกรรมการกองทุนที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท มีสภาพการดำเนินงานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ แตกต่างจากคณะกรรมการกองทุนที่มีรายได้ 10,001 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5,000-10,000

4.6 เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามตำแหน่งในคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 6 ที่ว่า "คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีตำแหน่งในคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน แตกต่างกัน" โดยใช้ F-test ดังปรากฏในตาราง 28

ตาราง 28 เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนา
ท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามตำแหน่งในคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน โดยรวม
และรายด้าน

สภาพการดำเนินงานของ คณะกรรมการกองทุน หมู่บ้าน	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านการลงทุนเพื่อการ พัฒนาอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.88	0.29	0.45
	ภายในกลุ่ม	223	143.23	0.64	
	รวม	226	144.12		
2. ด้านการบริหารจัดการ เงินกองทุน	ระหว่างกลุ่ม	3	1.01	0.33	0.51
	ภายในกลุ่ม	223	147.02	0.65	
	รวม	226	148.04		
3. ด้านกระบวนการเรียนรู้ เพื่อการพึ่งตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	3	1.18	0.39	0.53
	ภายในกลุ่ม	223	163.66	0.73	
	รวม	226	164.84		
4. ด้านการส่งเสริมการ ตลาด	ระหว่างกลุ่ม	3	1.65	0.55	0.70
	ภายในกลุ่ม	223	173.80	0.77	
	รวม	226	175.46		
5. ด้านการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์	ระหว่างกลุ่ม	3	2.18	0.72	0.99
	ภายในกลุ่ม	223	162.81	0.73	
	รวม	226	164.99		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	1.20	0.40	0.68
	ภายในกลุ่ม	223	130.83	0.58	
	รวม	226	132.03		

จากตาราง 28 แสดงว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านของจังหวัดนนทบุรี ที่มีตำแหน่ง
ในคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 6 ที่ตั้งไว้

4.7 เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามการเป็นสมาชิกองค์กรชุมชนอื่น เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 7 ที่ว่า “คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่เป็นสมาชิกองค์กรชุมชนอื่นต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน แตกต่างกัน” โดยใช้ t-test ดังปรากฏในตาราง 29

ตาราง 29 เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านของจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามการเป็นสมาชิกองค์กรชุมชนอื่น โดยรวมและรายด้าน

สภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการ กองทุน	เป็น (N = 117)		ไม่เป็น (N = 109)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ	3.40	0.77	3.45	0.83	- .50
2. ด้านการบริหารจัดการเงินกองทุน	3.18	0.71	3.44	0.89	- 2.38*
3. ด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อพึ่งตนเอง	3.17	0.72	3.34	0.98	- 1.53
4. ด้านการส่งเสริมการตลาด	3.05	0.80	3.20	0.96	- 1.32
5. ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	3.24	0.75	3.58	0.92	- 3.07**
รวม	3.21	0.68	3.41	0.84	- 1.96*

จากตาราง 29 แสดงว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี ที่เป็นสมาชิกองค์กรชุมชนอื่นต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 7 ที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการบริหารจัดการเงินกองทุน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานในการพัฒนาท้องถิ่น ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยจำแนกปัญหาและข้อเสนอแนะออกเป็นหมวดต่าง ๆ ตามเนื้อหาและทำการแจกแจงความถี่ของคำตอบและนำมาจัดอันดับ โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ดังปรากฏในตาราง 30-31

ตาราง 30 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี

ข้อที่	ปัญหาสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	ความถี่
	<u>ด้านการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ</u>	
1.	สมาชิกกองทุนต้องใช้จ่ายเงินในการลงทุนสูง แต่กู้เงินได้น้อย	27
2.	การลงทุนบางโครงการทำให้สูญเสียเงินบางส่วน	27
3.	สมาชิกกองทุนกู้เงินไปแล้ว ไม่ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์	20
4.	ขาดความร่วมมือในการทำงาน	19
5.	ขาดการเอาใจใส่ดูแลหลังจากลงทุนไปแล้วของสมาชิก	18
6.	ชุมชนขาดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	15
7.	กองทุนกำหนดกรอบรัดกุมมาก ไม่เปิดโอกาสให้สมาชิกได้ลงทุนในระดับสูงได้	11
8.	บางโครงการไม่สามารถอนุมัติเงินกู้ได้	10
	<u>ด้านการบริหารจัดการเงินกองทุน</u>	
1.	สมาชิกกองทุนส่วนใหญ่ชำระเงินคืนไม่ตรงตามระยะเวลาที่กำหนด	41
2.	สมาชิกกองทุนบางคนขอผ่อนผันการชำระเงินกู้นานเกินไป	31
3.	คณะกรรมการกองทุนขาดความละเอียดรอบคอบพิจารณาเงินกู้แก่สมาชิก	28
4.	สมาชิกกองทุนขาดความรู้การบริหารจัดการเงินกู้	20
5.	ขาดการตรวจสอบจากคณะกรรมการกองทุน	15

ตาราง 30 (ต่อ)

ข้อที่	ปัญหาสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	ความถี่
<u>ด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง</u>		
1.	ขาดการเอาใจใส่ในบางโครงการจากคณะกรรมการกองทุน	25
2.	คณะกรรมการขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำโครงการ	18
3.	ประชาชนส่วนมากหวังพึ่งรัฐบาลให้ช่วยเหลือทางการเงินมากกว่าพึ่งตนเอง	16
4.	ชาวบ้านมีการศึกษาน้อย	15
5.	ขาดแหล่งให้ความรู้แก่สมาชิกกองทุน	13
<u>ด้านการส่งเสริมการตลาด</u>		
1.	ไม่มีองค์กรกลางเข้ามาช่วยเหลือทางการตลาด	41
2.	ประชาชนขาดความรู้ด้านการตลาด	35
3.	ขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานรัฐบาลกับเอกชน	30
4.	ขาดตลาดภายในชุมชน	27
5.	สินค้าบางตัวของแต่ละตำบลผลิตออกมาซ้ำกัน	20
6.	ประธานกองทุนไม่จัดให้มีตลาดภายในชุมชน	17
<u>ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์</u>		
1.	ขาดผู้นำที่เข้ามาทำงานเพื่อส่วนรวม	41
2.	มีการเห็นแก่ตัวมากขึ้น ไม่ทำงานเพื่อชุมชน	35
3.	มีการแบ่งพรรคแบ่งพวก	32

จากตาราง 30 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดนนทบุรี ในแต่ละด้านดังต่อไปนี้

ด้านการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ สมาชิกกองทุนต้องการใช้เงินในการลงทุนสูง แต่กู้เงินได้น้อย (N = 27) รองลงมาคือ ชุมชนขาดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (N = 21) และสมาชิกกองทุนกู้เงินไปแล้วไม่ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ (N = 20) ตามลำดับ

ด้านการบริหารจัดการเงินกองทุน ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ สมาชิกกองทุนชำระเงินคืนไม่ตรงตามระยะเวลาที่กำหนด (N = 41) รองลงมาคือ สมาชิกกองทุนบางคนขอผ่อนผันการชำระเงินกู้ยาวนานเกินไป (N = 31) และคณะกรรมการกองทุนต้องพิจารณาเงินกู้แก่สมาชิกให้ละเอียดกว่านี้ (N = 28) ตามลำดับ

ด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ขาดการเอาใจใส่ดูแลในบางโครงการจากคณะกรรมการกองทุน (N = 25) รองลงมาคือ คณะกรรมการขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำโครงการ (N = 18) และประชาชนส่วนมากหวังพึ่งรัฐบาลให้ช่วยเหลือทางการเงินมากกว่าพึ่งตนเอง (N = 16) ตามลำดับ

ด้านการส่งเสริมการตลาด ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ไม่มีองค์กรกลางเข้ามาช่วยเหลือทางการตลาด (N = 41) รองลงมาคือ ประชาชนขาดความรู้ด้านการตลาด (N = 35) และขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานรัฐบาลกับเอกชน (N = 30) ตามลำดับ

ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ขาดผู้นำที่เข้ามาทำงานเพื่อส่วนรวม (N = 41) รองลงมาคือ มีการเห็นแก่ตัวมากขึ้น ไม่ทำงานเพื่อชุมชน (N = 35) และมีการแบ่งพรรคแบ่งพวก (N = 32) ตามลำดับ

ตาราง 31 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
ในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี

ข้อที่	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	ความถี่
<u>ด้านการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ</u>		
1.	ควรให้มีการเพิ่มยอดเงินกู้จาก 20,000 บาท เป็น 30,000 บาทต่อคน	41
2.	ควรใช้เงินฟื้นฟูอาชีพทางการเกษตรแบบผสมผสาน	30
3.	ควรส่งเสริมและให้คำแนะนำในการประกอบอาชีพที่ทำอยู่ก่อนแล้ว	28
4.	ควรจัดให้มีการอบรมคณะกรรมการกองทุนอยู่บ่อย ๆ	25
5.	สมาชิกกองทุนขาดความรู้เกี่ยวกับการทำโครงการ	39
6.	อบต. ควรสร้างโรงฆ่าสัตว์เพื่อเป็นศูนย์กลางภายในชุมชน	11
<u>ด้านการบริหารจัดการเงินกองทุน</u>		
1.	ควรให้มีการตรวจสอบเงินกู้ในแต่ละครั้ง	41
2.	ควรนำกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านมาใช้กับสมาชิกที่ขาดความสนใจ	35
3.	ทางรัฐบาลควรมีคำตอบแทนให้กับคณะกรรมการกองทุนเพื่อเป็นกำลังใจในการทำงาน	21
4.	ควรมีคณะกรรมการเข้ามาทำงานเพื่อส่วนรวม	19
5.	ควรนำเงินบริจาคเป็นคำตอบแทน ค่าเอกสาร และอุปกรณ์ต่าง ๆ	16
<u>ด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง</u>		
1.	ทางราชการควรมีการเสริมความรู้ให้กับประธานกองทุนและคณะกรรมการกองทุน	41
2.	ควรมีเจ้าหน้าที่มาอธิบายเกี่ยวกับอาชีพแปลก ๆ ใหม่ ๆ	21
3.	ควรมีการพัฒนาบุคลากรไปพร้อมกับการประกอบอาชีพ	18
<u>ด้านการส่งเสริมการตลาด</u>		
1.	ควรจัดให้มีตลาดภายในอำเภอนั้น ๆ	41
2.	ควรให้มีตลาดรองรับสินค้า	30
3.	ควรจัดให้ความรู้แก่สมาชิกด้านการตลาด	22
4.	ควรแบ่งโซนการผลิตสินค้าของแต่ละท้องถิ่น	15

ตาราง 31 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	ความถี่
	<u>ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์</u>	
1.	ควรใช้หลักธรรมทางศาสนามาพัฒนาบุคลากรด้วย	41
2.	ควรให้สมาชิกกองทุนมีความรับผิดชอบมากกว่านี้	35
3.	ควรจัดสัมมนาทางวิชาการแก่สมาชิกกองทุนและคณะกรรมการกองทุน	30
4.	ควรจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง โดยใช้วัด บ้าน โรงเรียน เป็นตัวเชื่อมโยง	28

จากตาราง 31 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรีในแต่ละด้านดังต่อไปนี้

ด้านการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ควรให้มีการเพิ่มยอดเงินกู้จาก 20,000 บาท เป็น 30,000 บาทต่อคน (N = 41) รองลงมาคือ ควรใช้เงินพื้นฟูอาชีพทางการเกษตรแบบผสมผสาน (N = 30) และต้องการคำแนะนำในการประกอบอาชีพที่ทำอยู่ก่อนแล้วจะได้มีกำลังใจ (N = 28) ตามลำดับ

ด้านการบริหารจัดการเงินกองทุน ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ควรให้มีการตรวจสอบเงินกู้ในแต่ละครั้ง (N = 41) รองลงมาคือ ให้นำกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านมาใช้กับสมาชิกที่ขาดความสนใจ (N = 35) และทางรัฐบาลควรมีค่าตอบแทนให้กับคณะกรรมการกองทุนเพื่อเป็นกำลังใจในการทำงาน (N = 21) ตามลำดับ

ด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ทางราชการควรมีการเสริมความรู้ให้กับประธานกองทุนและคณะกรรมการกองทุน (N = 41) รองลงมาคือ ต้องการเจ้าหน้าที่มาอธิบายเกี่ยวกับอาชีพแปลก ๆ ใหม่ ๆ (N = 21) และต้องการพัฒนาบุคลากรไปพร้อมกับการประกอบอาชีพ (N = 18) ตามลำดับ

ด้านการส่งเสริมการตลาด ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ควรจัดให้มีตลาดภายในอำเภอนั้น ๆ (N = 41) รองลงมาคือ ควรให้มีตลาดรองรับสินค้า (N = 30) และควรจัดให้ความรู้แก่สมาชิกด้านการตลาด (N = 22) ตามลำดับ

ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ควรใช้หลักธรรมทางศาสนา มาพัฒนาบุคลากรด้วย (N = 41) รองลงมาคือ ควรให้สมาชิกกองทุนมีความรับผิดชอบมากกว่านี้ (N = 35) และควรจัดสัมมนาทางวิชาการแก่สมาชิกกองทุนและคณะกรรมการกองทุน (N = 30) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาค้นคว้าสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยได้สรุปผลของการวิจัยดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ ด้านการบริหารจัดการเงินกองทุน ด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง ด้านการส่งเสริมการตลาด และด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
2. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการเงินกองทุน
3. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามตัวแปรเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ความรู้ความเข้าใจ ตำแหน่งในคณะกรรมการกองทุน และการเป็นสมาชิกกองทุนชุมชนอื่น
4. เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ในการพัฒนาท้องถิ่นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรีในช่วงปี พ.ศ. 2544-2545 ซึ่งผ่านการพิจารณาอนุมัติเงิน 1 ล้านบาท จากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติแล้ว และเป็นกองทุนหมู่บ้านที่มีการดำเนินงานให้สมาชิกของกองทุนกู้ยืมเงินในการประกอบอาชีพแล้ว จำนวนทั้งสิ้น 3,765 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจากข้อ 1 โดยการเจาะจงเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นประธาน รองประธาน เลขานุการ และเหรัญญิก ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 268

คน คิดเป็นจำนวนกองทุนได้ 68 กองทุน โดยดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามลำดับขั้นตอนต่อไป

1. คัดเลือกเฉพาะคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
2. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณจากสูตรของยามาเน่ (Yamane. 1976 : 571) ได้กลุ่มตัวอย่าง 268 คน คิดเป็นอัตราส่วนระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 268 คน คิดเป็นอัตราส่วนระหว่างกลุ่มตัวอย่างกับประชากรเท่ากับ 1 : 4 โดยประมาณ
3. จากจำนวน 6 อำเภอ ในจังหวัดนนทบุรี ซึ่งมีกองทุนหมู่บ้านที่ผ่านการพิจารณาอนุมัติเงินกองทุน 1 ล้านบาทแล้ว จำนวน 251 กองทุน เลือกมา 2 อำเภอ คือ อำเภอเมือง ซึ่งมี 21 กองทุน และอำเภอบางกรวย มี 46 กองทุน รวม 67 กองทุน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เมื่อนำไปทดลองใช้แล้ว พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.89 เครื่องมือแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ความรู้ความเข้าใจ ตำแหน่งในคณะกรรมการกองทุน และการเป็นสมาชิกองค์กรชุมชนอื่น

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการบริหารจัดการเงินกองทุนหมู่บ้าน เพื่อให้การดำเนินงานได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี ใน 5 ด้าน คือ ด้านการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ ด้านการบริหารจัดการเงินกองทุน ด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง ด้านการส่งเสริมการตลาด และด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended Form) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะของสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์หัวหน้าพัฒนาชุมชนจังหวัดและหัวหน้าพัฒนาชุมชนอำเภอปากเกร็ด ออกหนังสือแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยไปยังคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านทั้ง 68 กองทุน ที่คณะกรรมการได้รับการสุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่าง หลังจากนั้นจึงประสานไปยังคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านทุกแห่ง และแจกแบบสอบถามไปเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2546 โดยกำหนดรับแบบสอบถามกลับคืนในวันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2546 เมื่อครบกำหนดเวลาได้ไปรับแบบสอบถามกลับคืนมาด้วยตนเอง โดยได้แบบสอบถามกลับคืนมา 227 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.70 เมื่อนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถามพบว่าสมบูรณ์ทุกฉบับสามารถนำมาวิเคราะห์ได้ทั้ง 227 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้ว ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ และคำนวณหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการเงินกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี โดยหาค่าเฉลี่ย
3. วิเคราะห์สภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านทั้ง 5 ด้าน โดยหาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายด้านและรายข้อ
4. วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้ t-test และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่ม ใช้ F-test และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ วิธีทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe's Method)
5. วิเคราะห์แบบสอบถามปลายเปิด โดยนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จัดประเด็นตามเนื้อหาที่ผู้ตอบเสนอมาแล้วนำไปจัดเรียงลำดับความถี่ของข้อความที่มีความหมายเหมือนกัน แล้วจึงนำเสนอในรูปตาราง

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

วิเคราะห์จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ความรู้ความเข้าใจ ตำแหน่งในคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน การเป็นสมาชิกองค์กรชุมชนอื่น ซึ่งสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านของจังหวัดนนทบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม รวมทั้งสิ้น 227 คน เป็นเพศชาย 118 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00 เพศหญิง 109 คน คิดเป็นร้อยละ 48.00

จำแนกตามอายุ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านของจังหวัดนนทบุรี ที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 11.00 อายุ 35 – 45 ปี มีจำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 50.70 และอายุ 46 ปีขึ้นไป มีจำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 38.80

จำแนกตามระดับการศึกษา คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านของจังหวัดนนทบุรี ที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา มีจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 10.10 ระดับมัธยมศึกษา มีจำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 71.80 และระดับปริญญาตรี มีจำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 18.10

จำแนกตามอาชีพ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านของจังหวัดนนทบุรี ที่มีอาชีพเกษตรกร มีจำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 39.60 อาชีพค้าขาย มีจำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 60.40

จำแนกตามรายได้ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านของจังหวัดนนทบุรี ที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 9.70 รายได้ 5,000 – 10,000 บาทต่อเดือน มีจำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 80.60 และคณะกรรมการที่มีรายได้ 10,001 บาทขึ้นไปต่อเดือน มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 9.70

จำแนกตามตำแหน่งในคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านของจังหวัดนนทบุรี ที่เป็นประธานกองทุน มีจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 26.90 รองประธานกองทุน มีจำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 24.70 เลขานุการกองทุนมีจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 24.20 และเหรัญญิกมีจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 24.20

จำแนกตามการเป็นสมาชิกองค์กรชุมชนอื่น คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านของจังหวัดนนทบุรี เป็นสมาชิกองค์กรชุมชนอื่น มีจำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00 (อบต. 35 คน ผู้ใหญ่บ้าน 21 คน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน 23 คน อสม. 18 คน กลุ่มออมทรัพย์ 20 คน) และไม่เป็นสมาชิกองค์กรชุมชน มีจำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 48.00

2. การวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการเงินกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี

ในการศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการเงินกองทุนหมู่บ้านของคณะกรรมการกองทุนจังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยได้คำนวณหาค่าเฉลี่ย สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านของจังหวัดนนทบุรี มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการเงินกองทุนหมู่บ้านโดยรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 1 การสนับสนุนนโยบายเงิน 1 ล้านบาทของรัฐบาลในการพัฒนาท้องถิ่น และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 17 การนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในกิจกรรมกองทุน

3. วิเคราะห์สภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี

ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่น พบว่า มีการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ และด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการส่งเสริมการตลาด

4. การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี

4.1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีเพศต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานเกี่ยวกับเงินกองทุนหมู่บ้านโดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.2 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านของจังหวัดนนทบุรีที่มีอายุต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานโดยรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.3 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านของจังหวัดนนทบุรีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.4 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านของจังหวัดนนทบุรีที่มีอาชีพต่างกัน มีสภาพการดำเนินงาน โดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.5 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านของจังหวัดนนทบุรีที่มีรายได้ต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ ด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง และด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการบริหารจัดการเงินกองทุน และด้านการส่งเสริมการตลาด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.6 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านของจังหวัดนนทบุรีที่มีตำแหน่งในคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานโดยรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.7 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี ที่เป็นสมาชิกองค์กรชุมชนอื่นต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการบริหารจัดการเงินกองทุน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งมีผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 18.06 ของแบบสอบถามทั้งหมด ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยจำแนกปัญหาและข้อเสนอแนะออกเป็นหมวดต่าง ๆ ตามเนื้อหาและทำการแจกแจงความถี่ของคำตอบและนำมาจัดอันดับ โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ซึ่งสรุปผลการวิจัยในแต่ละด้านได้ดังนี้

5.1 ปัญหาของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่น

ด้านการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ สมาชิกกองทุนต้องการใช้เงินในการลงทุนสูง แต่ได้เงินได้น้อย รองลงมาคือ ชุมชนขาดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และสมาชิกกองทุนกู้เงินไปแล้วไม่ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ ตามลำดับ

ด้านการบริหารจัดการเงินกองทุน ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ สมาชิกกองทุนชำระเงินคืนไม่ตรงตามระยะเวลาที่กำหนด รองลงมาคือ สมาชิกกองทุนบางคนขอผ่อนผันการชำระเงินกู้ยาวนานเกินไป และคณะกรรมการกองทุนต้องพิจารณาเงินกู้แก่สมาชิกให้ละเอียดกว่านี้ ตามลำดับ

ด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ขาดการเอาใจใส่ดูแลในบางโครงการจากคณะกรรมการกองทุน รองลงมาคือ คณะกรรมการขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำโครงการ และประชาชนส่วนมากหวังพึ่งรัฐบาลให้ช่วยเหลือทางการเงินมากกว่าพึ่งตนเอง ตามลำดับ

ด้านการส่งเสริมการตลาด ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ไม่มีองค์กรกลางเข้ามาช่วยเหลือทางการตลาด รองลงมาคือ ประชาชนขาดความรู้ด้านการตลาด และขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานรัฐบาลกับเอกชน ตามลำดับ

ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ขาดผู้นำที่เข้ามาทำงานเพื่อส่วนรวม รองลงมาคือ มีการเห็นแก่ตัวมากขึ้น ไม่ทำงานเพื่อชุมชน และมีการแบ่งพรรคแบ่งพวกตามลำดับ

5.2 ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่น

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี ในแต่ละด้านดังต่อไปนี้

ด้านการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ควรให้มีการเพิ่มยอดเงินกู้จาก 20,000 บาท เป็น 30,000 บาทต่อคน รองลงมาคือ ควรใช้เงินฟื้นฟูอาชีพทางการเกษตรแบบ

ผสมผสาน และต้องการคำแนะนำในการประกอบอาชีพที่ทำอยู่ก่อนแล้วจะได้มีกำลังใจ ตามลำดับ

ด้านการบริหารจัดการเงินกองทุน ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ควรให้มีการตรวจสอบเงินกู้ในแต่ละครั้ง รองลงมาคือ ให้นำกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านมาใช้กับสมาชิกที่ขาดความสนใจ และทางรัฐบาลควรมีคำตอบแทนให้กับคณะกรรมการ กองทุนเพื่อเป็นกำลังใจในการทำงาน ตามลำดับ

ด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ทางราชการควรมีการเสริมความรู้ให้กับประธานกองทุนและคณะกรรมการกองทุน รองลงมาคือ ต้องการเจ้าหน้าที่มาอธิบายเกี่ยวกับอาชีพแปลก ๆ ใหม่ ๆ และต้องการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ไปพร้อมกับการประกอบอาชีพ ตามลำดับ

ด้านการส่งเสริมการตลาด ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ควรจัดให้มีตลาดภายในอำเภอนั้น ๆ รองลงมาคือ ควรให้มีตลาดรองรับสินค้า และควรจัดให้ความรู้แก่สมาชิกด้านการตลาด ตามลำดับ

ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ควรใช้หลักสูตรทางศาสนาพัฒนาบุคลากรด้วย รองลงมาคือ ควรให้สมาชิกกองทุนมีความรับผิดชอบมากกว่านี้ และควรจัดสัมมนาทางวิชาการแก่สมาชิกกองทุนและคณะกรรมการกองทุน ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. การศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านของจังหวัดนนทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านส่วนมากเป็นผู้นำชุมชน และได้รับการคัดเลือกจากประชาชนในชุมชน เพื่อเป็นตัวแทนในการปฏิบัติหน้าที่ในคณะกรรมการกองทุน จึงมีการตอบแบบสอบถามไปในทางบวก เพื่อต้องการสร้างภาพพจน์ให้เหมาะสมกับตำแหน่งที่ได้รับมอบหมาย จึงทำให้การปฏิบัติงานบริหารจัดการเงินกองทุนอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริลักษณ์ สุภานันท์ (2540 : 120) เรื่อง ปัญหาการดำเนินงานของกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมทั้ง 3 ด้าน คือ การจัดตั้งกลุ่ม การบริหารจัดการกลุ่ม และการจัดกิจกรรมกลุ่ม พบว่า มีปัญหาระดับน้อย อาจเป็นเพราะกลุ่มส่วนใหญ่มีกิจกรรมอย่างเดียวกันคือ ให้อั่งเงิน ไม่ได้นำไปลงทุนหรือเพิ่มทุนใน

ลักษณะอื่น ๆ เช่น ร้านค้าศูนย์สาธิตการตลาด สถานีบริการน้ำมัน มุ้งฉางหรือธนาคารข้าว ทำให้ความยุ่งยากซับซ้อนมีน้อย ทำให้มีปัญหาน้อย

2. ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านของจังหวัดนนทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ และด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากวิกฤติด้านเศรษฐกิจนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา ประชาชนทุกระดับได้รับความเดือดร้อน โดยเฉพาะประชาชนในชนบทได้รับผลกระทบในการว่างงาน อันเนื่องมาจากการที่โรงงานอุตสาหกรรม บริษัท ห้างร้าน ปิดกิจการ ทำให้แรงงานเหล่านี้ต้องย้ายกลับชนบทบ้านเกิด ผู้ย้ายกลับส่วนใหญ่เป็นประชากรวัยแรงงาน เมื่อรัฐบาลมีนโยบายเงินกองทุน 1 ล้านบาท ให้ประชาชนลงทุนในการประกอบอาชีพ ซึ่งตรงกับความต้องการของประชาชน จึงทำให้ประชาชนส่วนมากดำเนินงานด้านการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ซึ่งเป็นนโยบายเงินกองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาท เพื่อต้องการแก้ปัญหาความยากจนและนำไปสู่การสร้างงาน สร้างรายได้ ลดรายจ่ายให้กับประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีรายได้เพียงพอกับรายจ่ายนำไปสู่การพอมีพอกัน เมื่อประชาชนมีรายได้ก็จะทำให้ครอบครัวมีรายได้ และประเทศชาติมีรายได้ ซึ่งจะกลายเป็นภาษีใหม่ให้กับรัฐบาลเพื่อนำไปสู่การลดภาระหนี้สินของประเทศ และด้านที่มีการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่อยู่ในระดับน้อย คือ ด้านการส่งเสริมการตลาด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสมาชิกกองทุนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการตลาด การผลิตสินค้า การจำหน่ายสินค้า หรือสินค้าที่ผลิตในหมู่บ้านอาจจะซ้ำกัน จึงทำให้การจำหน่ายสินค้าและการตลาดในชุมชนมีน้อย ที่ผ่านมาสภาพชุมชนส่วนมากเน้นการผลิตและอาศัยพ่อค้าคนกลางในการจำหน่ายสินค้า จึงทำให้คนในชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจ และเป็นปัญหาต่อการจำหน่ายสินค้าหลังการผลิต และพรพนทิพย์ พิทักษ์สุสวัสดิ์ (2546 : 120) ได้สรุปว่า ความรู้ที่เกษตรกรต้องการมากที่สุดคือ เรื่องการปฏิบัติหลังเก็บเกี่ยว การจำหน่ายผลผลิตต้องการให้รัฐบาลหาทางลดต้นทุนการผลิตให้ต่ำลง ส่งเสริมการรวมกลุ่มผู้ผลิต และขยายตลาดให้มากขึ้น

3. เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านของจังหวัดนนทบุรี ดังต่อไปนี้

3.1 ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านของจังหวัดนนทบุรี ที่มีเพศต่างกัน โดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสภาพสังคมไทยปัจจุบันนี้มีการทำงานรวมกันเป็นกลุ่ม เป็นทีม และมีการให้เกียรติซึ่งกันและกัน ตลอดทั้งมีส่วนร่วมในการทำงาน

ทั้งเพศชายและเพศหญิง รวมทั้งความเสมอภาคทางสังคม ให้โอกาสทั้งสองฝ่าย จึงเป็นผลให้การดำเนินงานของ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้คือไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริลักษณ์ สุภานันท์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินงานของ คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต การดำเนินงานโดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับน้อย คณะกรรมการที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และการประกอบอาชีพต่างกัน มีระดับปัญหาในการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านของ จังหวัดนนทบุรี ที่มีอายุต่างกัน โดยรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีอายุมากกว่า มีสภาพการดำเนินงานได้มากกว่าคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี และ 35-45 ปี ทั้ง 5 ด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีอายุมากกว่า 46 ปีขึ้นไปนั้น มีประสบการณ์ในการทำงาน และผ่านการทำงานหลายอย่าง พร้อมทั้งเป็นตัวแทนที่ได้รับการคัดเลือกจากคนในชุมชนให้มาทำหน้าที่ จึงมีความรับผิดชอบได้มากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับบทความของ ไทยโพสท์ (2545 : 3) เรื่อง รายงานผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งสำนักงานสถิติแห่งชาติได้สำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยจัดทำทุกจังหวัดทั่วประเทศ สรุปได้ดังนี้ ประชาชนที่มีอายุ 20 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 88.5 เห็นว่ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนี้มีประโยชน์ โดยให้เหตุผลว่าเป็นแหล่งเงินทุนของผู้ยากจน ช่วยให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ดี ส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักออมทรัพย์ ประชาชนรู้จักบริหารจัดการภายในหมู่บ้าน/ชุมชน ทำให้เกิดความสามัคคี

3.3 ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านของ จังหวัดนนทบุรี ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีสภาพการดำเนินงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีสภาพการดำเนินงานได้มากกว่าคณะกรรมการกองทุนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี อาจเป็นเพราะคณะกรรมการกองทุนที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีความรู้ความสามารถมากกว่า และสามารถเรียนรู้งานได้เร็วกว่าคณะกรรมการกองทุนที่จบระดับมัธยมศึกษาและประถมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พรพนทิพย์ พิทักษ์สวัสดิ์ (2546 : 120) เรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการโครงการว่า เมื่อรัฐบาลเห็นว่าการจัดสรรเงิน 1 ล้านบาท ลงหมู่บ้านทั่วประเทศนั้น ควรเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและ

ชุมชนเมือง จึงจัดให้มีโครงการอบรมบัณฑิตในหลักสูตรการบริหารจัดการโครงการ และกำหนดให้ นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นกิจกรรมหลักของการศึกษาและปฏิบัติการจริงในพื้นที่

3.4 ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านของ จังหวัดนนทบุรี ที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานโดยรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากคณะกรรมการกองทุนที่ทำอาชีพทางการเกษตรกรรมและอาชีพทางการค้าขาย ล้วนแต่มีประสบการณ์ในการทำงานและเกิดการเรียนรู้งาน แล้วนำมาประยุกต์ใช้กับการบริหารจัดการเงินกองทุนจึงไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุมาลย์ ฤศลาลกุล (2537 : 8) ว่า ธนาคารหมู่บ้านเป็นแหล่งระดมและสะสมเงินทุนของชาวบ้านทุกอาชีพ ทุกเพศ และทุกวัย บริหารจัดการโดยคณะกรรมการตัวแทนของชาวบ้าน เพื่อผลประโยชน์ของชาวบ้าน และเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมส่วนรวมภายในหมู่บ้านของตนเองตามแนวพระราชดำริในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจในชุมชน

3.5 ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านของ จังหวัดนนทบุรี ที่มีรายได้ต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานโดยรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยคณะกรรมการกองทุนที่มีรายได้สูงกว่า 10,000 บาทขึ้นไปต่อเดือน จะมีสภาพการดำเนินงานได้มากกว่าเห็นว่าจะต้องเสียสละเพื่อส่วนรวม เพราะตนนั้นมีรายได้มากกว่าคณะกรรมการกองทุนที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน ส่วนคณะกรรมการกองทุนที่มีรายได้ 5,000 และ 5,000-10,000 บาทต่อเดือน มีสภาพการดำเนินงานได้น้อยกว่านั้น อาจเป็นเพราะคณะกรรมการกองทุนเหล่านี้ต้องประกอบอาชีพและทำงานเพื่อหาเลี้ยงครอบครัว จึงมอบหมายให้คณะกรรมการกองทุนที่มีรายได้มากกว่าตนเป็นผู้ปฏิบัติงาน เช่น การอบรม การประชุม สัมมนา ด้านที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีสภาพการดำเนินงานได้ดีคือ ด้านการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ ด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าคณะกรรมการกองทุนที่มีรายได้สูงกว่า 10,000 บาทขึ้นไปได้เห็นความสำคัญของการลงทุน การใช้ต้นทุนในการผลิต ตลอดจนทั้งด้านกระบวนการเรียนรู้และด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ต้องมีการพัฒนาไปพร้อมกัน จึงมีผลให้การปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป สามารถปฏิบัติงานได้ดีกว่าคณะกรรมการกองทุนที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 และ 5,000-10,000 บาท ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิ่งแก้ว อินทวงศ์ และวีระศักดิ์ อนันตมงคล (2532 : บทคัดย่อ) เรื่อง การดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตกับการพัฒนาชนบท พบว่า ราษฎรมีรายได้จาก

การประกอบอาชีพมากกว่าหนึ่งอย่างขึ้นไป สามารถทำให้ครอบครัวมีรายได้เพิ่มขึ้น วิถีชีวิตดีขึ้น และสามารถทำให้ครอบครัวมีรายได้เพิ่มขึ้น

3.6 ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านของ จังหวัดนนทบุรี ที่มีตำแหน่งในคณะกรรมการกองทุนต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานโดยรวมและ รายด้านทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากคณะกรรมการ กองทุนที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งประธาน รองประธาน เลขานุการ และเหรัญญิก มีสภาพการ ดำเนินงานทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ ด้านการบริหารจัดการ ด้านกระบวนการ เรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง ด้านการส่งเสริมการตลาด และด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าตำแหน่งในคณะกรรมการกองทุนนั้นทุกคนจะต้องปฏิบัติ หน้าที่ได้ทุกตำแหน่ง เพราะคณะกรรมการกองทุนเป็นผู้จัดเลือก สามารถทำงานร่วมกันได้เป็น อย่างดี ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ จามร ร่มรื่น (2541 : 65) เรื่องปัญหาการปฏิบัติงานการเงิน ตามทัศนะของหัวหน้าศูนย์และเจ้าหน้าที่การเงิน ศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอในเขต ภาคตะวันออก พบว่า กลุ่มหัวหน้าศูนย์และกลุ่มเจ้าหน้าที่การเงิน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หัวหน้าศูนย์และเจ้าหน้าที่การเงินมีตำแหน่งปฏิบัติงานต่างกัน มีปัญหา การปฏิบัติงานการเงินทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน โดยเจ้าหน้าที่การเงินมีปัญหาในการปฏิบัติงานการ เงินสูงกว่าหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ

3.7 ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านของ จังหวัดนนทบุรี ที่เป็นสมาชิกองค์กรชุมชนอื่น โดยรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน ซึ่ง สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่เป็นสมาชิก องค์กรชุมชนอื่น ย่อมมีประสบการณ์ในการทำงานหลายอย่าง เกิดการเรียนรู้จากงานที่ทำมาก่อน จึงทำให้การปฏิบัติงานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์แตกต่างจากด้านการลงทุนเพื่อพัฒนา อาชีพ ด้านการบริหารจัดการ ด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง และการส่งเสริมการตลาด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นสิ่งจำเป็นและต้องปลูกฝังจิตสำนึกของ การรับชุมชนท้องถิ่น ตลอดถึงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งใกล้เคียงกับงานวิจัยของ พรณทิพย์ พิทักษ์สวัสดิ์ (2546 : บทคัดย่อ) เรื่องส่วนประสมทางการตลาดและทัศนคติของ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ระยอง จำกัด (สกต.ระยอง) ต่อการเข้าร่วมโครงการรวบรวมผลผลิตทุเรียนเพื่อจำหน่าย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการเห็นด้วยว่ามีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงโครงการและ ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการเป็นสมาชิก สกต. มีสัมพันธ์ที่ดี มีวิธีการให้ผู้ซื้อมาซื้อผลผลิตได้ แต่ไม่

เห็นด้วยว่ามีการประชาสัมพันธ์รับซื้ออย่างเพียงพอ ส่วนกลุ่มที่ไม่เข้าร่วมโครงการฯ ไม่แน่ใจ
ธุรกิจการตลาดของ สกต. ด้านการส่งเสริมการตลาด

4. ปัญหาและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของ
จังหวัดนนทบุรี

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านได้ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาสภาพการ
ดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ดังนี้

ด้านการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีความต้องการใช้เงินในการ
ลงทุนสูง เพื่อการประกอบอาชีพหรือการทำธุรกิจ และการลงทุนในบางโครงการทำให้ได้ผลตอบแทน
ช้า อาจทำให้การลงทุนสูญเสียเงินบางส่วน ซึ่งใกล้เคียงกับงานวิจัยของ ศิริลักษณ์ สุภานันท์
(2540 : 147) พบว่า กรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหา
การจัดตั้งกลุ่มว่า ขาดความพร้อมและการเตรียมการที่ดี เร่งรัดหรือลดขั้นตอนในการจัดตั้ง
กรรมการและสมาชิกไม่ได้เข้าร่วมในการดำเนินงาน และได้ให้ข้อเสนอแนะในการจัดตั้งของ
พัฒนากรและพัฒนาการอำเภอ ควรติดตามผล แนะนำ ช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด

ด้านการบริหารจัดการเงินกองทุน สมาชิกกองทุนหมู่บ้านส่วนมากชำระเงินคืนไม่ตรง
ตามระยะเวลาที่กองทุนกำหนดไว้ และมีการผ่อนผันการชำระคืนเงินกู้ยาวนานเกินไป จึงทำให้การ
บริหารจัดการเงินกองทุนเกิดความล่าช้าเป็นผลให้กับสมาชิก รอคอยอนุมัติเงินครั้งต่อไป ต้องเลื่อน
ออกไปทำให้การบริหารจัดการไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สนิท
ศรีเอกลาง (2534 : 96-100) พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานด้านการเบิกจ่ายเงินโดยเฉลี่ยมีปัญหา
อยู่ในระดับน้อย เปรียบเทียบกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่การเงิน การบัญชี และพัสดุที่ปฏิบัติ
งานในอำเภอขนาดเล็กและอำเภอขนาดใหญ่

ด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีความต้องการให้ผู้
ดูแลเงินกองทุนหมู่บ้านเอาใจใส่กับโครงการที่สมาชิกกองทุนได้ดำเนินการอยู่แล้วให้มากขึ้น และ
คณะกรรมการกองทุนบางคนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำโครงการ และสมาชิก
บางส่วนหวังให้รัฐบาลเข้ามาช่วยเหลือทางการเงินมากเกินไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ
ศิริลักษณ์ สุภานันท์ (2540 : 148) พบว่า กรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตได้ให้ความเห็น
เพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมกลุ่ม การกู้เงินกองทุนยังขาดการควบคุมตรวจสอบดูแลจาก
กรรมการและกิจกรรมศูนย์สาธิตการตลาด ไม่สามารถตอบสนองความต้องการในด้านสินค้าที่
จำเป็นแก่สมาชิกและชาวบ้านอย่างเพียงพอ และได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการติดตามผลจาก
เจ้าหน้าที่อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

ด้านการส่งเสริมการตลาด พบว่า เป็นด้านที่มีปัญหาเกี่ยวกับการผลิตและจำหน่ายสินค้าของสมาชิกกองทุนไม่มีองค์กรกลางเข้ามาช่วยเหลือทางด้านการตลาดอย่างจริงจัง และสมาชิกส่วนมากขาดความรู้เกี่ยวกับการตลาด ตลอดทั้งการประสานงานระหว่างหน่วยงานของภาครัฐกับเอกชน สินค้าที่สมาชิกได้รับผลจากการลงทุนไม่มีตลาดที่แน่นอน มีการจำหน่ายหมุนเวียนกันภายในชุมชนหรือใกล้เคียง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพนทิพย์ พิทักษ์สวัสดิ์ (2546 : 120) เรื่อง ส่วนประสมทางการตลาดและทัศนคติของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ระยอง จำกัด (สกต.ระยอง) ต่อการเข้าร่วมโครงการรวมผลผลิตทุเรียนเพื่อจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด พบว่า มีความสัมพันธ์กับการเข้าร่วมโครงการฯ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ค่อนข้างพอใจกับการให้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการและการที่ สกต.สามารถประสานกับผู้รับซื้อผลผลิตได้ดี ทำให้การระบายผลผลิตได้เร็ว แต่ยังมีข้อจำกัดในด้านของจำนวนหน้าที่ปฏิบัติงานของ สกต. เมื่อผลผลิตออกมาพร้อมกัน เจ้าหน้าที่มีจำนวนน้อย ทำให้การซื้อขายล่าช้าเสียเวลามาก จนบางครั้งเกษตรกรไม่สามารถรอได้ ต้องขนสินค้ากลับไปขายให้พ่อค้าอื่น

ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมาก คือ ขาดผู้นำที่เข้ามาทำงานเพื่อส่วนรวม สมาชิกกองทุนมีการเห็นแก่ตัวเพิ่มขึ้น ไม่ได้เข้ามาทำงานเพื่อส่วนรวม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประพิศ นพประชา (2541 : 188) เรื่องปัญหาการใช้ห้องสมุดประชาชนของผู้ใช้บริการในจังหวัดชลบุรี ด้านบุคลากร พบว่า สมาชิกห้องสมุดไม่เพียงพอต่อการบริการ อาจเป็นเพราะมีห้องสมุดหลายแห่งที่มีนักการภารโรงหรือครูอาสาสมัครการศึกษาออกโรงเรียนทำหน้าที่แทนเจ้าหน้าที่ห้องสมุด

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านได้ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อเสนอแนะสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ดังนี้

ด้านการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ควรให้มีการเพิ่มยอดเงินกู้จาก 20,000 บาท เป็น 30,000 บาทต่อคน รองลงมาคือ ควรใช้เงินฟื้นฟูอาชีพทางการเกษตรแบบผสมผสาน และต้องการคำแนะนำในการประกอบอาชีพที่ทำอยู่ก่อนแล้ว จะได้มีกำลังใจตามลำดับ

ด้านการบริหารจัดการเงินกองทุน ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ควรให้มีการตรวจสอบเงินกู้ในแต่ละครั้ง รองลงมาคือ ให้นำกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านมาใช้กับสมาชิกที่ขาดความสนใจ และทางรัฐบาลควรมีคำตอบแทนให้กับคณะกรรมการกองทุนเพื่อเป็นกำลังใจในการทำงาน ตามลำดับ

ด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ทางราชการควรมีการเสริมความรู้ให้กับประธานกองทุนและคณะกรรมการกองทุน รองลงมาคือ ต้องการเจ้าหน้าที่มาอธิบายเกี่ยวกับอาชีพแปลก ๆ ใหม่ ๆ และต้องการพัฒนานุเคราะห์ไปพร้อมกับการประกอบอาชีพ ตามลำดับ

ด้านการส่งเสริมการตลาด ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ควรจัดให้มีตลาดภายในอำเภอนั้น ๆ รองลงมาคือ ควรให้มีตลาดรองรับสินค้า และควรจัดให้ความรู้แก่สมาชิกด้านการตลาดตามลำดับ

ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ควรใช้หลักธรรมทางศาสนา มาพัฒนานุเคราะห์ด้วย รองลงมาคือ ควรให้สมาชิกกองทุนมีความรับผิดชอบมากกว่านี้ และควรจัดสัมมนาทางวิชาการแก่สมาชิกกองทุนและคณะกรรมการกองทุน ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านของจังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. จากผลการศึกษา พบว่า การลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านส่วนมากยังขาดแคลนเงินในการลงทุน อาชีพโดยส่วนใหญ่ที่สมาชิกกองทุนดำเนินการอยู่นั้นเป็นอาชีพทางการค้าขายมากกว่าอาชีพทางการเกษตร หากรัฐบาลให้การช่วยเหลือเงินลงทุนกู้ยืมเพิ่มจาก 20,000 บาท เป็น 30,000 บาท ซึ่งจะเป็นการช่วยยกระดับฐานะของสมาชิกได้ ดังนั้นผลการวิจัยที่แสดงให้เห็นถึงข้อจำกัดในการให้เงินกู้ยืมเพื่อการลงทุนต่ำกว่าที่สมาชิกต้องการ และการให้เงินลงทุนกับสมาชิกบางคนน้อยเกินไป ขณะเดียวกันการลงทุนทางการค้าขายและการเกษตรของสมาชิกต้องใช้เงินลงทุนสูง และสมาชิกกองทุนต้องการให้ภาครัฐช่วยเหลือด้านการตลาดเพื่อเป็นช่องทางในการขยายผลผลิต เช่น อบต. ควรสร้างโรงฆ่าสัตว์เพื่อเป็นศูนย์กลางภายในชุมชน

2. ควรให้หลักธรรมทางศาสนาพัฒนานุเคราะห์กองทุน โดยเน้นการปลูกสำนึกของความเป็นชุมชนและท้องถิ่น รู้จักรักษาสภาพแวดล้อม ตลอดจนการอนุรักษ์ธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชน การนำหลักธรรมทางศาสนามาใช้กับสมาชิกกองทุนทำให้เกิดความเป็นธรรม เกิดความเสมอภาค สามารถลดปัญหาการเห็นแก่ตัว ตลอดจนการเอาเปรียบผู้อื่น ซึ่งด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นด้านที่คณะกรรมการกองทุนให้ความสำคัญมากกว่าด้านอื่น ๆ ทั้ง 4 ด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบางกองทุนมีการเอาเปรียบเห็นกับพวกพ้องและคนสนิท จึงทำให้การบริหาร

จัดการเงินกองทุน 1 ล้านบาท ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เพราะถ้าหากผู้ที่ดูแลเงินกองทุนสามารถจัดกิจกรรมทางวิชาการให้กับสมาชิกโดยใช้วัด บ้าน โรงเรียน ชุมชน เป็นตัวเชื่อมโยง ก็จะทำให้การบริหารจัดการเงินกองทุนประสบผลสำเร็จและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

3. จากผลการศึกษา พบว่า การส่งเสริมทางการตลาดเพื่อการจำหน่ายสินค้า สมาชิกกองทุนขาดความรู้ความเข้าใจ เพราะหวังให้พ่อค้าคนกลางเข้ามารับสินค้าในชุมชน และหวังให้รัฐบาลเข้ามาช่วยเหลือเกี่ยวกับการจำหน่ายสินค้าที่ผลิตในชุมชน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรทำการศึกษาเรื่องสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในกลุ่มประชากรอื่น ๆ ทั่วประเทศ เพื่อจะได้ทราบถึงระดับการดำเนินงานของคณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้านเกี่ยวกับการบริหารจัดการเงินกองทุน

2. ควรทำการศึกษาเรื่องสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านโดยวิธีอื่น ด้วยวิธีการสัมภาษณ์จากคณะกรรมการกองทุนและสมาชิกกองทุน

3. ควรทำการวิจัยเพื่อศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุน ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบเรื่องสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านระหว่างคณะกรรมการกองทุนกับสมาชิกกองทุน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการพัฒนาชุมชน. (2544). *การประเมินความสัมฤทธิ์ผลของโครงการพัฒนาชนบท*.
กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- กิ่งแก้ว อินทว้าง และวีระศักดิ์ อนันตมงคล (2532). *การดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตกับการพัฒนาชนบท*. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- จามร ร่มรื่น. (2541). *ปัญหาการปฏิบัติงานตามทัศนะของหัวหน้าศูนย์และเจ้าหน้าที่การเงินศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอในเขตภาคตะวันออก*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- จำนง สมประสงค์. (2535). *โครงการธนาคารหมู่บ้าน*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เฉลิมชัย จันทรโรจน์. (2540). *สภาพในการทำงานของบัณฑิต ภาควิชาสถาปัตยกรรม คณะอุตสาหกรรมศึกษา สถาบันราชภัฏพระนคร*. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏพระนคร.
- ทศพร ชูเกียรติ. (2534). *ปัญหาการปฏิบัติงานการเงินของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.บ ชลบุรี : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
บางแสน . ถ่ายสำเนา.
- บัณฑิต หงษ์ภักดี. (2542). *ปัญหาการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ. (2540). *เอกสารประกอบการศึกษาทฤษฎี และหลักการพัฒนาชุมชน สาขาพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ : คณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปริญญช ป้องภัย. (2541). *การจัดการและการวางแผนธุรกิจ*. กรุงเทพฯ : สำนักงาน
มาตรฐานอุดมศึกษาทบวงมหาวิทยาลัย.
- ประวดี สุพร. (2529). *การเรียนรู้แบบนอกระบบโรงเรียนของประชาชนจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านจังหวัดร้อยเอ็ด*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.

- พรรณทิพย์ พิทักษ์สวัสดิ์. (2546). ส่วนประสมทางการตลาดและทัศนคติของสมาชิกสหกรณ์
การเกษตรเพื่อการตลาด ลูกค้ายุทธศาสตร์เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ระยะเวลา
จำกัด (สกต.ระยะของ) ต่อการเข้าร่วมโครงการรวบรวมผลผลิตทุเรียนเพื่อจำหน่าย.
ปริญญาานิพนธ์ บธ.ม. (การตลาด). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโร. ถ่ายเอกสาร.
- พินิจ หนูเกตุ. (2534). การศึกษาปัญหาการบริหารงานธุรการและรายรับเงินเดือนของศึกษา
ธิการอำเภอในภาคใต้ของประเทศไทย. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.สงขลา : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา. จัดสำเนา.
- ลัดดาวัลย์ หวังพานิช. (2528). สถิติและการวิจัยเบื้องต้นทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนัก
ทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพฯ : วิกิตอเรียเพาเวอร์พอย.
- วิสิทธิ์ สิ้นเธาว์. (2544). การปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 9. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.
(การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- ศิริเทพ บุญญาลัย. (2538). ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียน
อำเภอในเขตภาคกลางศูนย์พัฒนาบุคลากร กรมการศึกษานอกโรงเรียน. เพชรบุรี :
สถาบันราชภัฏเพชรบุรี. จัดสำเนา.
- ศิริลักษณ์ สุภานันท์. (2540). ปัญหาในการดำเนินงานของคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อ
การผลิตจังหวัดฉะเชิงเทรา. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- สนิท เครือกลาง. (2534). ปัญหาทางปฏิบัติงานการเงินและพัสดุของเจ้าหน้าที่ สำนักงานประม
ศึกษาอำเภอเขตการศึกษา. ปริญญาานิพนธ์ กศ.บ. ชลบุรี : ไทยวัฒนาพานิช.
- สำนักงานพัฒนาชุมชน จังหวัดนนทบุรี. (2544). นโยบายและแผนสำนักงานพัฒนาชุมชน
จังหวัดนนทบุรี. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดชุมพร. (2540). รายงานการวิจัยเรื่อง การติดตามผลการดำเนินงาน
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจังหวัดชุมพร. ชุมพร : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
ชุมพร.

- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา. (2541). รายงานการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานตามนโยบาย กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. สงขลา : สำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดสงขลา.
- สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. (2544). ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 และระเบียบคณะกรรมการกองทุน หมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่2). กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- สุมาลย์ กุศลสารทูล. (2537). กองทุนหมู่บ้าน. ลำปาง : ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคเหนือ ลำปาง.
- สุวัฒนา จิตวัฒนพงศ์. (2542). ทักษะที่มีต่อการจัดบริการของหน่วยทุนการศึกษา มหาวิทยาลัย รามคำแหง. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อภิชัย พันธุ์เสน . (2545). พุทธเศรษฐศาสตร์ วิวัฒนาการทฤษฎีและการประยุกต์กับ เศรษฐศาสตร์สาขาต่าง ๆ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อมรินทร์.
- อุทิศ ศิริวรรณ และคณะ. (2545). การจัดการธุรกิจชุมชน. กรุงเทพฯ : สำนักงานมาตรฐาน อุดมศึกษาทบวงมหาวิทยาลัย.
- Cronbach, Lee Joseph. (1970). *Essentials of Psychological Testing*. 3rd ed. New York : Harper & Row.
- Yamane, Taro. (1976). *Statistics : An Introductory Analysis*. 2nd ed. New York : Harper and Row.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

ที่ ทม 1012/ 0222

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๗ มกราคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ศึกษาธิการอำเภอปากเกร็ด

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายเกษม ชัยเพชร นิติระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “สภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี ในช่วงปี พ.ศ. 2544 – 2545” โดยมี รองศาสตราจารย์เสาวนีย์ เลวลัย และ อาจารย์ธานี รัชนพงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี ในช่วงปี พ.ศ. 2544 – 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามให้ นายเกษม ชัยเพชร และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-6641000 ต่อ 5731, 5618

โทรสาร. 02-2584119

หมายเหตุ : หากต้องการสอบถามเกี่ยวกับเอกสาร กรุณาติดต่อนิติ โทรศัทพ์ที่บ้าน 02-8643173

ที่ ทม 1012/๐๔๔1

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๗ มกราคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาชุมชนจังหวัดนนทบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายเกษม ชัยเพชร นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “สภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี ในช่วงปี พ.ศ. 2544 – 2545” โดยมี รองศาสตราจารย์เสาวนีย์ เลวลัย และ อาจารย์ราณี รัชนพงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ นางสาวกาญจนา วิไลลักษณ์ ผู้อำนวยการพัฒนาชุมชนอำเภอปากเกร็ด และ นางวรรณทิพย์ ตระการจินดานนท์ นักวิชาการ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี ในช่วงปี พ.ศ. 2544 – 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามให้ นายเกษม ชัยเพชร และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์อภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-6641000 ต่อ 5731, 5618

โทรสาร. 02-2584119

หมายเหตุ : หากต้องการสอบถามเกี่ยวกับเอกสาร กรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ที่บ้าน 02-8643173

ที่ ทม 1012/ ๔๔๔

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๔ มีนาคม 2546

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน พัฒนาการอำเภอบางกรวย นนทบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายเกษม ชัยเพชร นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง "สภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี ในช่วงปี พ.ศ. 2544 - 2545" โดยมี รองศาสตราจารย์เสาวนีย์ เลวลัย และ อาจารย์ราณี รัชพงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี ในช่วงปี พ.ศ. 2544 - 2545 ในระหว่างเดือนมีนาคม - เมษายน 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอบความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายเกษม ชัยเพชร ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร ะหวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-8643173

ที่ ทม 1012/ 3355

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๕๕ มีนาคม 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน พัฒนาการอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายเกษม ชัยเพชร นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "สภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี ในช่วงปี พ.ศ. 2544 - 2545" โดยมี รองศาสตราจารย์ เสาวนีย์ เลวลีย์ และ อาจารย์ราณี รัชนพงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 30 คน ตอบแบบสอบถามสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี ในช่วงปี พ.ศ. 2544 - 2545 ในระหว่างเดือนมีนาคม - เมษายน 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายเกษม ชัยเพชร ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-8643173 มือถือ 06-2401787

ที่ ทม 1012/ 3359 .

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๔๔ มีนาคม 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน พัฒนาการอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายเกษม ชัยเพชร นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "สภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี ในช่วงปี พ.ศ. 2544 - 2545" โดยมี รองศาสตราจารย์ เสาวนีย์ เลวลีย์ และ อาจารย์รัชณี รัชพงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 30 คน ตอบแบบสอบถามสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี ในช่วงปี พ.ศ. 2544 - 2545 ในระหว่างเดือนมีนาคม - เมษายน 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายเกษม ชัยเพชร ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-8643173 มือถือ 06-2401787

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

สภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่น
ของจังหวัดนนทบุรี ในช่วงปี พ.ศ. 2544-2545

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี ในช่วงปี พ.ศ. 2544-2545 การตอบแบบสอบถามนี้จะไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด เนื่องจากการวิจัยเพื่อการศึกษาเท่านั้น ดังนั้นจึงใคร่ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง

2. แบบสอบถามชุดนี้มี 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการเงินกองทุนหมู่บ้านให้กับสมาชิกกองทุนเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ตอนที่ 3 สภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดนนทบุรีใน 5 ด้าน คือ ด้านการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ ด้านการบริการจัดการเงินกองทุน ด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง ด้านการส่งเสริมการตลาด และด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม

3. เมื่อท่านได้ตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อและครบทุกตอน ข้อมูลที่ได้นี้จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดนนทบุรี ทั้งยังเป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อนำเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับสูงขึ้นไป

ขอขอบคุณที่ท่านกรุณาให้ความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้

นายเกษม ชัยเพชร

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงใน () ซึ่งตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ
 - () ชาย
 - () หญิง
2. อายุ
 - () ต่ำกว่า 35 ปี
 - () 36-45 ปี
 - () 46 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา
 - () ประถมศึกษา
 - () มัธยมศึกษา
 - () ปริญญาตรี
4. อาชีพ
 - () เกษตรกรรม
 - () ค้าขาย
5. รายได้
 - () ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน
 - () 5,000-10,000 บาทต่อเดือน
 - () 10,001 บาทขึ้นไป
6. ตำแหน่งในคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
 - () ประธาน
 - () รองประธาน
 - () เลขานุการ
 - () เสร็จญญิก
7. การเป็นสมาชิกองค์กรชุมชนอื่น
 - () เป็น (ระบุ).....
 - () ไม่เป็น

**ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการเงินกองทุนหมู่บ้านให้กับสมาชิก
กองทุนเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้**

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาข้อความแต่ละข้อ แล้วเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ท่านเห็นว่า
ตรงกับระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านของท่าน ข้อละ 1 ช่องเท่านั้น ซึ่ง
แต่ละช่องจะมีความหมายดังนี้

- 3 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านมาก
2 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านปานกลาง
1 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านน้อย

ข้อ	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน	ระดับความรู้ ความเข้าใจ		
		3	2	1
1	การสนับสนุนนโยบายเงิน 1 ล้านบาทของรัฐบาลในการพัฒนาท้องถิ่น			
2	การส่งเสริมให้มีการพัฒนาอาชีพแก่สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน			
3	การสนับสนุนให้มีการสร้างงานในหมู่บ้าน			
4	การพัฒนาอาชีพเสริมแก่สมาชิกกองทุน			
5	การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนตามระเบียบกองทุน			
6	กฎ ระเบียบในการบริหารจัดการกองทุน			
7	วิธีการรับสมัครสมาชิก			
8	การจัดทำบัญชีกองทุนหมู่บ้าน			
9	การรับฝากเงินของสมาชิก			
10	วิธีการระดมทุนเข้าร่วมเงินกองทุน			
11	การกู้ยืมเงินของสมาชิก			
12	การคิดอัตราดอกเบี้ยจากสมาชิกกองทุน			
13	การดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน			
14	การพิจารณาอนุมัติเงินกู้ให้กับสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน			
15	การจัดสรรผลประโยชน์จากการกู้ยืมของสมาชิก			
16	การปฏิบัติตามวัตถุประสงค์กองทุนหมู่บ้าน			
17	การนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในกิจกรรมกองทุน			

ข้อ	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน	ระดับความรู้ความเข้าใจ		
		3	2	1
18	ความเข้าใจเกี่ยวกับการพึ่งตนเอง			
19	ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น			
20	ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการกิจการเงินกองทุน			

ตอนที่ 3 สภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่น จังหวัดนนทบุรี ใน 5 ด้าน คือ ด้านการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ ด้านการบริหารจัดการเงินกองทุน ด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง ด้านการส่งเสริมการตลาด และด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาข้อความแต่ละข้อ แล้วเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงกับระดับการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านของท่านข้อละ 1 ช่องเท่านั้น ซึ่งแต่ละช่องจะมีความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง มีการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านมาก
- 3 หมายถึง มีการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านน้อย
- 1 หมายถึง มีการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับการดำเนินงาน				
		5	4	3	2	1
	ด้านการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ					
1	จัดให้มีการสนับสนุนการลงทุน เช่น การเกษตร การทำอาหาร เสริมสวย ตัดผม เย็บเสื้อผ้ากับสมาชิกกองทุน					
2	จัดให้มีการขยายกิจการกับสมาชิกกองทุน					
3	จัดให้มีการให้ส่งเสริมการจำหน่ายสินค้าของสมาชิกกองทุน					
4	จัดให้มีการพัฒนาอาชีพเดิมที่มีอยู่แล้วในท้องถิ่น					

ข้อ	ข้อความ	ระดับการดำเนินงาน				
		5	4	3	2	1
5	จัดให้สมาชิกกองทุนพัฒนาอาชีพตามวัตถุประสงค์ของเงินกองทุน					
6	แนะนำให้สมาชิกกองทุนลงทุนเพื่อการค้าขาย เช่น ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร การทำอาหาร เครื่องปั้นดินเผา เย็บผ้า					
7	แนะนำให้สมาชิกกองทุนใช้ผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นชุมชน					
8	แนะนำให้ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ ปลูกผักสวนครัว เสริมสวย ตัดเย็บเสื้อผ้า ค้าขาย					
9	ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ เช่น ค้าขาย เลี้ยงสัตว์ ทำขนมหวาน					
10	ให้ความรู้เกี่ยวกับการลงทุนประกอบอาชีพแก่สมาชิกตามต้องการ					
	ด้านการบริหารจัดการเงินกองทุน					
11	อนุมัติเงินกู้กับสมาชิกกองทุนตามต้องการ					
12	จัดให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการเงินกองทุนในการประกอบอาชีพ					
13	จัดให้ความรู้เกี่ยวกับการเขียนโครงการเพื่อขออนุมัติเงินในการประกอบอาชีพ					
14	จัดให้ความรู้เกี่ยวกับการทำบัญชีเงินกู้แก่สมาชิกกองทุน					
15	จัดหาตลาดเพื่อจำหน่ายผลผลิตของสมาชิกกองทุน					
16	จัดให้มีการคัดเลือกผู้กู้ตามนโยบายเงินกองทุน					
17	จัดให้มีการแนะนำวิธีการทำธุรกิจชุมชน					
18	ติดตามมีการชำระคืนเงินกู้ตามระเบียบกองทุน					
19	จัดให้มีเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกันในชุมชน					
20	จัดให้มีการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างกองทุนเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น					

ข้อ	ข้อความ	ระดับการดำเนินงาน				
		5	4	3	2	1
	ด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง					
21	จัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับการพึ่งตนเองแก่สมาชิก					
22	ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประกอบอาชีพ					
23	ชักชวนให้สมาชิกกองทุนมีการรวมกลุ่มเพื่อการผลิตสินค้า					
24	มีการจัดการส่งข้อมูลเพื่อให้สมาชิกกองทุนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง					
25	ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพึ่งตนเอง					
26	จัดให้มีเวทีชาวบ้านเกี่ยวกับการพึ่งตนเอง					
27	ให้ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงกับสมาชิก					
28	จัดให้มีการเรียนรู้เกี่ยวกับการผลิตสินค้า					
29	จัดหาวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับการจำหน่ายสินค้า					
30	จัดหาข้อมูลข่าวสารการบริหารจัดการกองทุนให้กับสมาชิก					
	ด้านการส่งเสริมการตลาด					
31	จัดให้มีตลาดภายในชุมชนเพื่อการจำหน่ายสินค้า					
32	จัดหาช่องทางจำหน่ายสินค้าให้แก่สมาชิก					
33	จัดให้มีการส่งเสริมผลิตภัณฑ์สินค้าพื้นบ้าน					
34	สนับสนุนซื้อสินค้าของชุมชน					
35	มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์สินค้าของสมาชิก					
36	มีการส่งเสริมสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์					
37	จัดให้มีตลาดนัดภายในชุมชน					
38	มีการประชาสัมพันธ์สินค้าทางอินเทอร์เน็ต					
39	ให้ความรู้ใหม่ ๆ ทางการตลาดแก่สมาชิก					
40	แนะนำ เทคนิควิธีการจำหน่ายสินค้าแก่สมาชิก					

ข้อ	ข้อความ	ระดับการดำเนินงาน				
		5	4	3	2	1
	ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์					
41	นำหลักศีลธรรมใช้ในการพัฒนาคนในชุมชน					
42	แนะนำให้สมาชิกกองทุนรักท้องถิ่นบ้านเกิด					
43	จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในหมู่บ้าน					
44	จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้สมาชิกกองทุนมีความเอื้ออาทรต่อกัน					
45	สมาชิกกองทุนมีความสามัคคีต่อกัน					
46	จัดให้มีการเขียนและรายงานผลการปฏิบัติงาน					
47	มีการสร้างมนุษยสัมพันธ์ภายในชุมชน					
48	นำหลักจริยธรรมใช้ในการปฏิบัติงาน					
49	มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำงานกับกองทุนอื่น ๆ					
50	มีการจัดข้อมูลเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การบริหารจัดการแก่สมาชิก					
51	มีการพัฒนาระบบการทำงานและเพิ่มประโยชน์ในการดำเนินงาน					

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

คำชี้แจง ท่านมีความเห็นว่าสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีปัญหา

และควรให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอย่างไรบ้าง โปรดให้รายละเอียดโดยเขียนในช่องว่างดังต่อไปนี้

1. ด้านการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ

ปัญหา.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

2. ด้านการบริหารจัดการเงินกองทุน

ปัญหา.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

3. ด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง

ปัญหา.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

4. ด้านการส่งเสริมการตลาด

ปัญหา.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

5. ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ปัญหา.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

6. ด้านอื่น ๆ (ถ้ามี)

ปัญหา.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

ขอขอบคุณที่ท่านได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้

นายเกษม ชัยเพชร

ผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-ชื่อสกุล นายเกษม ชัยเพชร
 วัน เดือน ปีเกิด 29 กุมภาพันธ์ 2513
 สถานที่เกิด 130 ม. 2 ต. ห้วยใหญ่
 อ. ห้วยใหญ่ จ. นครศรีธรรมราช
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน 80/8 ม. 6 ต. ตลาดขวัญ อ. เมือง จ. นนทบุรี
 สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนเทศบาล 3 วัดนครอินทร์ ต. สวนใหญ่
 อ. เมือง จ. นนทบุรี 11000

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2533 บรรพชา วัดถ้ำทองพรรณา จ. นครศรีธรรมราช
 พ.ศ. 2533 อุปสมบท วัดประดิษฐาราม อ. ห้วยใหญ่ จ. นครศรีธรรมราช
 พ.ศ. 2535 นธ.อ. (นักธรรมชั้นเอก) วัดถ้ำทองพรรณา จ. นครศรีธรรมราช
 พ.ศ. 2542 พธ.บ. (การสอนสังคมศึกษา) จากมหาวิทยาลัย
 มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 พ.ศ. 2547 กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ